

ODD JOHAN FRITZØE

INNHALDSFORTEGNELSE

1.0	AVTALE MED NASJONALBIBLIOTEKET	5	4.0	INTERNASJONAL VIRKSOMHET	59
			4.1	CODA International Dance Festival Oslo Norway	59
2.0	PRESENTASJON AV KUNSTNERISKE PROSJEKTER	6	4.2	Internasjonal kunstnerisk virksomhet	67
2.1	Hundedagsnatt	7	5.0	PEDAGOGISK VIRKSOMHET	68
2.2	Det står en neger på tunet - mor lille	10	6.0	UTTALELSER OG OMTALER	69
2.3	Ad astra	14	6.1	Dinna Bjørn	69
2.4	Bla-ki bla-da - språklig forvirring	17	6.2	Maja Solveig Kjelstrup Ratkje	70
2.5	Rødhette	21	6.3	Inger-Margrethe Lunde	71
2.6	Stjerne. * - en lydinstallasjon for to dansere	24	6.4	Presseomtaler	72
2.7	Zoom	29	7.0	FORESTILLINGSOVERSIKT 1993- 2015	78
2.8	Innbyggerne - et byggesett	33	8.0	CURRICULUM VITAE	88
2.9	Adventura anatomica	40	9.0	VEDLEGG / DOKUMENTASJON	90
2.10	Frossen blomstring	45	9.1	Link Vimeo/YouTube	90
2.11	Baller	49	9.2	Link CD-utgivelse	90
2.12	Sne	54			
3.0	ANNEN KUNSTNERISK VIRKSOMHET	58			
3.1	Annen koreografisk virksomhet	58			

Tillatelse til tilgjengeliggjøring av dansemateriale

fra
Odd Johan Fritzøe
Frydenlundsgate 12a, 0169 Oslo
+47 91362983
odd.johan.fritzoe@gmail.com

Til
Nasjonalbiblioteket
Henrik Ihsens gate 110
Postboks 2674 Solli
0203 Oslo
Tlf.: 810 01 300

- **Materiale som er omfattet av tillatelsen**

Denne tillatelsen omfatter dokumentasjon og informasjon om danseren og koreografen Odd Johan Fritzøe. Tillatelsen gjelder all informasjon publisert på nettstedet www.oddjohanfritzoe.no samt skriftlig dokumentasjon om førsteamanuensis Odd Johan Fritzøe (3 eksemplarer av opprykksdokumentasjonen sendes Nasjonalbiblioteket)

- **Tillatelsens rekkevidde**

Odd Johan Fritzøe gir Nasjonalbiblioteket tillatelse til å tilgjengeliggjøre materialet som en del av Nasjonalbiblioteket elektroniske formidling fra samlingene, herunder på Nasjonalbibliotekets nettsider. Materialet vil inngå i Nasjonalbibliotekets samlinger.

Materialet er beskyttet av opphavsrett i henhold til lov av 22. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven), og kan ikke kopieres eller tilgjengeliggjøres uten tillatelse fra rettighetshaver. Denne tillatelsen begrenser ikke bruk av materialet som har hjemmel i pliktavleveringsloven og åndsverkloven med forskrifter.

- **Opphavsrettigheter. Rettigheter og plikter/ansvar**

Odd Johan Fritzøe forsikrer herved at han er eneste rettighetshaver, eller har fullmakt til å råde over verket, herunder rett til å gi tillatelse til den bruk som fremkommer i pkt 2.

Skulle noen senere fremsette krav om at Odd Johan Fritzøe ikke rettmessig kunne gi denne tillatelsen, skal han selv være adressat for kravet.

Oslo, den 10.mars 2014

For Odd Johan Fritzøe
Danser og koreograf

2.0 PRESENTASJON AV KUNSTNERISKE PROSJEKTER

2.1 HUNDEDAGSNATT

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Scenografi	Henning Vinger
Musikkmix	Kjell Samkopf
Dansere	Gaute Grimeland, Øyvind Jørgensen og Jo Strømgren
Premiere	Black Box Teater 21. juni 1992

Tre menn danser til gresshoppesang og til en vestafrikansk kora.
Et sted mellom dyr og menneske beveger de seg omkring hverandre.

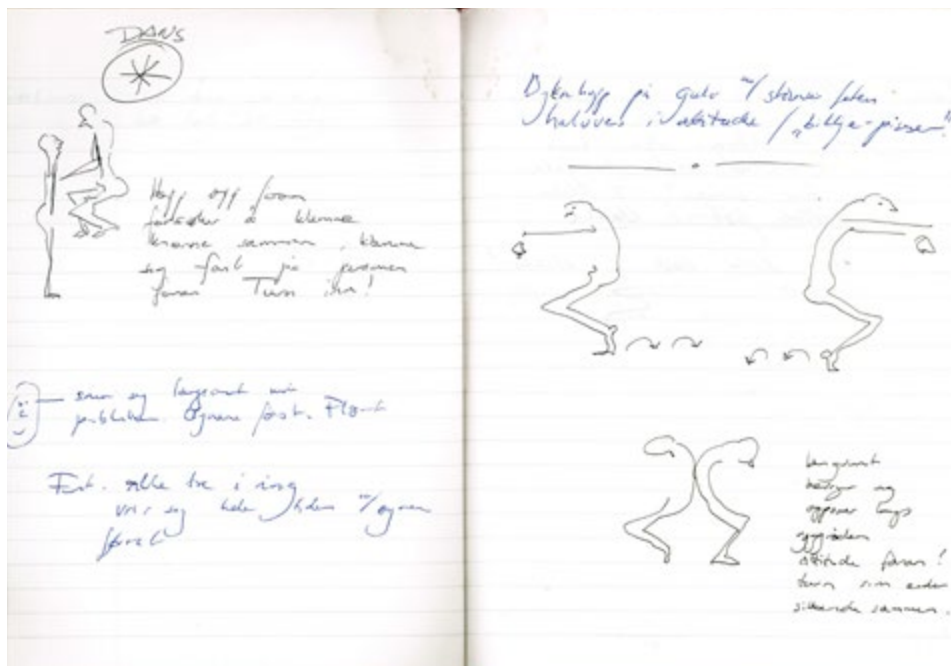
Foto Jens Sølvberg

Høsten 1990 initierte koreograf Øyvind Jørgensen, Henning Vinger som var scenemester ved Black Box Teater i Oslo og undertegnede en kunstnerisk markering av mannen i dansekunsten. Prosjektet Menn Danser satte fokus på mannen i dansen, hans bevegelser og hans tanker i samtiden. Mannlige dansere og koreografer var hardt rammet av AIDS epidemien, og flere kunstinstitusjoner verden over arbeidet fram arrangementer for å rette oppmerksomheten på sykdommen. På et møte på Lille Scene på Black Box Teater 1991 stiftet vi Stiftelsen Menn Danser med måsetting om kunstproduksjon hvor homofil identitet var tema. Til stede var initiativtakerne samt dansekunstnerne Terje Tjøme Mossige, Arne Fagerholt, Calvin Stiggers, Arne Johan Hegdahl, Marius Kjos og Karstein Solli.

I juni 1992 hadde forestillingen "Menn Danser" premiere under byens Homodager sammen med en fotoutstilling med tema "Mannen i dansen" arrangert på Black Box Lille scene med kafe og bar. Balletten "Hundredagsnatt" ble danset til en musikkmix av komponist Kjell Samkopf, og med kostymer av billedkunstner Svein Ove Kirkhorn. Musikken bestod av to deler, en komposisjon av gresshoppesang og melodi fra Kaira av Boubat Diabaté; spilt på kora - et vest-afrikansk strengeinstrument. De tre danserne framstod i et mørkt natlig scenebilde som dyriske skikkelser og beveget seg etter en stund fram til en lyrisk komposisjon til melodien på strengeinstrumentet. Utgangspunktet for tittelen var hvordan menn tilnærmet seg hverandre, hvordan homofile menn leter etter partnere i nattemørket og om den språklige referansen til seksualitet som dyrisk. Hundredagene er i gammel norsk og egyptisk kalendendertradisjon knyttet til stjernetegnet Sirius og er de dagene da hundene ble gale, da maten råtnet og varmen ble ulidelig.

I arbeidet med "Hundredagsnatt" oppdaget jeg at jeg gjennom studieoppholdene i Afrika hadde ervervet meg et spekter av bevegelsesbaner og koordinasjonssystemer som jeg kunne bruke i egenskapte bevegelser. For å få fram en særegen bevegelseskarakter arbeidet vi med små klokker i hendene under improvisasjon og fokuserte på det uanstrengte og myke i de avanserte bevegelsessystemene. Det var møtet med den italienske koreografen og danseren Giorgio Rossi fra samarbeidet i Collage Dansekompani som gav inspirasjon til å skape egne bevegelser. Rossi hadde

bakgrunn fra pantomime og L'École Jaques Lecoq i Paris, hans bevegelser var mer releasebaserte, han beveget seg med både armer og ben på gulvet og formidlet sentraleuropeiske dansetrender. I arbeidet med hans ballett "Filo d'erba" i 1989 ble mye av bevegelsesmaterialet arbeidet fram med nettopp improvisasjon, og møtet med hans bevegelser ble kreativt forløsende. Da jeg selv stod i studio sammen med tre dansere ble den koreografiske prosessen en overraskelse om hvordan mitt eget bevegelsespotensiale hadde utviklet seg.

Utdrag fra skissebok til koreografi.

Produksjonen ble godt mottatt av presse og av publikum. Det ble spilt ekstrapremier to kvelder, og senere mottok Karstein Solli og Marius Kjos Dansekritikerprisen 1992 for sin ballett i Menn danser.

SE FORESTILLINGSSTATISTIKK KAP. 7.0

FORESTILLINGEN BLE ANMELDT I VG AV GURI PAHLE GLAD, SE S. 9.

"HUNDEDAGSNATT" BLE INVITERT TIL AIDS UTSTILLINGEN PÅ HENIE ONSTAD KUNSTSENTER AV DIREKTØR PER HOVDENAKK.

PRODUKSJONEN BLE FINANSIERT MED MIDLER FRA NORSK KASSETTAVGIFTSFOND, FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERE, EGNE MIDLER OG BILLETTINNTEKTER. PREBEN LANDMARK, INFORMASJONSJEF VED DEN NORSKE OPERA BIDRO MED UTSENDER, TRYKKSAKER OG MARKEDSFØRING. ET PROGRAM MED TEKSTER AV FORFATTER ØYSTEIN ZIENER BLE PRODUSERT. SE VEDLEGG 9.3 FORESTILLINGEN BLE FILMET. DVD TILGJENGELIG.

BALLETEN HADDE EN VARIGHET PÅ 20 MINUTTER

OTT DANS:
 Is anmelder
 nuser forestil-
 lingen på
 Black Box i Os-
 lund og
 koreografien
 som bare menn
 har bak, hard-
 t an menne-
 lighet og tak-
 ker

Black Box. «Menn danser»

Koreografer: Odd-Johan Fritzøe, Oscar Ruvalcaba, Marius Kjos, Karstein Solli og Øyvind Jørgensen. Musikk: Boubou Diabate, Hassan Abu Saoud, Yutij Yamato, Ari Iii, Rai musikk, Belly Dance og Blaine Rainier.

Dansere: Gaute Grimeland, Øyvind Jørgensen, Marius Kjos, Odd-Johan Fritzøe, Reidar Sjøvat, Jo Strømgren og Karstein Solli.

TOPP DANS

**Homo-
dagene**

1992 ble innledet
 på Black Box

sending med forestilla-
 gen, «Menn danser»,
 med fire koreografier
 av menn og med menn.

De handler på forskjel-
 lig vis om menns

måter å tenke, føle,
 kommunisere,

handle og konkur-
 rere på, og det er

blitt en meget sever-
 dig forestilling som

kaller både på gråt,
 latter og mange gjen-
 kjennende ana-opple-

velser.

Koreografidebutanten,
 Odd-Johan Fritzøe, er

først ute med sin «Hunde-
 dagsnatt» som jeg synes

viser et betydelig koreo-
 grafisk talent. I et vak-

kert, natlig scenebilde
 med gresshoppesang og

andre dyrelåter som «mu-
 sikk», beveger tre menn

seg i langsommene, dyretlik-
 nende bevegelser. Så vok-

ser det i lys, og det blir en
 intensitet i det koreogra-

fiske språket som ty-
 delig viser konkur-

ransen,

utfordringene og

fellesskapsføle-

lsen mellom

menn. To de-

butanter i

det frie

dans-

med menn

gruppemiljøet, Gaute Gri-
 meland og Jo Strømgren,
 danser sammen med vo-
 lertanen, Øyvind Jørgen-
 sen, med betydelig nervø
 og intensitet. En forsterkt
 debut på alle måter!

Alejandro Mosa fra

Operans ballett danser

et solo, «Dance for mas-

sone», av den meksikan-

sko koreografen, Oscar

Ruvalcaba, som er helt

annerledes.

På en diagonal beveger

han seg nesten uten trinn i

en lysstripe og vilstoter

noen guttural, dyrliske

lyder innimellom, mens

han slipper blomstene.

Det er vakker, fasciner-

ende og svært spesiell.

Så kom kveldens mar-

romste og mest publi-

kumsfriende verk, nemlig

Karstein Solli og Marius

Kjos' «2-To» — det var nok

idretten som tok knekken

på meg... Her er det så

mye herlig komikk og

gjenkjennelse i koreografi

og regi at salen humret og

brølte uavtaltelig. Et opp-

komme av frodig fantasi

og påfunn, levende mi-

stikk og fin dans i skjøn-

forening med løping og

jakt på sex (iført kju-

ler), gjør dette verket

ustyrkelig morsomt og

samtidig dypt gripende i

sin absurde form. Herlig!!

Øyvind Jørgensen av-

slutningsdans, «Arme tid-

der», viser at han er i

stendig utvikling som kore-

ograf. Guri Pukke Glad

2.2 DET STÅR EN NEGER PÅ TUNET – MOR LILLE

Koreografi Odd Johan Fritzøe

Scenografi Karl Hansen

Kostymer Ingvild Hovin

Musikkmix Kjell Samkopf

Dansere Anna Hegdahl, Shirin Zorriassateiny, Kari Liland, Siri Jøntvedt, Reidar Sjøseth og Vidar Hansen

Premiere Hammerfest kino 8. september 1993

Tittelen fabulerer med norsk folkekultur som brytes opp i nye mønstre og bevegelser. Riksteatret feiret Dansens År med en landsdekkende turne med tre nye norske koreografier med tema identitet og tilhørighet.

Foto Erik Berg

Under Dansens År i 1993 produserte Riksteatret og Dansens År i samarbeid en landsdekkende danseturne. Øremerkede midler fra Kultur - og kirkedepartementet var innvilget til Riksteatret og en konkurranse ble lyst ut i 1992 med tema identitet og tilhørighet. I juryen satt Henie Mürer, Wayne McKnight og Kjersti Engebrihtsen, som var initiativtakeren til Dansens År. Mitt forslag handlet om min oppvekst i Vest Afrika og senere studier av afrikansk dans, og om hvordan kulturer kunne influere hverandre gjennom folkevandringer.

Un Magritt Nordseth, Solveig Leinan Hermo og undertegnede ble valgt ut til et tredelt program og en prøvedans ble arrangert høsten 1992. Dette ble det første sceniske samarbeidet med billedkunstner Karl Hansen, og bestod av åtte rullende gule kulisser som forestilte halve grantrær, en kamel med palme og en elg i solnedgang. I årene før de olympiske lekene på Lillehammer vokste interessen for den tradisjonelle folkekulturen i Norge. I media, kunst og samfunn ble budnader, folkemusikk og nasjonale symboler trukket fram for å promotere den forestående olympiske ånden. Med balletten "Det står en neger på tunet - mor lille" ønsket vi å presentere en folketradisjonspastisj - en samling ironiske nasjonale postkort i ny drakt med nye bevegelser.

Sammen med komponist Kjell Samkopf arbeidet vi fram en musikkmix som blandet folkemusikk fra Folkemusikkarkivet ved Universitetet i Oslo, vuggesanger fra Kongo og didjeridoo fra Australia. Kostymene var stiliserte norske budnader og to staur ble brukt som rekvisitter. Med utgangspunkt i norske tradisjonelle sangleker og ringdanser ble koreografien utviklet som en lek med rekker og ringer, med kontrollerte bundne bevegelser til slyngede ubundne

fall og kast med kroppen. Scenografien var bygget klar til prøvestart og kunne integreres i koreografien, de rullende kulisserne ble flyttet rundt på scenen som en bevegelig skog, som eller som et ungt publikum uttrykte det : som skarpe krokodilletenner. Avslutningsvis ble kamelen og elgen trillet inn og formet sammen med danserne et siste postkorttablå.

Foruten "Det står en neger på tunet - mor lille" som andre ballett i programmet, ble forestillingen åpnet med "Risninger" av Hermo og avsluttet med "Havet er et annet sted" av Nordseth. Ballettene ble produsert på Riksteatrets scene på Ridehuset i Oslo. Til turneen ble det arrangert et eget pedagogisk opplegg / workshops. Fritzøe og Hermo fulgte turneene som kunstnerisk ledere med undervisning og kontakt med de lokale danse miljøene rundt omkring i landet.

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7. O

FORESTILLINGEN BLE ANMELDT I DAGBLADET AV YNGVILD SØRBYE, SE S. 13.

DET BLE PRODUSERT FIRE PROGRAMMER FOR DANSENS ÅR, HVORAV ET INNEHOLDER EN OVERSIKT OVER TURNEEN MED RIKSTEATRET. SE INTERVJU I PROGRAMBLADET S. 12.
FORESTILLINGEN BLE FILMET – DVD TILGJENGELIG

FORESTILLINGEN BLE SENERE TATT UT TIL NORSK KASSETT- AVGIFTSFONDS KONKURRANSE I 1994 OG VIST PÅ DET. ÅPNE TEATER I OSLO.

VARIGHET 20 MINUTTER

Odd Johan Fritzøe:

DET STÅR EN NEGER PÅ TUNET - MOR LILLE

Vår kultur er i konstant forandring. Med utgangspunkt i denne påstanden har jeg ønsket å fabulere omkring vår egen folkekultur og en fremmed og ukjent kultur. Møtet mellom kulturer vekker følelser – enten blir man nysgjerrig, eller man velger å distansere seg. Vi lever i en tid med store folkevandringer. Musikk, språk, dans og religioner fra alle verdens kanter strømmer inn i landet gjennom massemedia. Noen banker på våre egne dører. Som tittelen antyder, står det faktisk nye kulturer på tunet vårt.

For meg ble det naturlig å lage en ballett om møtet mellom den norske kulturarven og en fremmedartet kultur. Med bakgrunn fra min oppvekst i Liberia, studieopphold i Mali, Burkina Faso og Ghana, ble disse møtene kilden til inspirasjon og kreativitet. Samtidig med interessen for den afrikanske kulturen vokste nysgjerrigheten mot vår egen folkekultur. Og resultatet ble en mengde spørsmål og ønske om å kunne fabulere videre på møtet mellom kulturen.

Balletten starter med en presentasjon av vår norske kulturarv, satt inn i moderne dans. Men dette blir over i en slags reise inn i det ukjente, og det dannes et slags høydepunkt når vi får et møte mellom en elg og en kamel! Dette er selvsagt et overenkelt symbol, men det viser litt av den humor jeg vil ha frem i balletten!

Den musikken jeg har valgt er også en blanding av kjent og fremmed. Jeg har valgt en gammel norsk slått, og blandet den med en fremmed, suggererende musikk fra Australia, og på slutten har jeg knyttet inn en afrikansk vaggeseang fra Zaire.

Scenografien er litt Afrika og litt Norge hele veien, med flyttbare elementer, som kan gi assosiasjoner til både grantrær, stabbur, palmer og pyramider! Det er en absolutt levende scenografi, som faktisk er med i dansen!

Dans henger sammen med tiden og samfunnet den eksisterer i. Kroppsuttrykket og bevegelsene er sterkt knyttet til hvilke normer og regler vi lever under. Mange opplever den moderne dansen som noe kaotisk og rart, men vi lever jo i et samfunn som er veldig kaotisk og destruktivt på mange måter. Dansen er et uttrykk for noe som eksisterer i samtiden, og jeg tror unge mennesker er mer åpne for det dristige, nyskapende enn forrige generasjon.

(I samtale med Marit Hjørthol Eideen)

Dagbladet

OSLO

Netto opplag 1991:

214 925

9 SEPT. 1993

Dans som komitévedtak

I går kveld, i Hammerfest, startet Riksteatret og Dansens År sin storsatsning landet rundt. Fram til midten av oktober skal tre nye balletter med seks dansere innom 29 steder i landet.

Da juryen søkte koreografer til prosjektet, var det med mottoet «Identitet -

DANS

Dansens År/
Riksteatret

Magritt Nordseth, Odd Johan Fritzøe og Solveig Leinan Hermos idéskisser ble plukket ut.

Nordnorske Hermos «Rissninger» skildrer Finnmarks blandede kultur, med (sitat) «samisk mystikk og sjamanisme». Her dopes vi med kvasietniske lydkulisser, tørkede reinsdyrskinn og hverdagsslitere med lidende ansikter - noen iført ballettsko med ullkant å la kommager. Andre ruller stein eller gjør stillestående gymnastikkøvelser. Og alle er kvinner. Det er vanskelig å forsvare når man har en slik sjanse til å påvirke manges klisjeer om ballett.

Klisjeer

Nordseth vil formidle puberteten i 50-åras Norge. Det gjøres humoristisk, med crazy kostymer (en slags pelsbadedrakter) og fleip med amerikansk kulturpåvirkning. Men også ber tres klisjene ned over det arme publikums hoder. Bak sitter to tause pensjonister - mannen med nesa i avisa, kvinnen med strikkeskøy. I programheftet forklares vi at de

kløften». Dermed neglisjeres dansens fortrinn som fortellerspråk fundamentalt, akkurat som publikums evne til egen opplevelse.

Den glade overraskelsen er Fritzøes «Det står en neger på tunet, mor lille». Den fabulerer over fremmede kulturer i Norge, men står på egne bein. Store, åpne pappdekorasjoner (laget av Karl Hansen) forflytter seg på de mest uventede måter. Det blir et spennende, morsomt og underfundig spill mellom danserne, scenerommet og rekvisittene, der konstallasjoner omgjøres ubesværet.

Utrenet

Men forestillingen som helhet lider under ymse komitévedtak som skal «synliggjøre dansen som kunstnerisk uttrykksform».

Det som glemmes, er dansens prestasjonsaspekter, som har så dype norske røtter i kappleikstradisjonen. Her er tilfeller hvor bein, rygg og armer er så dårlig trenet at ikke én muskel er synlig. Er det sysselsetting av egne rekker, mer enn formid-

lingsglede, som er det egentlige målet?

Yngvild Sørbye

A-S

2.3 AD ASTRA

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Lydmix fra Aurora Studio
Lys	Niels A. W. Jensen
Dansere	Sally Eilertsen, Marianne Nordnes og Helle Levang Moum
Premiere	Provisoriet i Tromsø 13. oktober 1995

Fra oven klatrer de tre danserne ned i en verden av lyder. Refleksjoner om stjernebilder inspirerer til stemninger midt mellom drøm og virkelighet.

Foto Ola Røe

Inntrykkene etter samarbeidet med Karine Sapporta i Collage Dansekompani ga helt nye perspektiver på iscenesettelse. Hennes tolkning av nasjonalklenodiet Vildanden av Henrik Ibsen var innovativ og urovekkende. Iscenesettelsen av Hedvig Ekdals tankeverden mens hun på loftet forbereder det forestående selvmordet benyttet filmens virkemidler og ga et uttrykk av en drøm eller heller et mareritt. Koreografens metoder for å finne fram til bevegelser var også nye for meg, og ga både inspirasjon og ideer til framtidig arbeid.

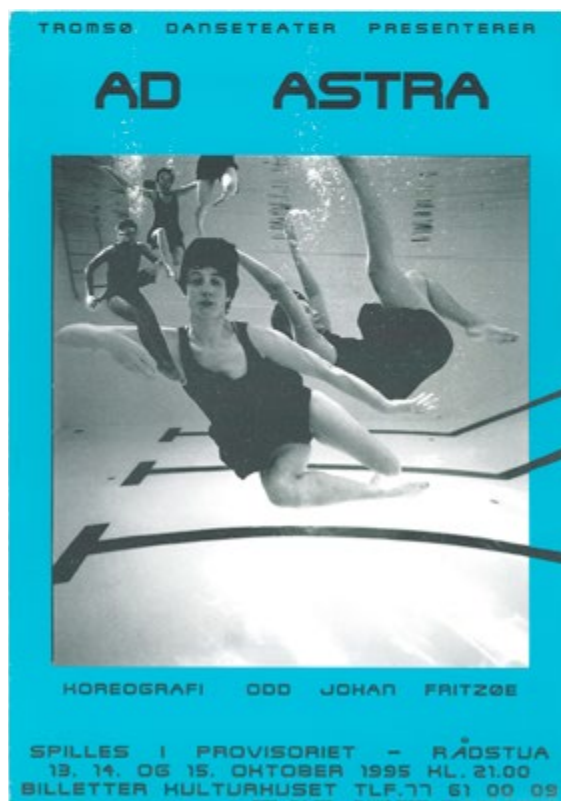
Da Tromsø Danseteater tok kontakt med meg i 1994 ønsket de en helaftens ballett med de tre danserne Marianne Nordnes, Sally Eilertsen og Helle Levang Moum. Kompaniet var stiftet i 1989 av de to førstnevnte som også drev sin egen ballettskole. Vi hadde truffet hverandre ved flere anledninger på gjestespill og turneer rundt omkring i Norge, og hadde mange sammenfallende interesser innen dans og iscenesettelse. Inspirert av studiereiser til Wien Tanzwochen den sommeren og intense workshoper med koreografene Wim Vanderkeybus og Steven Petronio, ankom jeg den nordlige metropol sent i august 1995 med hodet og kroppen full av pågangsmot.

Jeg underviste de tre danserne hver morgen i tillegg til en fire timers danseprøve. Det lille ensemblet hadde ambisjoner om profesjonalitet og kontinuerlig drift for et dansekompani Tromsø, og produksjonen ble driftet fram av Sally Eilertsen og Marianne Nordnes. Både i undervisning og koreografien fikk jeg prøvd ut de nye ideene og fabulerte fritt over det valgte tema om hvordan mennesket speiler seg i naturen for å kunne lage begreper om sitt indre liv. Stjernene har for mange kulturer fungert som begrepsdannende innen tro, vitenskap og kulturidentitet. Hele livet hadde stjernene forundret og inspirert til fabuleringer og nye tanker. Stjerneverdenen er et begrep om uoppnåelig samfunnsstatus - om helter og halvguder - og som sjelens hvile og vandrested.

Høsthimmelen med nordlyset inspirerte til sfæriske og drømmeaktige scener. Akselerasjon og retardasjon i be-

vegelsen, henvendelser oppover med hele kroppen, dekonstruksjon av bevegelsene ved å betrakte dem fra nye vinkler og fysisk overdrivelser med improvisasjon av emosjonelle landskap var noen koreografiske metoder som ble utviklet.

Forestillingen utviklet seg til en serie med tablåer hvor de tre danserne fungerte som solister, med de andre som kor – deres personligheter ga forestillingen sin karakter.

Forside og bakside program

I klene netter er det mørke
himmelhvelvet dukket
av utallige stjerner.

Helt fra urgamle tid bevet
menneskene gyrra opp mot himmelen
som åndenes og sjelens hjemstavn,
hvor gudenes ender fyste som
planeter og stjerner

I menneskets fantasi innlot stjernebildene form
av guddommelige dyr, helter eller
høyt menneske
høyt dyr.
De fleste kulturer har eventyr, sønn, datter
og billedkunst med mennesker
i dynastikkens

«Ad astra» er en abstrakt ballett
og forteller ingen
konkrete historie

I en underlig drømmeverden dukker
danserne opp med lengsel, aggresjon, håp
og drømmer

I drømmeverdenen kommer
det sfæriske sjelsliv fram fra et grunnløst dyp.
Et endeløst how
når verden strøm

Idag ser vi fremdeles opp mot
himmelhvelvet og
undres .

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7. O

ET PROGRAM TIL FORESTILLINGEN MED TEKSTER AV ODD
JOHAN FRITZØE BLE PRODUSERT - SE KOPPI OVENFOR.

FORESTILLINGEN BLE ANMELDT I NORDLYS AV SE S. 16

FORESTILLINGEN BLE FILMET – DVD TILGJENGELIG.

FINANSIERT AV TROMSØ DANSETEATER MED STØTTE FRA NORSK
KULTURRÅD, NORSK KASSETTAVGIFTSFOND OG BILLETINNTEKTER.

FORESTILLINGEN HADDE EN VARIGHET PÅ 60 MINUTTER

Drømmer i dans

DANS:

**Ad astra Tromsø
Dansteater**
Dansere: Sally Eilertsen, Marianne Nordnes, Helle Levang Moum. Ko-
reografi: Odd Johan Fritzøe.
Provisoriet
13.10.95

Fullt på tribunen var det da Tromsø Dansteater hadde premiere på Ad astra – til stjernene i Provisoriet bak den gamle Rådhuset fredag kveld. De unge, voksne, intellektuelle så ut til å være den publikumstypen som syntes dette så interessant ut.

Plutselig ble det mørkt i salen, mørkt som i en kullbølge. Det eneste vi hadde å feste blikket på, var et fosforiserende skilt på sideveggen som viste hvor brannslukningsapparatet var plassert. Plutselig stod et skarpt lys ned fra loftet og lyste opp bakerst på scenen. Alt var svart, bortsett fra de nakne armene, skuldrene og beina til de tre danserne som kom sakte ned med drømmeaktige bevegelser og tok scenegulvet i bruk. Kanskje var det undervannsbildet på plakaten som satte assosiasjonene i gang.

Drømmende, svømmende, søkende inn i en annen verden som vi fikk glimt inn i, akkompagnert av lyden fra mange stemmer. Etter hvert skiftet lydbildet. Forskjellige typer musikk kom som i episoder hvor også dansernes uttrykk skiftet. Det ble tidligbarokk komusikk. Det ble moderne klassisk cellosonate, det ble housemusikk. Og alt vir-

ket naturlig i forhold til det som danserne gjorde.

Det vi så og det vi hørte hjalp hverandre, utfylte hverandre og støttet hverandre. Samarbeidet mellom det auditive og det visuelle var ei sterk side ved denne forestillinga. Plutselig fikk danserne på seg sko og glitrende sølv. Musikken ble Walt Disney, som vi kjenner fra for-

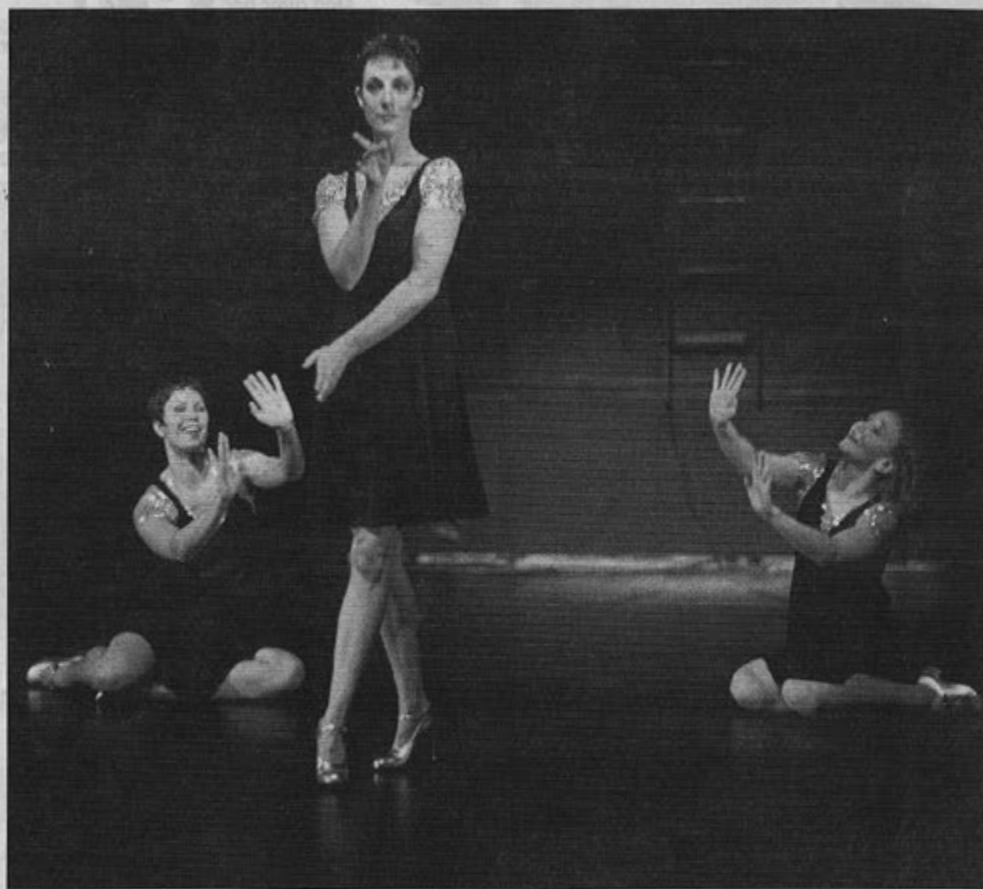
dums tegnefilmer i TV på julaften. Drømmen om å nå stjernene fikk en dobbeltbunn ut over det tittelen, Ad Astra, hadde sagt oss.

Dansere er jo noe vi forestiller oss som et taust folkeferd, i alle fall så lenge de er på scenen. Men ikke denne gangen! Flere ganger hadde de noe å fortelle. Dette hjalp oss oppe på tribunen til å følge den lille tråden av en

nerve som gikk gjennom hele forestillinga, en nerve som ikke pretenderte å fortelle noen historie, men heller å gi oss en opplevelse.

Og en opplevelse rikere, det følte vi oss etterpå, en opplevelse som gikk rett inn i sjela uten å gå veien om språket.

Ulf Sverresvold

Ad astra - til stjernene heter forestillinga som Helle Levang Moum, Sally Eilertsen og Marianne Nordnes viste i Provisoriet i helga. Det ble en reise som gikk på flere plan.
(Foto: Ola Røe)

2.4 BLA-KI BLA-DA

Koreografi: Odd Johan Fritzøe
Musikkmix: Jonas Digerud
Dansere: Henriette Slorer, Terje Tjøme Mossige, Camilla Myhre and Marit Ødegaard.
Premiere: Henie Onstad Kunstsenter 3. februar 1996

Fire dansere med kassettspillere blir en bevegelig lydinstallasjon. Inspirert av språklig interferens er museets utstillinger og arkitektur rammen for koreografien.

Foto: Jacky Penot

«BLA-KI-BLA-DA - SPRÅKLIG FORVIRRING» DANSEINSTALLASJON

Forside program

HENIE-ONSTAD KUNSTSENTER

OVER I FORHUG OG SONDAG I FEBRUAR

Etter at Hundedagsnatt var blitt vist på Henie Onstad Kunssenter "Tema AIDS" utstillingen i 1994, ønsket direktør Per Hovdenakk et nytt samarbeid - et bestillingsverk til åpningen av en framtidig utstilling. Etter flere samtaler endte dialogen med at Henie Onstad Kunstsenter produserte en lydinstallasjon i museet - en bevegelig koreografi med flyttbare lydkilder og med fire dansere. Rammen for verket var en utstilling i februar 1996 med kunstnerne Edvard Munch, Kain Tapper, Sverre Wüller, Harvey Quayman, Rune Dyrøy og museets faste samling.

Sammen med Jonas Digerud, danser og komponist, begynte et samarbeid med digitalt å konstruere et lydbilde for de fire kassettspillere, samle lydmaterialer og forme en kunstnerisk ramme for lyd, musikk og koreografiske ideer. Vi tok utgangspunkt i Linguaphone språkkurs med tysk, russisk, arabisk og hebraisk - betydningsfulle språk for et århundrede som ebbet ut. Igjen var tema hvordan den pågående folkevandringen påvirket vår kultursfære. Om hvordan samfunnet gjennom de nyåpnede fjernsynskanaler og tilnærmingen til Europa gjennom EØS avtalen forandret seg. Om hvordan egen interesse for folkemusikk, for fremmede kulturer og nye språk påvirket synet på mitt eget samfunn. Jeg fabulerte omkring hvordan nye kulturrinntrykk satte spørsmål ved vår egen språkidentitet og hvordan vi utviklet og beskyttet vår identitet.

De fire dansere var Terje Tjøme Mossige, Henriette Slorer, Marit Ødegaard og Camilla Myhre arbeidet på Oslo Teatersenter/ TRAFØ i januar og februar 1996. Tekstene fra språkkursene ble innlært mekanisk slik at danserne kunne svare på uforståelige spørsmål på sine respektive kassettspillere. De koreografiske ideene ble arbeidet fram med bruk av dekonstruerte fall ned i gulvet, med perspektivvridning på synet av kroppen ved å betrakte den som en teknisk mottaker av lyd, inntrykk og stråler. Som en teknisk objekt, vennlig smilende og mottagelig for nye inntrykk vendte

danserne ansiktet og kroppen oppover og mot publikum. Som for å oppdage strålene og inntrykkene de både mottar og beskytter seg mot. Danserne hadde alle kostymer som ga inntrykk av en slik beskyttelsesdrakt, en kjole i sølv / metallfarget blankt stoff, sorte langhårede skarp-klippede parykker og sorte lærsko med kraftig såle. Kassettspillerne mørkefiolette. Lydkildene satte danserne fra seg i mønster slik at lyden fikk et kvadrofonisk uttrykk, de svingte lydkilden rundt og danset med den.

Koreografien ble bygget opp i forhold til de flyttbare lydkildene og museets forskjellige rom. Samtidig kommenterte både lyd og bevegelse billedkunstnernes arbeider som var utstilt. Installasjonen hadde et eget danserisk uttrykk, men forholdt seg til omgivelsene med enkle bevegelser og gester. Et synkront, enkelt og stumt skrik var for eksempel den eneste kommentaren inne blandt Edvard Munch sine malerier. Ved de monumentale skulpturer til Kain Tapper la danserne seg ned, og ble liggende helt stille på gulvet i femten minutter med enkelt lydbilde fra kassettspillerne. Inne i kaffeen drakk danserne kaffe og røykte sigaretter synkront i stillhet. Tittelen viser til babbel, til det forestående reisemålet Kina og til dadaismen.

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

FORESTILLINGEN BLE ANMEDIT AV INGER MARGRETHE LUNDE I KLASSEKAMPEN - SE S. 19, OG AV FREDRIK RÜTTER I AFTENPOSTEN SE S. 20.

VIDERE BLE FORESTILLINGEN PRESENTERT PÅ LOKALFJERNSYN ASKER OG BÆRUM LOKALTV. SDVD TILGJENGELIG.

HENIE ONSTAD KUNSTSENTER FINANSIERTE PRODUKSJONEN OG ET PROGRAM PÅ 4 SIDER, SE FORSIDEN OVER.

FORESTILLINGEN HADDE EN VARIGHET PÅ 90 MINUTTER.

Klassekampen 13.2.1996

En levende danseinstallasjon har inntatt Henie Onstad-sentret, med et både lydlig og koreografisk vittige uttrykk. Foto: Jacky Penot

Levende installasjon

Av INGER-MARGRETHE LUNDE

DANS

«Bla-ki-bla-da – språklig forvirring». Koreografi: Odd Johan Fritzøe. Kostymer: Sissel Isachsen. Lyddesign: Jonas Digerud og O. J. Fritzøe. Henie Onstad Kunstsenter. Hver lørdag (kl. 12 – 16) og søndag (kl. 13 – 17) i hele februar.

SÅ rart! Se de går! Smil og hevede øyebryn møtte fire dansere som for tiden er engasjert av Henie-Onstad Kunstsenter til å være/gjøre en danseinstallasjon i kunstsentrets forskjellige saler og midt mellom hundrevis av publikummere. Noen timer hver helg konkurrerer de med Munch/Sohlberg, Kain Tapper, Sverre Wyller, Harvey Quaytman, Rune Dyreøy og husets faste kunst om oppmerksomheten. Tre kvinner og en mann er kledd i søvlglinsende korte kjoler med sorte kanter, sorte sokker og sko. Alle er utstyrt med sort, stritt kort hår, sminket blekhvitt, eneste fargeklatt er rød leppestift. I hånden bærer de en kassettspiller.

Det stimler til i foyeen, danserne Henriette Slorer, Terje Tjøme Mossige, Camilla Myhre og Marit Ødegaard har inntatt første stasjon, eller land som koreografen Odd Johan Fritzøe kaller det. I rytmiske stakkato bevegelser, ganske slow, presenterer de for så å repetere mønsteret, gjøre en tur over gulvet (begrep fra folkedans). Bevegelsen gjennom rommene er meget smidig og sinnrikt koreografert. Andre stopp og vi er i det avlange lukkede rommet med lito/trykk av Munch/Sohlberg. Mønstrene setter seg, de beveger seg i forhold til rommet. I lengderetning og rundt sin egen akse. Selv om konstruksjonene er nøye

planlagt, som en romferd, drakten henspiller på slikt, så blir det kjølige og distanserte uttrykket, visuelt og koreografisk, myket opp med deres små, skrå nikk og lettere kamuflerte smil til publikum. Her har det en forsonende funksjon og det er kanskje nødvendig.

Lyddesign

I hovedsalen og en face Munch/Sohlberg opererer de i det store formatet. Nyanser kommer til selv om mye av grunnmønsteret holdes. Kassettspilleren blir en aktiv del av dansen, også lydmessige fungerer det veldig bra. De fire spillerne har vært sitt intrikate lydbilde. En herlig dempet kakofoni som understreker det absurde i hele arrangementet. Musikk av bl.a. ORB, De Press, The Shangri-La's og LinguaFon Språkkurs: tysk, arabisk, hebraisk og russisk er lagt inn. Jonas Digerud og koreografen selv har laget lyddesignen, pr. data. Til tider er det komplett uforståelig, i andre sekvenser dukker det opp ord og setninger som vi kan plassere geografisk, men ikke nødvendigvis forstå. De fire danserne er også tidvis en del av språkkurset. Både lydlig og koreografisk skapes det mange vittige uttrykk. Ikke minst forsterkes den komiske effekten i disse omgivelsene som både er retrospektive og høyst moderne.

Et høydepunkt er Kalinka, den eneste sangen som står fram som cirka det den er, til en snerten parodi ved rekkverket ned til underetasjen i kunstsentrets nybygg. Et annet er siste stasjon/land; den tidligere konsertsalen som nå fylles av Kain Tappers skulpturer i tre. Et betagende monumentalt og sakralt rom som gir en flott og stille ramme for avslutningen på denne ferden gjennom mange land og saler.

PÅ VANDRING gjennom kunstsenterets mange saler sammen med sin venn, kassettspilleren. Publikum som kommer til Høvikodden for å se Munch-Sohlberg-utstillingen og Kain Tappers skulpturer, får seg en overraskelse i form av dansere som beveger seg gjennom museet. Foto: TOM A. KOLSTAD

Lett på tå blant folk og bilder

dans

Henie-Onstad Kunstsenter: BLA-KI-BLA-DA- SPRÅKLIG FORVIRRING

Idé og koreografi: Odd Johan Fritzøe
Danseinstallasjon

Den moderne dansen har hatt gode kår på Høvikodden opp gjennom årene, og det er meget positivt at Henie-Onstad Kunstsenter står som produsent for den bevegelige danseinstallasjonen som forflytter seg gjennom salene på kunstsenteret hver helg i februar.

Publikum som har kommet for å nyte bildene til Munch og Sohlberg

og skulpturene til finske Kain Tapper, får seg en overraskelse i form av fire dansere som beveger seg og danser gjennom museet. Noen viser sin overraskelse ved fullstendig å ignorere disse merkelige skapningene, andre opplever dem som et krydder i sin oppdagelsesferd i bildenes verden. Skapningene, identiske i sitt utseende, ruller rundt på gulvet, studerer kunsten i deres nærhet eller danser til sin medbragte musikk. Danserne bærer nemlig med seg en radio og kassettspiller som de forholder seg til som om den var deres beste venn. Ut av spillerne kommer lyder, ord, som når vi hører nærmere etter, oppdager stammer fra linguafon-kurs på forskjellige språk, og danserne konverserer

med disse, sine venner. Vandringsen varer i nesten halvannen time, og koreografen, Odd Johan Fritzøe, varierer mellom meget skulpturelle partier hvor de fire smelter sammen til én kropp og sekvenser som er mer danserisk utformet. De forskjellige salenes fysiske utforming tas i bruk, og det gir mange fine øyeblikk når danserne beveger seg i motlys fra vinduene mens solen strømmer inn. Det er ikke ment at denne vandring nødvendigvis skal oppleves i sin helhet. Det er som et friskt pust i ellers døde saler, og det gir liv til bildene og skulpturene, som man kan betrakte i fred etter at den bevegelige installasjonen har gått videre.

Under hele vandringsen omgir

danserne seg med lyder, en allegori over Babels tårn, det er jo slik vår hverdag er blitt, lyder overalt. Derfor ble vandringsen avslutning poetisk i en nesten absurd form. I salen hvor de monumentale treskulpturene til Kain Tapper står, forsvant all lyd, og danserne ble selv skulpturer blant dem og gled inn i hans verden av stillhet. I denne sekvensen viser Fritzøe at han har en følelse som forståelse for en annen kunstners verden og evnen til å gi sin humoristiske kommentar, som denne bevegelige installasjonen er, et dybere innhold. Står Henie-Onstad Kunstsenter på besøkslisten i dag eller neste helg, ville jeg passe på å få med meg deler av dette livgivende pustet.

FREDRIK RÜTTER

2.5 RØDHETTE

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Pierre Boulez
Danser	Cecilie Lindemann Steen
Scenografi	Karl Hansen
Premiere	Black Box Teater 13. desember 1997

Bestillingsverk til Cecilie Lindemann Steen sin soloforestilling. Eventyret er rammen sammen med pianostykkene "Notasjoner" av Pierre Boulez. Hun danser, løper og kaster seg fra huset mot skogen.

Foto: Erik Berg

Danserens Cecile Lindemann Steen mottok i 1993 tre-årlige arbeidsstipend for kunstnere med målsetting å produsere og selv danse en helaftens forestilling bestående av tre soli. Hun inviterte koreografene Ina Christel Johannessen, Giorgio Rossi og undertegnede til tredelt program på Black Box Teater med tema kvinne i tre stadier: ung, voksen og gammel. Jeg valgte eventyret Rødhette som ramme for balletten, og sammen med Karl Hansen skapte vi et scenisk verk med pianostykker av Pierre Boulez "Notasjoner".

Forestillingen tok utgangspunkt i Charles Perrault sine berømte fortellinger, som ble utgitt i 1697, hvor de velkjente eventyrene om bl.a. Tornerose og Rødhette fortelles i skriftspråk. Senere nedtegnes disse eventyrene som folkeeventyr i Tyskland av brødrene Grimm, og de vandrer fremdeles i europeisk kulturbevissthet - for både barn og voksne. Den østerisk-fødte amerikanske forfatter og psykologen, Bruno Bettelheim beskriver i boken fra 1976 "The uses of enchantment" om hvordan flere sentraleuropeiske eventyr kan ses i lys av Freud sine teorier og tolker dem til bruk i menneskets søken etter forandring og forløsning.

Dette ble min første koreografi for en enkelt danser. Å arbeide alene med en danser gir den ytterste konsentrerte arbeidssituasjon for en koreograf. Det er bevegelsen, komposisjonen av personens bevegelse, og kommunikasjonen med utøveren som former koreografien. Danserens personlighet trer tydeligere fram og utifra dette bygget jeg opp et forløp, den unge piken som pliktoppyllende går til det akademiske på den smale stien, til den klassiske balletten, til trinnene med tallbenevninger og armer i kontrollerte baner. Kontrasten ble alt utenom, den ville naturen, ukontrollerbare bevegelser og et bekken som slynges ut av midtlinjen, armer, hode og ryggrad som svaier og faller med så høy hastighet at koreografien framstod som teknisk krevende. Balletten begynte med at danseren holdt pusten så lenge hun kunne, for så i et desperat innpust å framføre "einmal musst ein mädchen tanzen", for deretter straks å danse en rask stakkato bevegelsesserie. Videre utviklet koreografien seg til mere gulvarbeid, armene brukes i gulvet og mere bølgete bevegelser i ryggraden som kunne gi assosiasjoner til et dyr. I det koreografiske arbeidet er også dekonstruksjon av fall og små tekstbiter på tysk f. eks "mutti, mutti" og "ein, zwei, drei...". En bakgrunnstøy av pornografisk lydmaterial ble lagt i bakgrunnen av pianostykkene, mer eller mindre hørbar. De korte pianostykkene ble byttet rundt fra originalrekkefølge i samarbeid med lydmixer Jonas Digerud og tilpasset den koreografiske framdrift. Kostymet ble tegnet i tett samarbeid mellom koreograf, danser og syerske Sissel Isachsen, som sydde en enkel hvit kjole. På hodet en parykk med langt rødt hår.

Vi arbeidet fram ideene om hvordan isolerte kroppsdelene selv fikk liv og egen vilje. Inspirert av H.C. Andersen og Walt Disney sine animerte planter og gjenstander utviklet det seg kunstneriske ledetråder inn til nye arbeidsmetoder. I afrikansk kultur og religion gis gjenstander, landskap og dyr liv gjennom forfedrenes sjel og energi, og jeg lot meg inspirere til å gi kroppsdelene egen identitet og vilje. Mitt syn på kroppen ble utviklet til mer anatomisk analytisk og

ga et mer spesifikt uttrykkspotensiale. I "Rødhette" ble bevegelsene laget med fokus på de aktivt hørende ørene og ukontrollerbart bekken og knær.

Til balletten skapte Karl Hansen en kulissescenografi bestående av fem former, tilsynelatende abstrakte, men mellomrommene mellom figurene framstod som et hus, noen trær og en fram mot døren i huset, en lang grønn sti fram til scenekanten. Se fotografi neste side. Videre ble det laget plakat - og pressefotografi i samarbeid med fotograf Erik Berg, hvor to hunder poserer sammen med den dansende hvitkledd rødetten. Prøvene foregikk på Scenehuset i Oslo høsten 1996, men grunnet en kneskade ble premieren flyttet til 1997.

Cecile Lindeman Steen danser

Ganske alminnelig alder av passende størrelse

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

FORESTILLINGEN MOTTOK KRITIKK I KLASSEKAMPEN VED HENNING HØHOLT - SE S. 23

FORESTILLINGEN FIKK TITTEL "GANSKE ALMINNELIG ALDER AV PASSENDE STØRRELSE". ET PROGRAM BLE LAGET TIL FORESTILLINGEN SE KOPPI AV FORSIDE OVENFOR.

FORESTILLINGEN BLE FILMET- DVD TILGJENGELIG.

FORESTILLINGEN BLE PRODUSERT AV CECILE LINDEMANN STEEN PRODUKSJONER, OG FINANSIERT AV NORSK KULTURRÅD, NORSK KASSETTAVGIFTSFOND, FOND FOR UTOEVENDE KUNSTNERE OG BILLETTINNTEKTER

"RØDHETTE" BLE VIST FØRST I PROGRAMMET OG HADDE EN VARIGHET PÅ 15 MINUTTER.

Fra forestillingen. Foto Erik Berg.

Klassekampen
Tirsdag 16. des. 97. **KULTUR**

TIF

Mimisk danseopplevelse

DANS

Cecilie Lindeman Steen
 Black Box
 Koreografi: Odd Johan Fritzøe

Av **HENNING HØHOLT**

EN MED forventning imøtesett solodansforestilling hadde premiere på Black Box i helgen, og publikum ble ikke skuffet.

Cecilie Lindeman Steens dansemessige og teknisk suverene bevegelsesspråk er det største med hennes danskunst; det strålende samspillet mellom hender, armenes uttrykksfullhet og ansiktets mimiske utstråling. I brøkdelen av et sekund griper hun sitt publikum og drar det med inn i sin verden, fra det private og intime og til det store formatet, hvor detaljene plutselig blir store og går fra tåspiss til fingertupp og hun tar hele det store dansegulvet i bruk fullt ut. Koreografen Ina Christel Johannessen har i sin koreografi gitt danseren mulighetene for utfoldelse innenfor de gitte rammene. Variasjonene er store – som Steens fortryllende uskyldige verbale beskrivelse av seg selv, og når hun grasiøst raffinert flytter stoler inn på scenen til finsk sang og trekkspill og setter seg som prinsessen på erten. Fortellingen om to skritt

mellom å være normal og til å være gal. Når hun låner et par sko av en mann blant publikum og gjennomfører et lite stevnemøte mellom sine egne og det lånte par sko. Beskriver blondgardiner som blafre i vinden. Elg i solnedgang, og blod i tinningen. Fantastisk avslutning i noen hundre meter hvitt papir som så ut som et isfjell eller en enorm hvit aftenkjole – Greta Garbo i Kameliadamen, en utrolig effektiv fremføring, kanskje Svanens død, sluttmusikk Albinoni. Denne 50 minutter lange soloen opplevdes som en drøm, hvor tiden ikke eksisterte.

Innledningsvis har koreografen Odd Johan Fritzøe laget en liten introduksjonsballett om Rødhette som går til ballettundervisning. Koreografert i et iblant hysterisk bevegelsesspråk, som ga danserinnen mulighetene for å vise seg fra sine beste dansemessige sider. Lekker skulpturell scenografi, som nesten så ut som et abstrakt bilde som kunne endre farger i noen momenter og hvor en enkel enhet, danserinnen, skapte liv til bildet. Et interessant musikkvalg, Pierre Boulez' *Notations*, som ga dype dimensjoner til balletten.

Avslutningsvis har den italienske koreografen Giorgio Rossi laget en liten poetisk fortelling om en gammel dame som går tur i byparken og forer fuglene med brødsmuler. Her opplever vi en helt annen side av Steens dansemessige format, kontrasterende til begge de to foregående verk i denne forestillingen.

En stor aften med en stor dansekunstnerinne.

2.6 STJERNE.*

- EN LYDINSTALLASJON FOR TO DANSERE

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Bjarne Kvinnslund
Dansere	Odd Johan Fritzøe, Torkel Bråthen. Thomas Gundersen og Cecilie L. Steen
Premiere	Våler i Hedmark 7. september 1998

Åtte kassettpillere er rammen når to dansere beveger seg raskt og delvis synkront inne i lydbildet.

Foto	Marit Anna Evanger
------	--------------------

I 1995 mottok jeg en henvendelse fra forfatter Øystein Ziener og produsentene Else Braseth og Wenche Britt Hagabakken fra Turneorganisasjonen for Hedmark om en produksjon med tema språk og bevegelse til turne i ungdomsskoler. Øystein Ziener skrev sine tekster på Hedmarksdialekt, og Turneorganisasjonen ønsket hans ord iscenesatt for et ungt publikum. Produsentene og kunstnerne arbeidet tett sammen fram mot et forprosjekt i 1996, men arbeidet måtte avbrytes på grunn av helsesvikt hos Ziener. Etter lang tids sykefravær foreslo produsentene at produksjonen ble gjort om til en danseproduksjon.

Arbeidet med med ord og bevegelse var en naturlig forsettelse av den kunstneriske prosessen i "Hello - audiovisuell rapport" våren 1997. Denne egenproduserte soloforestillingen ble laget som et kreativt initiativ for selvutvikling og eksistensiell undring. Det treårige arbeidsstipendiet fra Statens stipendier tillot investeringer i teknisk utstyr : åtte kassettpillere med mikrofoninngang, mikrofon og et forsterkersystem som koblet dem sammen. Jeg arbeidet med å utvikle en scenepersonlighet med egenprodusert lyder, inspirert av engelske Linguaphonekurs dekonstruerte jeg bøyningen av verbet "å være". Lyden ble innspilt synkront på de åtte kassettpillene for deretter å avspilles i forskjellig rekkefølge. Inne i dette lydbildet utviklet jeg bevegelser med improvisasjon.

Til den nye produksjonen i Hedmark fylke ble de åtte kassettpillene nå plassert på åtte firkantede sokler og komponist Bjarne Kvinnsland ble invitert til samarbeid. Konsulent i koreograf var Cecilie Lindemann Steen og konsulent i dramaturgi Sverre Waage. Torkel Rønold Bråthen hadde danset i koreografien "A car and a house" på studioscenen på Trøndelag Teater den våren og samarbeidet fortsatte nå inn i en ny produksjon. Tema for forestillingen hadde allerede blitt grundig arbeidet fram av Ziener, meg selv og produsentene. Produsentene ønsket seg en forestilling som tilnærmet seg ungdommen med deres eget språk. Digitale tegn og uttrykk, kjønnsidentitet og populærkultur fra de nye fjernsynskanalerne og film inspirerte til tittelen, som viser til datatastaturets språk og betyr "åpne alle filer". Fra filmens verden ble Ian Flemmings fiktive spion James Bond og filmen Dr. No fra mitt fødeår 1962 hentet fram, og vi lot oss inspirere av barndommens helter og stjerner, sødmefull romantikk, billkjøring og tekniske apparater. Bjarne Kvinnsland omarbeidet musikken fra filmen digitalt, og

manipulerte lyden til å bevege seg i rommet mellom de åtte kassettpillene. Bevegelsene fra den improviserte soloforestillingen måtte nå spesifiseres anatomisk, i rom og tid i møtet med en annen danser. Min koreografiske identitet hadde utviklet og styrket seg.

Under første turneperiode i Hedmark mottok vi besjeden om Øystein Ziener selvmord etter lang tids sykeleie. Hans tanker, kreativitet og ideverden lever videre i forestillingen, som etter turneene på Hedmarken ble invitert inn i Norsk Scenekunstbruk, til Black Box Teater, til festivaler og enkeltstående arrangementer. Thomas Gundersen og Cecilie Lindemann Steen alternerte som dansere for Torkel Rønold Bråthen på de mange turneene fram til 2004.

Forestillingen mottok Danse - og Teatersentrum sin scenekunstpris i 2000 med begrunnelse "Det kreves et kunstnerisk mot å arbeide så oppriktig, når det gjelder form innhold og kunstnerisk arbeidsprosess. Særlig med tanke på at mottakeren av forestillingen først og fremst er ungdomsskoleelever. Med forestillingen "Stjerne.*" kan ungdommen selv gjøre seg opp en mening, legge sin egen mening i bevegelsene eller ikke ha noen mening i det hele tatt. Dette er et uttrykk som appellerer til ungdommen idag".

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

PREMIEREN BLE ANMELDT AV ARNSTEIN MOEN, SE KRITIKK FRA SOLUNGS AVISA S. 26

SHANTI BRAHMACHARI PRODUSERT FORESTILLINGEN PÅ SHOWBOX MED NYPRODUSERT VIDEOANIMASJON AV NINA BERGSTRØM. SE ARTIKLER FRA PROGRAMMET AV LISE NORDAL S. 27

FORESTILLINGEN BLE FILMET AV BARNE- OG UNGDOMSAVDELINGEN I NRK TIL PROGRAMMET FRITT FRAM. SERIEN VISES JEVNLIK PÅ NRK – DVD TILGJENGELIG.

PRODUSERT OG FINANSIERT AV TURNEORGANISASJONEN FOR HEDMARK. LÆRERVEILEDNING UTARBEIDET AV PRODUSENTENE, SE S. 28

FORESTILLINGEN HAR EN VARIGHET PÅ 44 MINUTTER.

Moderne dans på Vikhammer

Fredag gjestet danseforestillingen «Stjerne» ungdomshuset på Vikhammer. Forestillingen, som hadde undertittelen: «En lydinstallasjon for to dansere», har vært på trøndelagsturne i to uker, og er skapt av danseren og koreografen Odd Johan Fritzøe.

HELGE A. OLSEN

Odd Johan Fritzøe er utdannet ved Statens Balletthøgskole. Han er en mye brukt internasjonal danser og koreograf og han mottar for tiden statens treårige arbeidsstipend for dansere. Den forestillingen han nå er på turne med, har han selv koreografert, og med seg har han danseren Thomas Gundersen.

«Stjerne» er en danseforestilling med en svært moderne språkdrakt, og er inspirert av hip-

hop, breakdance og folkedans. Den er laget spesielt for ungdommer i alderen 13-16 år, og tar for seg hvordan det er å være ung i dag, hvordan virkeligheten hele tiden forandrer seg etter hvert som en selv endrer seg, og hvordan ting man i det ene øyeblikket syntes var merkelige og rare kan virke vakre og spennende i det neste.

Musikken som er brukt i forestillingen er ifølge Fritzøe en lyd-konstruksjon, hvor man har tatt fragmenter av lyd, mikset og satt det sammen igjen. I forestillingen bruker de fire cd-spillere, to kassettpillere, en dat-spiller og høyttalere plassert rundt i hele rommet for å skape den effekten de ønsker.

– Denne forestillingen er svært fysisk krevende, sier Odd Johan Fritzøe. – Vi tar oss helt ut på hver eneste forestilling. På hele turneen har vi vært nødt til å leve som toppidrettsutøvere. Spise sunt og legge oss tidlig. Kveldens forestilling er dagens tredje, og

Moderne dans: Thomas Gundersen (t.v.) og Odd Johan Fritzøe gjestet ungdomshuset på Vikhammer med sin forestilling «Stjerne».

etterpå skal vi ha to dager fri hvor vi skal slappe av i Trondheim. Det gleder vi oss til, sier han.

Etter hviledagene i Trondheim går turen videre til Skaun, og Fritzøe er svært godt fornøyd med turneen i Trøndelag så langt. – De fleste forestillingene har

gått veldig bra, men for de yngste kan det være en litt vanskelig tematikk. Forestillingen har en undertone av gryende seksualitet og vi har erfart at de litt eldre ungdommene forstår forestillingen lettere, sier Fritzøe.

Klipp fra lokalavisa Vikhammer

Teater - også for funksjonshemmede

Teatergruppen Scene '98 i Elverum starter opp sesongen med hovedvekt på revy, slik vi skrev i lørdagens avis. Håkon Sæther, som er en av lederne i Scene '98, opplyser at det ikke bare er revy med glade pensjonister.

– Vi vil også legge opp til integrering av funksjonshemmede. I det hele tatt, vi er åpne for alle, både funksjonshemmede og funksjonshemmede, gamle og unge, med og uten teatererfaring, sier Håkon Sæther.

Fritzøe sentral

Koreografi: Odd Johan Fritzøe
Idéutvikling: Odd Johan Fritzøe og Øystein S. Zinner
Dansere: Odd Johan Fritzøe og Torkel Ronold Bråthen
Kunstnerisk konsulent: Sverre Waage
Koreografi-konsultant: Cecilie Lindemann Steen
Lyddesign: Bjarne Kvinnestad og Odd Johan Fritzøe
Produsent: Turnéorganisasjonen for Hedmark

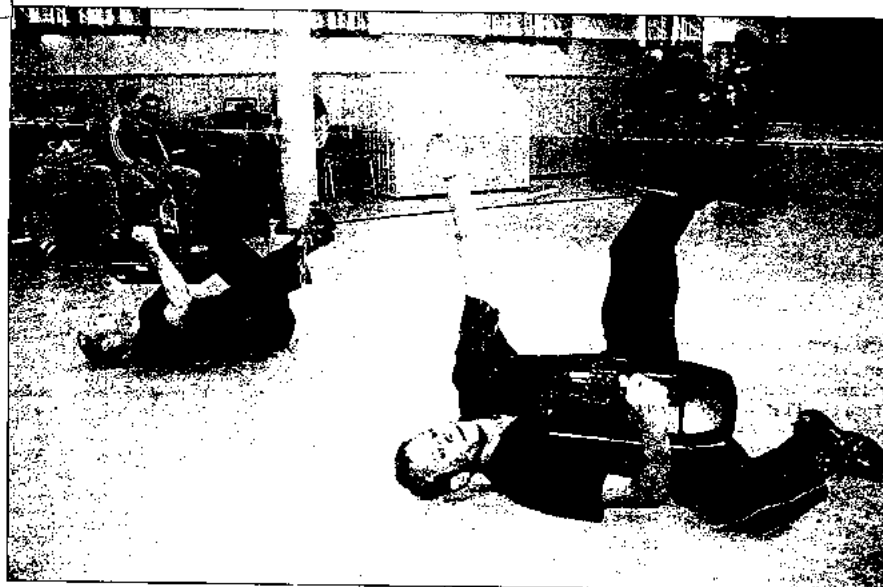
Fra det kaotiske til det synkrone

To dansere og åtte kassettpillere. Ingen handling med logisk oppbygging, og heller ingen happy ending. I går hadde Turnéorganisasjonen i Hedmark premiere på forestillingen «Stjerne» på Våler Ungdomsskole.

AV
ARNSTEIN MOEN

I det ene øyeblikket er gutten rett overfor oss «på nett». Han gjenkjenner lyden av en bil i voldsom aksellerasjon. I det neste øyeblikket gjør danserne Odd Johan Fritzøe og Torkel Ronold Bråthen noen piruetter så halsbrekkende at gutten plutselig får andre ting å konsentrere seg om.

Denne observasjonen rører antageligvis ved noe av nerven i forestillingen som er spesiallaget for ungdomsskoleelevene i Hedmark. I «Stjerne» fabuleres det nemlig omkring hvordan det meningsløse kan gi mening ved hjelp av bevegelser og lyd. Slik sett blir det en slags form for kommunikasjon mellom dansere og publikum. Men det er en hektisk og utfordrende form for kommunikasjon. Forestillingen endrer seg hele tiden, så publikum får stadig nye ting å forholde seg til.

PREMIEREN: Odd Johan Fritzøe og Torkel Ronold Bråthen er de eneste aktørene i «Stjerne». Forestillingen skal spilles rundt 40 ganger på ungdomsskoler i Hedmark.

Eksempel: Danserne ligger på gulvet mens anslan fylles av storbystøy, iblandet samplede dyreløyer, litt 60-tallsmusikk og litt techno-dunk. I hvert fall låter det sånn. Plutselig griper Fritzøe og

Bråthen hver sin kassettpiller, en damestemme oppfordrer til kjærlighet, oppfordringen følges og med interessen som en dansepartners utstråle som gir «parene» over gulvet i en slags tango. Scansen

avbrytes med latter. Rå latter. Både fra høyttalere og aktører. – Dette skjønner jeg ikke mye av, sier gutten på vår høyre side. – Vanvittig bra, sier jente som har tatt plass på vår venstre side.

Forestillingen ender ut med en James Bond-ekvens. Gutten som har endret ansiktsuttrykk utallige ganger gjennom forestillingen er atter «på nett».

Er dans et språk?

av Lise Nordal

Kan bevegelse gi mening? Når blir bevegelse til dans? Og hva i all verden er abstrakt dans? Abstrakt kan defineres som: Fratrakket, sett adskilt fra helheten, tenkt, begrepsmessig motsatt av konkret, eller: som bare inneholder

visse sider ved virkeligheten, altså et uttrykk som rører ved noe udefinert eller som bryter opp det tilsynelatende konkrete, virkelige.

Abstrakt kunst inviterer på denne måten mer til opplevelse enn rasjonell forståelse og logisk fortolkning. «Stjerne» har ingen handlingsmessig utvikling fra begynnelse til slutt, heller ingen «happy ending». Det er derimot bygget opp kompositorisk som f.eks. i et ikke-

konkret musikkstykke hvor komposisjonen består av lyder satt sammen på et lydbånd. Akkurat på samme måte som musikken ikke har noe spesielt å fortelle, opptrer dansen like historieløs – og for noen meningsløs. Er dette dans som vil fengsle et ungt publikum helt ned i 8-års alderen, kan man jo spørre seg? Vil ikke barn heller se forestillinger som man kan gjenkjenne seg i, følge en historie fra A til Å, som er morsom og gøy, eller skummel og trist, og helst med en lykkelig slutt? Eller evner barnet med sin spontanitet og «naivisme» å åpne opp for fantasiens verden i langt større grad enn det vi voksne gjennom våre forutinntatte holdninger gjør? Det er dessverre en holdning i vårt hjemlige kunstmiljø, at det å lage forestillinger for barn ikke har samme status som å skape forestillinger for et voksent publikum. Og når det lages noen få danseforestillinger i ny og ne for barn, er det gjerne mye klovneri, penne små triks og alle klisjeene som gjerne følger med. Barnet har imidlertid en unik evne til å ta til seg nye inntrykk, og spørsmålet blir hvordan kunsten skal tilnærme seg barnet – eller er det barnet som simpelthen tilnærmer seg

kunsten i større grad enn det den voksne publikummen gjør? Jeg vil tro at kunstnere som tar utgangspunkt i barnets verden opplever selve arbeidsprosessen med en barneforestilling som et fristed å jobbe i. Man arbeider i større grad med lek, fantasi og abstraksjon, og tillater seg selv ofte en mye større frihet m.h.t. å bryte grenser og å gi slipp på kontroll.

Hva gjør kunsten kommunikativ, og hvorfor er samtidens kunst fortsatt ikke kommunikativ for så mange? Opplever der like lite kommuniserende for barn – eller har ikke barn de samme forventningene og kravene til å «forstå» et kunstverk som voksne ofte har?

Man kan spørre seg om nåtidens barn med x antall TV-kanaler og de forskjellige typer dataspill har den samme evne til å utvikle fantasien som barn hadde «for i tiden» med radioen som eneste underholdningskilde hjemme. Mine største «kunstopplevelser» som barn var da min eldre bror laget ganske så groteske, og for oss barn uforståelige hørespill for meg og venninnene mine fra en bi-høytaler på rommet sitt, eller når mor og far lurte meg med inn på amerikansk

«voksenkino» for jeg kunne lese. Da laget jeg høyt min egen historie av historien, og selv foretrakk jeg disse spennende utførelsene i ukjent terreng fremfor Anne Cath. Vestlys søte «mormorstemme...». «Usj», så min mor og slo av radioen når Anne Cath. Vestly leste fra «Mormor og de 3 ungene»; «det der klarer jeg ikke å høre på». Jeg fikk naturligvis ikke noe forhold til den type barneheliteratur.

Til tross for manglende oppdragelse hjemmefra, tok jeg med meg mine tre jenter på 9, 10 og 13 år og så «Ole Alexander: Filiborn born born» for jul. Filmen var gjennomført laget i et stilrent og autentisk 50-tall, en lavmælt film, blotter for action, dataspill og støyende musikk. I skrivende stund 6 måneder etter premieren, går filmen fortsatt for fulle hus. Det er også tjokk fullt når Nationaltheatret setter opp «Reisen til Julestjernen» eller «Dyrene i Flakkebakkeskogen», og det samme gjelder julens «Notteknækkeren» på Den Norske Opera. Så tenker nytt nå: det gjelder underholdning for barn, så hvordan skal man oppdra fremtidens generasjoner når det gjelder forståelser, av deres egen tids kunstuttrykk?

Dans er på mange måter et glimrende utgangspunkt, da dansen er universell og et språklos uttrykksform. I «Stjerne» benyttes andre virkemidler fra tidens kunstuttrykk som videoprojeksjoner og bevegelse fra film, tegneserier, fjernsynsfilmer og gamle, samt helter og klisjeer fra moderne media. Bilder skapes, som igjen konstruerer stemninger og assosiasjoner, kanskje ikke de samme assosiasjonene for Lisa som for Henrik, men opplevelser som forhåpentligvis også fører til nysgjerrighet for andre moderne kunstuttrykk. •

• Lise Nordal er koreograf, og driver sitt eget produksjonsselskap Nordans. Hun var tilknyttet Col Age Dansekompagni (1974 – 95) som danser, pedagog og koreograf, og fra 1992 – 95 som kompaniets kunstnere leder. Hun er også danser og leder for Morgenbladet

Stjerne

– en ljudinstallasjon för två dansare

Stjerne fabulerer omkring hvordan det meningsløse blir meningsfylt, hvordan språk, roller, ord og beve-
elser forandrer seg og får nye meninger. Når vi lærer
språk ser vi tydelig hvordan nye ord får mening. En
ting har forskjellige navn. Et hus eller a house. Vi
låner ord og gjør de om til nye. Det samme gjør vi
med kroppsspråket, identiteten og rollene våre. Nye
idealer, nye helter. Forestillingen setter fokus på
forandringen, på hvordan vi hele tiden opplever og
ser ting anderledes. På hvordan virkeligheten foran-
dres og fornyes. Det huset vi så som barn opplevde
etter mange år som annet hus.

Medverkande: Odd Johan Fritzøe och Thomas
Gundersen

Koreografi: Odd Johan Fritzøe
Kompositör: Bjarne Kvinsland
Odd Johan Fritzøe, Oslo, Norge

För ungdomar – speltid 40 minuter

Spelas på Orion, Folkets Hus i Borlänge den 18 maj
kl 10:00 och 13:00

Lærerorientering

Dans 8.-10. klasse

Stjerne. ★

- en lydinstallasjon for to dansere

Er dans et språk?
Kan bevegelse gi
mening? Når
begynner
kroppelige
bevegelser å bety
slik at de blir
dans?

Når Stjerne.★
(stjerne punkt
stjerne) kommer
til skolene
kan elevene selv
gjøre seg opp en
mening.
Legge sin egen
mening i
bevegelsene.
Eller ikke ha noen
mening i det hele
tatt.

Denne danseforestillingen har
ingen handling med logisk
oppbygning og happy ending.
Den er heller som et
musikkstykke. Du kan finne
stemninger, du kan finne
glimtete situasjoner, du kan
finne bevegelser som gir
assosiasjoner, bevegelser som gir
mening. Eller du kan finne
bevegelser og bilder som kanskje
ikke gir en spesifikk mening,
men som er interessante, vakre,
rare.

Stjerne.★ fabulerer omkring
hvordan det meningsløse blir
meningsfylt, hvordan språk,
roller, ord og bevegelse
forandrer seg og får nye
meninger. Når vi lærer språk ser
vi tydelig hvordan nye ord får
betydning. En ting har forskjellig
navn. Et hus eller a house. Vi
lærer ord og gjør de om til nye.
Det samme gjør vi med
kroppsspråket vårt, identitet og
roller. Nye idealer, nye helter.
James Bond var helt for tyve år
siden. Hvem er dagens helter?

Forestillingen setter fokus på
forandringen, på hvordan vi hele
tiden opplever og ser ting
annerledes. På hvordan virkelig-
heten forandres og fornyes. Det
huser vi så som noen opplever
etter mange år som et annet hus

Danserna:

Odd Johan Fritzøe er utdannet
ved Statens balletthøgskole i
1987. Han har senere studert
afrikansk dans og kultur på
Ellenbendskysten, i Ghana og
Mali. Han har danset med
Ullage dansekompani 1989-95,
og vært en rekke leatte og grupper
i Oslo. Han har turnert i hele
Norge, Færøyene, Norden, Italia
og Frankrike. Han har de siste
årene også koreografert - blant
annet for Riksteatret, Trøndelag
Dancecenter, Henie Onstad
Kultursenter og for
Firmaturneringssesjon for Hedmark
i tillegg har statens treårige
arbeidsstipendstipend for
kunstnere.

Thomas Gundersen er utdannet
ved Laban Centre i London,
Diploma in dance 97. Han har
danset i transitions Dance
Company 97-98. Her i Oslo
har han arbeidet med ledende
koreografer som Jane Hveding,
Eva Cecilie Richardson, Un Magritt
Nordseth, Katly Bresson og
Human Shurifi. Han har danset
35 forestillinger med "Stjerne.★"
og i høst danser han en av
hovedrollene i "Zoom" med
Riksteatret.

ODD JOHAN FRITZØE presenterer

"STJERNE.★" - en lydinstallasjon for to dansere.

En danseforestilling med en moderne språkdrakt. Den spiller tida vi
lever i og setter fokus på temaet forandring. Gjennom ulike tablåer
og bevegelser viser dansen hvordan virkeligheten hele tida fornyer
seg. Opplevelser vi syns er bisarre og rare kan virke vakre og interes-
sante i det neste øyeblikket. James Bond var helt for tyve år siden,
hvilke helter har vi i dag? Stjerne er som et musikkstykke, med tøffe
og særegne uttrykk som gjennom bevegelsens språk henvender seg
til tilskuernes sanselighet og virkelighetsoppfatning.

ODD JOHAN FRITZØE er utdannet ved statens Balletthøgskole 1987. Han er en mye brukt
internasjonal danser og koreograf og mottar for tiden statens treårige arbeids-
stipend for kunstnere. Med seg på turné har han danser Torkel Rønold Bråthen som er
utdannet ved den Norske Opera ballettskole i 1993. Torkel mottar statens ettårige
arbeidsstipend for yngre kunstnere.

Kontaktperson: Odd Johan Fritzøe, tlf: 22 38 35 17 / 91 36 29 83

8. - 10. KLASSE

BJUGN	UKE 44
RISSA	UKE 44 OG 45
MALVIK	UKE 45
SKAUN	UKE 46

2.7 ZOONOM

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Bjarne Kvinnslund
Scenografi	Karl Hansen
Animasjoner	Ivar Kjellmo
Dansere	Thomas Gundersen, Irene Rothmund Velten, Kenneth Flak, André Austvoll og Camilla Myhre
Premiere	Black Box Teater, 17. september 2000

Inspirert av bevegelse i filmens verden. Fem dansere beveger seg sammen med tegnefilm og scenografi med fokus på kroppene og deres roller.

Foto Linda Johansen

Det treårige arbeidsstipendiet ga nye initiativ og nytt pågangsmot våren 1997. Samarbeidet med Øystein Ziener var igang, likeså den beskrevne forestillingen "Hello - audiovisuell rapport" som nå var invitert til premiere på ny dansefestival i København. Under arbeidet med festivalen i junidagene overvar jeg utstillingen "Now here" på Loiusianne Kunstmuseum utenfor byen med bl.a. den tyske kunstneren Pippilotte Rist. Hennes fargerike og emosjonsladede videoproleksjoner sammen med det personlige og fysiske utfordringen som solodanser kreerte ideer om et eget nyskapende sceneuttrykk.

Allerede tidlig den våren hadde jeg presentert noen uferdige tanker om en helaftens ballett med bevegelig scenografi, animasjon og technomusikk til teatersjef Inger Buresund ved Black Box Teater. Hun presenterte dem uten hell for Riksteatret, Rikskonsertene og Riksutstillinger. En prøvedans ble allikevel avholdt på Black Box Teater og det ble søkt midler fra Norsk kulturråd med arbeidstittel "T - transformasjon". Først to år senere ble det innvilget 300.000 kr fra Norsk kulturråd og produksjonen kunne pågynnes. Midt i milleniumsskiftet.

Da "Stjerne.* - en lydinstallasjon for to dansere" ble vist med animasjoner projisert på gulvet, observerte jeg effekten av det bevegelige lyset. Bjarne Kvinnsland hadde også prøvd ut ideen med bevegelig lyd og nå kunne vi viderutvikle det bevegelige rommet med scenografi, projeksjon i både gulv og inn i rommet, og med høytlere plassert rundt i scenerommet. Det nye sceneuttrykket prøvde ut video - og filmkunstens effektive virkemidler og illusjoner, allusjoner og illustrasjoner ble stikkord i arbeidsprossessen. Vi ønsket å påvirke persepsjonen ved bruk av konstant bevegelse i lyd, lys og kropp. Ved å utvide, abstrahere og dekonstruere emosjonenes bevegelser og uttrykk, forskyve og forandre uttrykket i kjønnsstereotyper, samt skape drømmelig-nende skiftende overganger mellom emosjonene, ønsket vi å zoome inn i menneskenaturens foranderlige og manipulerbare følelsesverden. Med følelsesuttrykkene aggresjon, latter, gråt, sødme og savn bygget vi forestillingen fra scene til scene. Forestillingen forsøkte å forføre publikum inn det kjente og logiske over til det ulogiske ukjente, fra det tilsynelatende meningsløse til det meningsdannende. Målsettingen min var å bevege publikum, å flytte grenser, å skape nye syn på begrepene - på natur, på kjønn og på kropp. Tittelen "Zooom" viser nettopp til hvordan perspektivet endrer seg i vår persepsjon, hvordan vi henter informasjon etter valg.

I juli 2000 arbeidet hele teamet; danserne, komponist, de to billedkunstnerne på store sal på Black Box Teater, de tre rullende tredimensjonale skulpturene ble bygget, det ble sydd hvite vinger til sidescenen, hvite dansematter ble montert og fem hvite kulisser hengt opp i taket. Inn i dette hvite bildet prøvde vi ut animasjonene, filmet danserne og gjorde erfaringer til videreutvikling av virkemidlene. Skissene på denne siden viser hvordan et skjema for visuell dramaturgi ble laget med animasjoner i gulvet og inn i scenerommet.

Fra skissebok

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

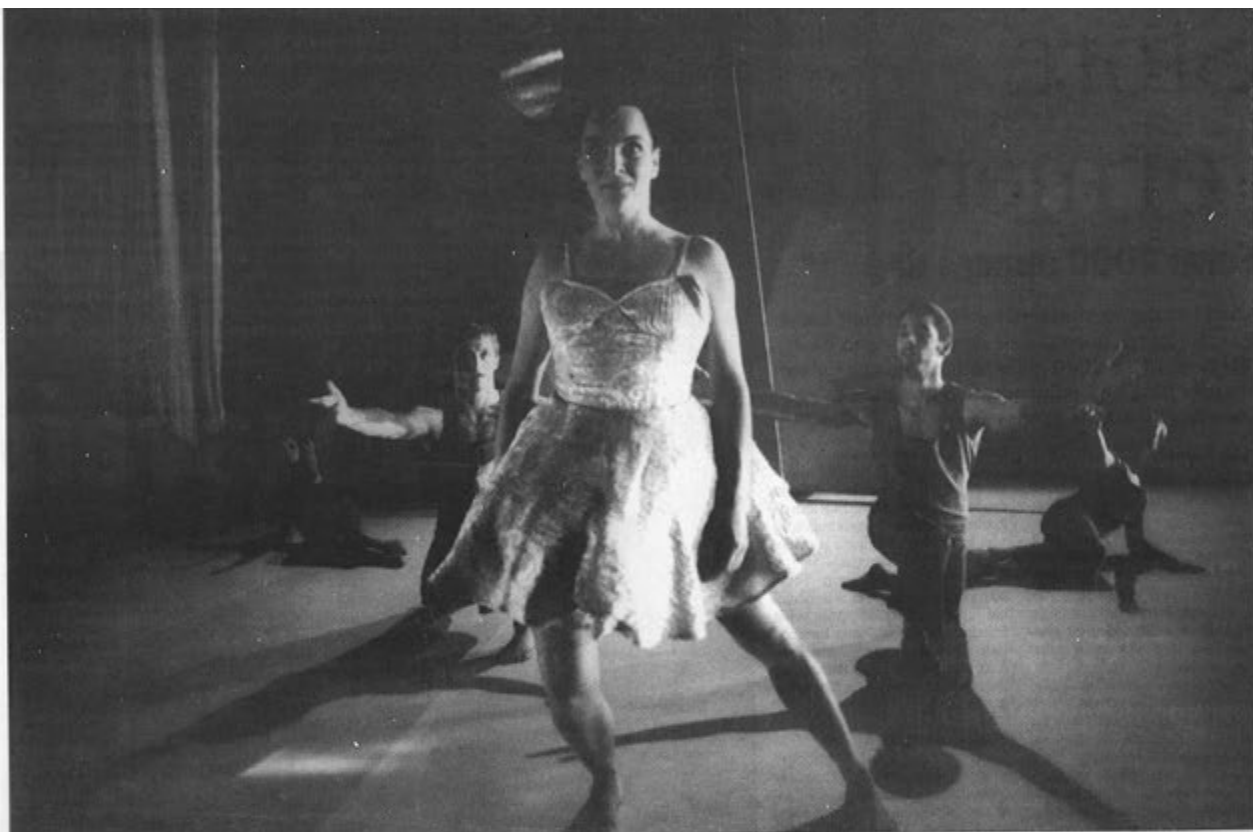
ET EGET PROGRAM BLE PRODUSERT TIL PREMIEREN PÅ BLACK BOX TEATER MED FORORD AV ANNE BORG, SE KAP. 9.3

RIKSTEATERET VED TEATERSJEF BENTE ERICHSEN INVITERTE FORESTILLINGEN TIL LANDSDEKKENDE TURNE I 2001 SE KAP. 7.0
RIKSTEATRET PRODUSERTE ET EGET PROGRAM - SE KAP. 9.3
FORESTILLINGEN BLE ANMELDT I DAGSAVISEN AV INGER MAGRETHER LUNDE SE S. 31, AV MARIT STRØMMEN I BERGENS TIDENDE SE S. 32 OG AV LINDA JOHANSEN I OPPLAND ARBEIDERBLAD, SE S. 32

FORESTILLINGEN BLE FILMET PÅ BLACK BOX TEATER – DVD TILGJENGELIG.

PRODUKSJONEN BLE FINANSIERT AV NORSK KULTURRÅD, FOND FOR LYD OG BILD, FOND FOR UTØVENDE KUSTNERE, NORSK KOMPONISTFOND, BILLETTINNTEKTER OG PRODUSERT AV ODD JOHAN FRITZØE

VARIGHET 60 MINUTTER

«Zoom» er en spennende scenedramaturgisk forestilling på Black Box.

(Foto: Stein Jarle Nilsen)

Dansens førstedivisjon

«Zoom»

Koreografi: Odd Johan Fritzøe
Musikk: Bjørne Kvinnstad

Scenografi: Karl Hansen

Videografikk: Ivar Kjellmo

Kostymer: Karl Eivjan

Lysdesign: Jean Vincent Kerebel
Black Box Teater

Videografikken går til dansescenen. Sjelden ser man et så gjennomført likestilt sceneprosjekt

Koreografen Odd Johan Fritzøe har inngått et meget fruktbart samarbeid med ikke mindre enn tre profi-

lerte kunstnere, som med hvert sitt selvstendige uttrykk knyttes sammen til «Zoom». Dette er et smidig, overraskende og originalt danseverk. Utgangspunktet har vært filmens virkemidler, det anskås allerede ved at rulletekst glir over sceneteppet.

«Zoom» blir en spennende scenedramaturgisk ferd gjennom høyder og vandedyp, store lydlige hull-rona, modernistisk skårede flater og levende roen fylt av leken videografikk. Forestillingen blir langt mer enn lek med klisjeer. Man glemmer det nær sagt, selv om man ser parafrafer over «I love you», «I like you very much» og så videre, og ikke minst en utsøkt parodi på twist,

danset solo av Thomas Gundersen. Den er like mye nostalgisk som renset for det samme. En herlig ensemble-tutu-dans hvor vi stort sett ser utøvernes bakende omhyllt av herlige fargeklatter i rødt, oransje, grønt, lilla, blått og gult. Kenneth Flak gjør her en kostelig manøver med føtter stående på hodet. De andre danserne er Camilla Myhre, Irene Velten Rothmund og André Austvoll.

Alle overraskende variasjoner til tross. Det er det formale grepet som overrasker mest. Her er ingenting overlatt til den minste tilfeldighet. Det fysiske scenebildet er levende i alt sitt vesen. Kroppen, videografikken som bilde er truende som kniv-

og sagblad, spor og sjakter, men også nær sagt lattermilde herlige blomster i utfoldelse, og glidende hvite scenografiske elementer, skårne sirkler og ovaler i et hvitt rom som fylles av elektronisk musikk med mye slagverk og mot slutten klare klavertoner, er svært overbevisende «lagt oppå hverandre». Et totalt rom som gir tilskueren en monumental opplevelse.

Fritzøes dansere er i øyeblikk ustøe. Det skjønner likevel ikke helheten og koreografens egenartede bevegelsespråk. Plutselig kan de knytte neven, eller slippe benet, albuen eller gjøre vridninger som om kroppsdelen det gjelder slipper seg selv ned, detter. Det

gjør den imidlertid ikke, i neste sekund kan den dreie inn i en ledig, fri bevegelse – rund selv om den alltid har en snøv av stakkato eller abrupthet over seg. En underfundig spørrer i seg som kan knyttes til Fritzøes koreografiske identitet.

«Zoom» er Fritzøes første helaften. Det er imponerende. Forestillingen bekrefter, sammen med kollega Lise Nordals siste premiere «Entrée» for to uker siden, at et annet formalt uttrykk med stor styrke har slått igjennom. I divisjon innenfor moderne norsk dans vokser seg stor. Det er svært gledelig.

■ INGER-MARGRETHE LUNDE

FIN BLANDING: I Riksteatrets danseforestilling Zoom møtes flere sjangere. Her ser vi Kristine Øren foran resten av ensemblet.

Stilisert

totalopplevelse

Hva er egentlig dans? Kan man danse til lyden av regnvær?
 Eller til en stemme som sier: «Jeg elsker deg» og «Baby» om og om igjen?
 De få som var så heldige at de gikk på Riksteatrets danseforestilling Zoom
 onsdag kveld har svarene.

Zoom er en totalopplevelse skapt av danserne Inene Velten Rothmund, Kristine Øren, Kenneth Falk, Odd Johan Fritzøe og Thomas Gundersen. I et univers av videografikk, eksperimentell lydenikk og tradisjonelle sanger, danser de en opplevelse.

De gir ikke bort en fortelling, kanskje ikke engang et handlingsforløp. Meningen er noe hver enkelt må skape selv, antakeligvis godt hjulpet av egne assosiasjoner til så vel lyd som synsintrykk.

Kvalitet og humor

I flere sekvenser er det de dagligdags bevegelsene, som boksing og løping, som er stilisert til dans. Andre steder bryter brokker av klassisk ballett inn. Når de tre mannlige danserne også entrer scenen i struttetkjørt, og det vi ser av «ballerinaene» av begge kjønn mest er rumpa, blir likevel ikke det seriøse for alvorlig. Zoom tar seg den friheten å tulle litt med forventningene våre, ved å gi oss det vi ikke er vant til å se.

Variasjon er et stikkord i forestillingen. Danserne danser swing til en vedvarende mono-

ton lydeffekt, før plutselig musikken som passer til, befriende nok kommer. Både i musikken og bevegelsene skiftes det stadig mellom harmoni og disharmoni, mellom det vi kan kjenne igjen og forstå, og det som er mer fremmed.

Sjangerlek

Zoom begynner med å kreditere deltakerne i store lysende fortekster på scena. Slutten er som i stumfilmida: «FIN». Med fengende videografikk og lyssetting får en lett følelsen av å være

inni en riktig gammel film - eller en helt ny, så ny at den ennå ikke er mulig. Kanskje ligner universet aller mest på en drøm. En drøm man drømmer etter å ha «zappet» litt for mye mellom de ulike TV-kanalene.

Både lydeffekter og lysshow gav meg visse koblinger til Pink Floyd, for totalinntrykket skiftet helt igjen og gav nye perspektiver.

Zoom er ikke en avslappende opplevelse. For min del strevde jeg for mye med å finne mening, til at det ble avslappende. Det er

slik at når en endelig ser et mønster, glipper det igjen. Noe forandres stadig, og det finnes ikke en allmenngyldig mening bak. Men vakkert er det. Og vi trenger antakeligvis kunst som utfordrer trangene våre til å lete etter sammenhenger. Det er ikke nødvendig å skjønne alt, det går faktisk an å bare nyte.

Tekst og foto:
LINDA JOHANSEN

MENN I TYLL: Zoom er en energisk og fargeglad forestilling.

Sannelig sanselig

dans/samtids-

«Zoom»
 Riksteatret i Teatergarasjen
 En fargesprakende forestilling
 for øyene, ørene, porene og
 smilet

Smask! Danserne møtes i et kyss. Klask! Der treffes to fotstøler. Dryppstein i scenens himling forvandles fra fysisk scenografi til filmet illusjon. Knus og knas! De faller i gulvet i det musikken presist markerer braket på sin måte.

Film, videografikk, lys, lyd og dans møtes i Riksteatrets vandreforestilling «Zoom» i et effektivt fellesskap. Koreografen Odd Johan Fritzøe, som selv også danser i forestillingen, har sammen med sine medhjelpere klart mesterstykket å skape en sanselig multimedia-forestilling. En forestilling som ikke briller med medienes muligheter, og klister teknisk virkemiddel-virak utenpå alle dansetrinn. Men som fokuserer på

sansningen av elementene, og persjonerer dem med komposisjonsmessig overbevisning.

Fra første stund får publikum dansernes navn skrevet i fete typer på bakscenen. Innledningen er helt på sin plass. Dansere er mindre berømte en sine kolleger koreografene. Dansere overses gjerne i mediene og kulturpolitikken, men til tross for sin urettferdig anonyme og underbetalte stilling, yter de maksimalt kunstnerisk. Det gjør de også i «Zoom», og de har innlevelse, fysisk styrke og show-instinkt.

Om det finnes liv på andre planeter, og de da skulle laget en slags Lonely Planet-reportasje om samtidsdansen, kunne den sett ut som «Zoom». Forestillingen er en kulturreise. Etniske rytmer dunker og subkulturelle uttrykk strømmer på. Danserne forteller om verden. Ikke lite, det!

ANMELDT AV
 MARIT STRØMME

HJERREBALLETTEN: Forestillingens komiske innslag var da menn som kvinner endret scenen i ballerina-kostymene.

2.8 INNBYGGERNE – ET BYGGESETT

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Dansere	Thomas Gundersen og Odd Johan Fritzøe
Musikk	Maja Ratkje og Hild Tafjord (fe-mail)
Scenografi	Karl Hansen
Tekster	Cecilie Løveid
Kostymer	Svein Ove Kirkhorn
Premiere	Black Box Teater 11.oktober 2002

Åtte skulpturer inneholder selvstendige lydkilder og gir de to danserne mulighet til å bygge med lyd, form og bevegelse. Laget til barn og med publikum på fire sider.

Foto Christian Elgvin

Turnéene med “Stjerne. * - en lydinstallasjon for to dansere” i Hedmark fylke besøkte flere kombinerte barne- og ungdomsskoler. De minste elevene stormet mot oss i skolegårdene og spurte begeistret om når de skulle få oppleve dans. Sammen med den voksende selvtilitten med kommunikasjon overfor publikum og ønsket om å viderutvikle bevegelig lyd, begynte en ny forestilling for barn langsomt å ta form. Med arbeidstittel “Ball- bi ball-bo” ble det søkt om finansiering og prosjektet ble straks godt mottatt hos bevilgende myndigheter. Bjarne Kvinnsland presenterte meg for komponistene Maja Sofie Kjelstrup Ratkje og Hild Sofie Tafjord som nye samarbeidspartnere, og gode rådgivere anbefalte kontakt med forfatter Cecilie Løveid, som er bosatt i København. Vi hadde arbeidet sammen med danseforestillingen “Barok Friise” av Un Magritt Nordseth / Ina Christel Johannessen / teatergruppen Lilith til Festspillene i Bergen 1992.

Igen ble København en inspirasjonskilde, møtene med Løveid i København satte iscenesettelsen på nye spor. Interessen for eventyrene, H. C. Andersen, Tivoli, Louisiannas store mønstring av afrikansk kunst i 2001, sirkus Arnardo i Oslo og observasjonene av den travle moderne familien, og ikke minst med egne opplevde reiser - ga forestillingen innhold og etterhvert form. I talen til Kritikerprisen i 2009 skriver Inger Margrethe Lund “Det er som om Fritzøe ser på verden, den store og særlig den lille verden, med litt undrende, forundrete øyne. Lekent og ganske så fritt” (se kap. 6.3). Ideen om perspektivforskyvning utviklet seg i både temavalg og i koreografisk metode. I denne nye barneforestillingen ønsket jeg å sette meg inn i det lille barnet som iakttager, hvordan man nedenfra ser opp på de voksnes verden, hvor menneskene bygger opp og ned i rasende høyt tempo, gjentar tilsynelatende meningsløst og konstruerer de forunderligste konstruksjoner, de store byggverkene som tilsynelatende ikke gir mening, og fram til øyeblikkene hvor de trer fram som meningsbærende. Cecilie Løveid anbefalte i løpet av prosessen at en historie ville hjelpe til større publikumskommunikasjon. Eventyret om de to innbyggerne dukket opp. De drar ut i verden for å lete etter en kloss som skal holde verden på plass - og som de selvsagt til slutt finner.

Til Karl Hansen sin utstilling i Stavanger Galleri Branstrup skriver kunstkritiker Trond Borgen den 25. november 1999: “ Da oppstår en visuell spenning som rommer to motpoler, som allikevel henger sammen: På ett vis virker disse maleriene som vitnesbyrd om en verden rast

sammen i biter, som om noen forgyves har forsøkt å sette dem sammen igjen til en helhet. Men puslespillet går ikke opp, vi leter og leter, men finner ikke de tradisjonelle faste holdepunktene, den store fortellingen som kan gi enkel mening og enkle svar. Men samtidig er det nettopp et system som trer fram, en underlig orden lasert på kraft og makt. Selv om vi ikke kan øyne konvensjonelle motiver i disse maleriene, som Hansen kaller “Agitation interrupted” så framtrer de likevel som bærere av en aggresjon som virker labyrintisk. En labyrint uten sentrum, uten utgang. En felle.” Se hele kritikken s 38.

Slik framstår også de ti skulpturene som ble konstruert til forestillingen, de kunne sees som meningsbærende figurer; en sjøorm, en bil, en skilpadde, et hus - lettkjennelige former som barn tidlig identifiserer seg med - eller som begreper som mister mening. I diktningen tok Cecilie Løveid

Íbúarnir - Kubbaleikur frá Noregi Innbyggerne - Et byggesæt

Mörg ævintýri fjalla um að fara að heiman og til framandi landa. „Íbúarnir“ eru tveir dansarar sem leggja út í heim sem er fullur af skrítnum og framandi verum og hljóðum. Í sýningunni er leikið með bókstafi og hreyfingar. Bókstafir verða að orðum og orðin að rími. Hreyfingar verða að tóktum og taktar að dansi.

Odd Johan Fritzøe útskrifaðist frá Ballettskóla norska ríkisins árið 1987

Program gjestespill, Island 2004

Sýningin hæfir best áhorfendum á aldrinum 2-11 ára

Íþróttahús Austurbæjarskóla
Sunnudagur 16. maí, kl. 16.00
Mánudagur 17. maí, kl. 9.00

og hefur dvalist við nám í nokkrum ríkjum V-Afriku og í Frakklandi.

Fyrsta sýning Odd Johans sem danshöfundar var „Menn dansa“ árið 1992 en síðan hefur hann samið dansa fyrir m.a. Ríksteatret, Tromsø Danseteater og Cecilie Lindemann Steen í „Rauðhættu“.

Mange eventyr handler om at rejse hjemmefra og opdage fjerne lande. „Innbyggerne“ er to dansere som rejser ud i en verden fuld af underlige og eksotiske skabelser og lyde. I forestillingen leger man med bogstaver og bevægelser. Bogstaver bliver til ord, som bliver til rim. Bevægelser bliver til rytmer, som bliver til dans.

Odd Johan Fritzøe afsluttede den norske stats balletskole i 1987. Der- efter har han studeret i mange vestafrikanske lande og i Frankrig.

Odd Johans debut som koreograf var forestillingen “Menn danser” i 1992. Han har været koreograf på bl.a. Riksteatret, Tromsø Danseteater og Cecilie Lindemann Steen i “Rauðhættu”.

Dansarar/Dansere:
Odd Johan Fritzøe og Thomas Gundersen
Leikmynd/Scenografi:
Karl Hansen

utgangspunkt i dette puslespillet og fabulerte omkring figurene og landskapene de kunne settes sammen til. Cecilie Løveid skrev en serie dikt, rim og regler som ga det nye stykket både innhold og inspirasjon. Noen er diktene er gjengitt i programheftet - se kap. 9.3.

Diktene ble lest inn i lydstudio av de tre involverte utøven- de kunstnerne, de to komponistene veiledet innlesingen og arbeidet fram lydkomposisjon i åtte forskjellige lydspor - et stereospor til hver og en av skulpturene. Selve koordineringen mellom musikk og koreografi foregikk gjennom skisser og samtaler. Teknisk koordinator og konstruksjon av skulpturene ble ledet av Cato Langnes på NOTAM, Nettverk for akustikk, musikk og teknologi. De inneholdt forsterkere, 12 V batterier, MP3 til avspilling og høytalere innebygd i skulptursidene - konstruert til bruk på turné, med lett tilgjengelige og ladbare batterier. Avslutningsvis ble skulpturene malt av Karl Hansen og billedkunstner

Svein Ove Kirkhorn konstruerte og sydde kostymer, enkle svarte bukser og skjorter - den ene med frynser.

Koreografien tok form i flere perioder, tidlig vår 2002 med Thomas Gundersen og meg i studio med improvisasjon, komposisjoner og videreutvikling av temaet omkring hvordan kroppsdelene blir levende og får eget liv, lek med objekter (imaginære baller og kuber), og senere sammen med Inger Marlene Glette som koreografassistent og "stand in". På denne måten kunne jeg følge utviklingen med skulptur, uttrykk, komposisjon og musikk nøye fra scene til scene. Forestillingen hadde publikum sittende på gulvet på alle fire sider, og ble dermed en forestilling sett nedenfra i "froskeperspektiv".

Vi bygget forestillingen scene for scene med byggeklossene som partnere, lekte og konstruerte oss fram til en dramturgi. I prøverommet ble veggene dekket av grått papir og vi tegnet opp figureringene, kodeord, farger, ideer, bevegelser mm. Skissene til forestillingene er arkivert digitalt. Når barna kommer inn i rommet hvor "Innbyggerne - et byggesett" danses, er forestillingen allerede igang. Små matter ligger plassert i en firkant rundt spilleplassen og er et puslespill barna selv finner fram til. På denne måten begynner forestillingen som en hyllest til barnas evne til å finne fram selv - både inn i eventyret og ut av det.

Forestillingen er invitert til "Sattelit dansfestival för barn och unga" i Göteborg mars 2011.

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7. O

FORESTILLINGEN BLE ANMELDT I AFTENPOSTEN AV FREDRIK RÜTTER SE S. 36, OG SENERE I SANDEFJORDS BLAD SITT MÅNEDSMAGASIN EXIT SE S. 39

PREMIEREN FANT STED ULTIMA FESTIVALEN I 2002 - SE S. 36
ET PROGRAMHEFTE TIL FORESTILLINGEN BLE LAGET AV MÅNELYST AS MED STØTTE FRA NORSK SCENEKUNSTBRUK. SE HEFTE KAP. 9.3

INNKJØPT AV ASSITEJ TIL GJESTESPILL PÅ ISLAND SE PROGRAMTEKST S. 34

FORESTILLINGEN BLE FILMET PÅ PREMIEREN – SE LINK VIMEO KAP. 9.1.

KOMPONISTENE MAJA RATKJE OG HILD TAFJORD SIN MUSIKK TIL FORESTILLINGEN BLE I 2004 INVITERT INN TIL DIGITAL RADIOARKIV NRK - UNDERAVDELING ULYD.

PRODUKSJONEN BLE FINANSIERT AV NORSK KULTURRÅD, NORSKE BILLEDKUNSTNERE, FOND FOR LYD OG BILDE, FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERE, TURNEORGANISASJONEN FOR HEDMARK, NORSK SCENEKUNSTBRUK OG ULTIMAFESTIVALEN / BLACK BOX TEATER. PRODUSERT AV ODD JOHAN FRITZØE

FORESTILLINGEN HAR EN VARIGHET PÅ 43 MINUTTER.

kultu

kommentar

FOTO: CHRISTIAN ELGVIN

Fantasifulle. Danserne i «Innbyggere» har et leket uttrykk som egner seg utmerket for barn.

Skulpturell lek for barn

dans

**Odd Johan Fritzøe
INNBYGGERNE
Black Box**

▼ En reise med dans og skulpturelle objekter som slynger fra seg lydbilder ut i rommet.

Ultima – festivalen vil også gi barna en dose med et moderne kunstuttrykk. Koreografen Odd Johan Fritzøe har tidligere vist med sin forestilling «Stjerne» at han kan skape abstrakte danseforestillinger så levende at barn forstår dem. «Stjerne» har vært danset nesten 200 ganger rundt i det ganske land.

Ultima har urpremiøren på Fritzøes siste forestilling «Innbyggere» på sitt program, en forestilling som nå skal erobre barna og landet. «Innbyggere» er produsert i samarbeid med Turnéorganisasjonen i Hedmark. Over 150 forestillinger er allerede solgt, og det før premiøren har funnet sted. I det norske danse miljøet er det ganske eksepsjonelt.

ULTIMA 2002

OSLO CONTEMPORARY MUSIC FESTIVAL

INNBYGGERNE

Innbyggere er et byggesett med lyder, ord, figurer og to dansere. Gjennom lek og fantasi bygges slott og skoger, totempeler og sjøormer, motorer og hus. I disse landskapene beveger de to innbyggere seg. De leter, bygger opp, river ned – og bygger seg bort. Innbyggere er basert på en tekst spesialskrevet for anledningen av Cecilie Løveid.

Odd Johan Fritzøe har de siste fire årene turnert Norge rundt med sin danseforestilling for ungdom. Stjerne* – en lydinstallasjon for to dansere. I 2000 ble han tildelt den gjeve scenekunstprisen fra Danse- og Teatersentrum for denne forestillingen. I begrunnelsen for tildelingen sto det: «Prisen gis på bakgrunn av den kunstneriske vellykkede innsatsen med å formidle moderne dans til barn og unge gjennom forestillingen. Forestillingen er interessant og vakker, bygget

opp rundt stemninger og abstrakte situasjoner. Det kreves kunstnerisk mot å arbeide så oppriktig, når det gjelder form, innhold og kunstnerisk arbeidsspross. Særlig med tanke på at mottakeren av forestillingen først og fremst er ungdomskoleelever.»

Med Innbyggere kommer Odd Johan Fritzøe med en ny forestilling for barn og ungdom, som forsker videre på samspillet mellom dansere og lydinstallasjoner.

Innbyggere
«Innbyggere» is like a construction kit with sounds, words, figures and two dancers. Through playful fantasy, castles and woods, totems and sea serpents, motors and houses are created. The two inhabitants move around through these landscapes. They search, construct, tear down and – mess up.

FREDAG 11. OKTOBER

STED: Black Box Teater, lille scene
KL: 12.00
KR: 100/barn 75
BS/KODE: 88L1110

INNBYGGERNE wp
Barneforestilling av
Odd Johan Fritzøe (NO)

Koreografi Odd Johan Fritzøe
Dansere Thomas Gundersen
og Odd Johan Fritzøe
Tekst Cecilie Løveid
Scenografi Karl Hansen
Komponister
fe-mall Maja S.K. Ratkje og
Hild Sofie Taafford

Støttet av Norsk Kulturråd, Fond for lyd og bilde, Kulturenpartnernes for Vindmark, Den kulturelle skolesekken, Norske billedkunstnere og Fond for utøvende kunstnere

Spilles også lørdag 12. og
søndag 13. kl 14.00, samt
mandag 14. og tirsdag 15.
kl 12.00

Lekent

Odd Johan Fritzøe har alliert seg med et sterkt team til denne produksjonen. Han danser selv, og som meddanser har han Thomas Gundersen. De to kler hverandre meget bra og er samstemte på scenen. Som dansere er de jevnbyrdige og begge har et leket uttrykk som fungerer utmerket for barna.

Scenografen har billedkunstneren Karl Hansen ansvaret for. Den består av 10 flyttbare objekter som inneholder avspillingsutstyr som sender ut et lydteppe av stemmer og musikk. Det er spennende å prøve å finne ut hvor lydene kommer fra for det er ikke helt enkelt å orientere seg i dette landskapet når objektene flyttes rundt.

Fugler og biler

Objektene kan stables i alle mulige former. De skaper assosiasjoner til fugler, biler, store triumfbuer eller stengte rom med porter som må åpnes for at en kan komme ut og inn. Her er det bare å slippe fantasien løs. Lydbildet har fe-mall ansvar for. Det er en duo bestående av komponistene Maja Solveig Ratkje og Hild Sofie Taafford. De er kjent for sine improviserte konserter, men her har de laget lydbilder som gjør at danserne får mye gratis å ta av til sine fysiske uttrykk.

Om ikke dette skulle være nok så har dramatiker Cecilie Løveid skrevet tøysevers og reglerim. De har fine rytmer når de blir fremført live, men når de kommer ut av objektene, og er samlet sammen med fe-mails musikk, kan det være vanskelig å høre hva som blir sagt.

Hver gang objektene flyttes, forandres atmosfæren og stemningen i rommet og danserne. Det trer tydelig frem at de er på en reise, og den kan være både på det indre og det ytre plan. I sin abstrakte form har Odd Johan Fritzøe fått frem mye som barna kan spinne videre på i sin egen fantasi. Han gir ikke noen endelige fastlåste svar på det som skjer, og slik skal det være.

Anmeldelsen er skrevet på grunnlag av generalprøven.

FREDRIK RÜTTER

Interaktiv dans på Ljan

Tirsdag fikk elever ved Ljan skole besøk av to dansere som fremførte den eksperimentelle forestillingen «Innbyggjerne - et byggesett».

Kristin Trossvik
redaksjon@nordljos.no

LJAN: Forestillingen fant sted i skolens gymsal og elevene ble plassert på matrer i en sirkel langs veggene. Dansens handling foregikk i midten og da elevene rettet salen sto de to mannlige skuespillerne allerede oppreist på hodet. Underlige lyder kom fra ulike retninger. Det var da det for en forestilling utenom det vanlige.

Kultur for barn

Skuespillerduoen besto av Odd Johan Fritzøe og Thomas Gundersen. Fritzøe er i tillegg koreograf og opphavsmann til forestillingen «Innbyggjerne - et byggesett».

«Vi har turnert over hele Norge med denne forestillingen, siden premieren på Uttrækningsviken i år 2000, forteller koreografen og legger til at de kommer til å fortsette så lenge de får forepørsler.

Oppvisningen på Ljan er i regi av den kulturelle skolesekken og flere skoler i Nordstrand bydel vil få besøk av skuespillerne i ukens fremtiden.

Et lydeksperiment

Forestillingen handler om å reise hjemmefra og ut i fremmede landskaper. I det fremmede landskapet leter de to danserne etter en klav som mangler i bildet. Utan denne klavens vil verden ramle sammen. Under forestillingen får vi også høre om be-

sen Lavinia som forteller at skurken er fuglekongen av indianerland.

Skuespillerne fabulerer og eksperimenterer med ord, lyder og bevegelser. Lyddet er imponerende og skuespillerne forteller at det finnes ulike lydder og hørselsløse mennesker lever enkelt av de lille skulpturene som ligger rundt om i salen.

Det ligger mye spillere med ulike lydder inne i alle kassene. Musikken er komponert av Maja Røtjke og Hild Tjøfjord, forteller Gundersen.

Skulpturene blir stadig flyttet på og sett sammen på nye måter. Musikken er komponert av Maja Røtjke og Hild Tjøfjord, forteller Gundersen.

Aktivt publikum

Et viktig poeng i forestillingen er at skuespillerne da barna med i forestillingen og noe av spenningen lå i hva danserne kom til å finne på neste gang. Det var en blid og morsom forestilling som fulgte med under forestillingens 40 minutter. De stadige skiftende scenene hvor skuespillerne lagde møbler, potter, eler, naturstykker og tegninger av de ulike «Innbyggjerne» gjorde at man ikke fikk kjede seg. Det var dessuten en god porsjon humor blottet inn i handlingen. I vårt distrikt skal forestillingen, «Innbyggjerne - et byggesett», fremvises på Ljan skole, Bjørndal skole, Prinsdal skole, Bekkelaget skole og Elberg skole.

Etter forestillingen:

Andrea Olsen, Terese Eldholm, Mathilde Kollanderud, Sofie Strömberg, Siri Karsvik, Ina Alnæs, Hanna Lage Stendal, Alexandra Smith, Julie Altness, Ane Ringdal, Sophie Holten Wrenneberg, Maria Rebecca Røtjke og Odd Johan Fritzøe sammen med danserne Thomas Gundersen (foran) og Odd Johan Fritzøe.

Spenningen: Andrea Olsen, Terese Eldholm og Mathilde Kollanderud er spent på hva skuespillerne skal finne på neste gang.

Interaktivt: Skuespillerne dro publikum med inn i forestillingen. Her har Odd Johan Fritzøe plassert en annerledes hatt på hodet til en elev.

Uttrykksfullt: Forestillingen er eksperimentell i formen og bringer elevene inn i en annerledes verden med nye lyder, former og bevegelser.

Indianere: Forestillingen gikk gjennom mange fasetter. Noen partier var inspirert av Kina, andre av indianerkulturen. Fra venstre: Odd Johan Fritzøe og Thomas Gundersen. Fritzøe er koreograf og opphavsmann til forestillingen «Innbyggjerne - et byggesett».

St. Aftenbladet
25/11 - 99

UTSTILLINGER
Trond Borgen

Malerisk aggressivt

Viktig utstilling berører fordi den irriterer

Her er et par mulige nøkler til Karl Hansens utstilling av malerier og tegninger i Galleri Brandstrup: «Grünerløkka Bogie-Woogie» er en tittel som viser til Mondrians strenge billedverden, hvor den åndelige virkeligheten som lå bakenfor den ytre, sansede, kunne uttrykkes ved hjelp av et enkelt system av linjer og en redusert fargebruk; mens serien med blyanttegninger, «Confessions of a Serial Killer», viser vold uttrykt som et intrikat labyrintisk system.

Disse nøklene er illevarslende, for når de smeltes sammen, slik det skjer i flere av Hansens malerier, blir de bærere av en melding om vold – og et system av vold – som synes å overta denne billedverdenen som en uavvendelig prosess. Det er som om all denne maleriske aggressiviteten, uttrykt gjennom en hard-edge stil og en visuelt

**GALLERI
BRANDSTRUP:**
Karl Hansen,
maleri,
tegning.
T.o.m. 5. des.

effektiv og hardtslående kombinasjon av svart og rødt, ubønnhørlig brer seg utover lerretet og helt overtar en arena og et aksjonsfelt som tradisjonelt har vært forbundet med humanistiske og estetiske verdier.

Da oppstår en visuell spenning som rommer to motpoler, som likevel henger sammen: På ett vis virker disse maleriene som vitnesbyrd om en verden rast sammen i biter, som om noen forgesves har forsøkt å sette dem sammen igjen til en helhet. Men puslespillet går ikke opp; vi leter og leter, men finner ikke de tradisjonelle faste holdepunktene, den store fortellingen som kan gi enkel mening og enkle svar. Men samtidig er det nettopp et system som trer fram, en underlig orden basert på kraft og makt. Selv om vi ikke kan øyne konvensjonelle motiver i disse maleriene, som Hansen kaller «Agitation interrupted», så framtrer de likevel som bærere av en aggresjon som virker labyrintisk. En labyrint

uten sentrum, uten utgang. En felle.

Vi trenger ikke mye fantasi for å åpne for fascistiske assosiasjoner foran disse bildene. Labyrinten, eller brikkene i puslespillet, trer fram som autoritære og totalitære størrelser. Men samtidig sørger Hansen for at maleriene aldri blir entydige – labyrinten lukker seg også om seg selv, som en visuell gåte man ikke kan gjennomskue fullt ut. Dette skjer i samtlige malerier – de både synes å advare mot fascistiske trekk på frammaner i samfunnet, for samtidig å fungere som en tilforlatelig lek med former og linjer. Geometri og hard edge er virkemidler anvendt så ofte i vårt århundres kunst at det er vanskelig å få noe nytt ut av dem.

Men se om ikke Karl Hansen makter nettopp det: Disse maleriene berører fordi de irriterer. De rokker ved våre sanserutiner og irriterer blikket med sin visuelle aggresjon. Og de irriterer vanctenkningen og den ensidig estetiske resepsjonen av nonfigurative bilder. Derfor er dette en viktig utstilling.

Fanget av «Stormen»

Tetley og Nordheims ballett «Stormen» fanget 15 år gamle Odd Johan Fritzøe i dansens **drømmer**. Nå kommer den utflyttede danseren og koreografen til hjembyen Sandefjord med forestillingen «Innbyggernes».

TEKST: FREDRIK EYSTER
FOTO: CHRISTIAN ELOVEN OG SARA RABØ

23.-24.10

ODD JOHAN FRITZØE
«Innbyggernes»
Vandemåneret

- Dans som yrke kan sammenlignes med ekstremsport. Det viktigste å lære tidlig er fleksibilitet, og å aldri være redd for å kaste seg ut på dypt vann. For å overleve i yrket er evnen til improvisasjon en nødvendighet. Ordet «nei» eksisterer ikke i vokabularet, sier sandefjordingen Odd Johan Fritzøe.

Allt dette - og mye mer - besitter Fritzøe. I tyve år har han hatt tittelen danser på sitt visittkort. For ti år siden føydde han til koreograf. Fra og med i høst kan han også legges til høgskolelektor. I dag er han en av Norges travleste dansere, og en etterspurt koreograf. Ved Balletthøgskolen i Bodø kan studentene glede seg over sin nye høgskolelektor.

Hans siste koreografi «Stjerne» er blitt danset mer enn 180 ganger. Sist gang vi så noe til danseren og koreografen i hjembyen Sandefjord, var da Riksteatret bød på hans multimedieforestilling «Zoom» for et par år tilbake.

Under Ultima-festivalen i Oslo 3.-13. oktober er han premiereklar med sitt nyeste verk - familieforestillingen «Innbyggernes» - på Black Box' lille scene. 23. og 24. oktober gjester han fødebyen Sande-

fjord med denne forestillingen.

Til «Innbyggernes» har billedkunstneren Karl Hansen skapt åtte objekter som alle har stereoislekk innbyggere. Cecilie Løveid har skrevet nye rim og regler, mens komponistene Maja Kathke og Hild Tafjord har integrert hennes tekst i sin komposisjon. To dansere skal føre barn (og voksne) inn i en eventyrverden, noe som krever av koreografen at han selv bærer mye av barnet og leken i seg.

Liberiske trommer

Starten på yrkeskarrieren er et resultat av mange møter med kreative, inspirerende mennesker. Fritzøe så dagens lys i Drøbak. Oppveksten fikk han i Hurvikveien i Sandefjord. Da han var fem år dro familien fra Sandefjord til Liberia i Afrika, der faren jobbet i fem år. Tiden i Liberia satte dype spor i den lille gutten.

De første skoleårene gikk han på en internasjonal skole som nok var mer kreativ enn de norske. Skjønnekrift-konkurransene husker han fremdeles, og han fikk møte dansen som en naturlig del av hverdagen. Det er noe han gjerne snakker om. Da mørket senket seg og de kunne høre trommene i det fjerne, var lyden knyttet til dans. Da han senere i livet begynte å arbeide med kropp og bevegelse, var han ikke i tvil om at han hadde fått mye gratis i disse årene.

På 70-tallet traff John Travolta og «Grease»-balgen bilde Norge og unge Fritzøe. Alle guttene i klassen på Ramvik ungdomsskole gikk på Bents danseskole. De slet ut parketten i festivalen på hotell Atlantic. Travolta sørget for det. Guttene gikk dit frivillig.

Det lykkelige valg

Et bestemt møte med dansen ble spesielt viktig for Fritzøes veivalg i livet. 15 år gammel tok han toget alene til Oslo for å gå i Den Norske Opera og se Nasjonalballetten danse Glen Tetley og Arne Nordheims ballett «Stormen». Den opplevelsen ga ham lyst til å danse

mer. I nærmiljøet var mulighetene ikke eksisterende, men han klarte ikke å slippe tanken. Det ble realiteten på Storskolen, og det nærmeste han kom scenen var i russerevnen.

- Etter å ha vært på reise et år i Nord- og Sør-Amerika etter videregående, var drømmen om dansen ytterligere forsterket, sier Fritzøe. Han flyttet til Oslo der det var mulig å få dansetrening. Egen Wengs klassiske ballettimer er legendariske, og selv om Fritzøe egentlig var for gammel til å starte med klassisk trening, satset han med hele sin energi. I tillegg trente han på Operaens ballettskole hvor de ga rene gutteklasser - og som alle unge, entusiastiske dansere prøvde han ut nye trinn mens han ventet på bussen. Alt fokus var rettet mot dansen.

Han hadde senere tre gode år på Statens balletthøgskole. Mye av gleden var oppdagelsen

av hvordan kroppen hans forandret seg gjennom treningen og dansen.

- Det fascinerende var at utviklingen gikk like meget i mental og intellektuell, som i fysisk retning. Holdninger kan også formes gjennom fysisk trening, sier Fritzøe. Mot, vennlighet, disiplin og selvdisiplin er stikkord for Fritzøe.

Han bruker det bevisst når han underviser i moderne dans.

- Det møtet som skal til for å gå inn på en scene, må oppveies. Dessuten krever dans, i likhet med ekstremsport, enorm utholdenhet, sier han.

Hans første forestilling ble til etter at han arbeidet med den italienske koreografen Georgi Rossi, som Collage Dansekompagni brakte til Norge. Rossi ga danseren positive tilbakemeldinger på sin egen kreativitet, og Fritzøe

noe begynne å tenke på egne forestillinger.

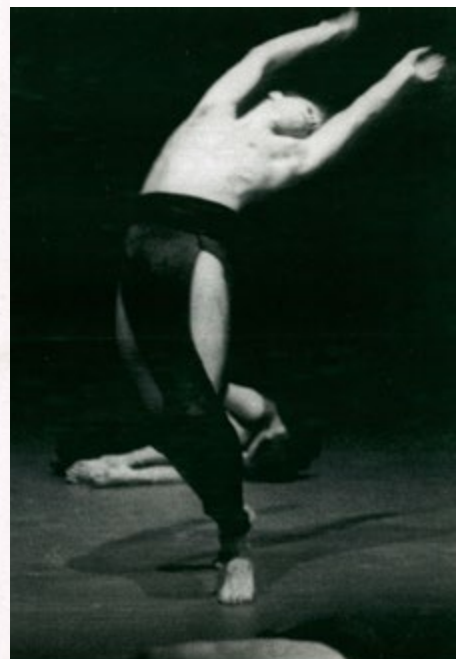
Enda et veivalg

I hans første koreografi, «Hundredagsnatt», debuterte Jo Strømgren som danser. I dag er Strømgren et av norsk teaters heteste navn.

Etter koreografidebuten begynte den berømte snøballen å rulle. Det er ikke bare i Norge, men over alt stor mangel på gode koreografer. Når en dukker opp, strømmer tilbudene raskt inn. På begynnelsen av 90-tallet kom Fritzøe til et veiskille: Han ville ut for å danse og vise sine forestillinger. Han så at mange kolleger måtte vente i månedvis på neste oppgave, og det passet Fritzøe dårlig. Han bygde opp et kontaktnett som har ført til engasjementer ved ungdomsskoler, i kulturhus og ved Riksteatret. I 2001 gjorde han mer enn 115 forestillinger.

- Det er mye, og det er ganske slitsomt, sier han, men føler han får enda mer tilbake gjennom samarbeidet med publikum. Han vil at publikum selv skal lete frem sine opplevelser i hans arbeider, og vil ikke praktisere sine meninger på noen.

Odd Johan Fritzøe er ikke så veldig opptatt av det dansepolitiske landskapet. For ham er kontakten med publikum det viktigste, barn som voksne. At han har solgt 155 forestillinger av «Innbyggernes» usett, er unikt. Det sier sitt om kvaliteten i hans balletter.

2.9 ADVENTURA ANATOMICA

Koreografi / dans	Odd Johan Fritzøe
Musikk / vokal	Maja Ratkje
Scenografi	Karl Hansen
Premiere	Black Box Teater 17. november 2005

Eventyr forteller om menneskenaturen, om våre muligheter og umuligheter, og om kreftene som rår i oss. En ung pike og en ulv, hun og han, mennesket versus dyr. Kunstnerne fabulerer omkring bevegelsene, kroppene, lydene og formene i denne helt nye versjonen av eventyret om Rødhette.

Foto Erik Berg

Turneene i de mange lange fjorder og fjell med rigging av soklene i "Stjerne.* - en lydinstallasjon for to dansere" og byggeklossene i "Innbyggerne - et byggesett", doble og av og til triple forestillinger gjorde selve det fysiske arbeidet til en erkjennelse om kroppens muligheter. Erfaringene ga nye anatomiske oppdagelser og kunnskap, nye metoder for kraftreduksjon, kunnskap om funksjonalitet, om kommunikasjon og ny inspirasjon. Rektorer, foreldre, lærere og barn beskrev oss som moderne eventyrfortellere og vi ble stolte av hvordan kroppene våre faktisk hadde uttrykk. Et ønske om et nytt eventyr dukket opp.

Samarbeidet med Maja Ratkje var et meget fruktbart og kreativt samarbeide, og den opparbeidede gjensidige respekten ga ønsker om nye samarbeid. Da jeg presenterte ny eventyridé og muligheten for et mindre tettere personlig samarbeid for henne og Karl Hansen, ble ideene snart til en prosjektbeskrivelse med tittel "Remix rødhet". Prosjektet mottok støtte fra Norsk kulturråd i 2004.

Den lille og fortrolige kunstnergruppen ga en ny mulighet til fordypning i både tema og form. Tidligere prosjekter hadde fokusert mye på ytre kulturell påvirkning, nå var tiden moden for et tilbakeskuende blikk på personlig utvikling og påvirkning. Barndommen i Liberia i Vest-Afrika hadde inspirert til valg av tidligere temaer sammen med spørsmål omkring kultur-, kjønns- og seksuell identitet. Nå ga det nye prosjektet mulighet til å se nærmere på emosjonell barndom, på familieforhold, tidligere valg og erfaringer. Tapet av min farmor som bestialsk ble øksemyrdet tidlig på åttitallet, preget vår familie med både sorg og redsel. Følelsene har dukket opp senere i livet i nye forkledninger, og forsterket min interesse for angstens natur, transformasjon av følelser og om kreftene omkring og hvordan de påvirker vår livsutfoldelse, kropp og sjeler. Nå ble eventyret "Rødhet" både en indre og ytre ramme, men med en mer personlig analytisk tilnærming.

Her kunne ideene om hvordan kroppen innehar eget liv utforskes nærmere, ideer om hvordan kroppen dras nedover mot jorden av gravitasjon, om motstand mot kreftene vi påvirkes av, om utfoldelse og livskraft, om død og mot.

Vi arbeidet for å gi prosjektet en abstrakt form, hvor den indre dramatikken ble formal og hvor bevegelsene kunne fortelle tilskueren egne historier. Og om hvordan den sceniske prosessen med å sloss mot redselen kunne være med å gi forestillingen et uttrykk. På scenen hang 150 former festet sammen til en stor hvit uro og en mindre hvit uro. De ga inntrykk av svevende skyer eller bladverket i en skog. Skyggene fra skulpturene ga mønster på gulvet og sammen med lysdesign til Petter Steen ble scenebildet en poetisk ramme for koreografien og musikken.

Februar og mars 2005 arbeidet vi på Fritz Thaulow atelet/ Cité des Arts i Paris med forestillingen. Maja Ratkje og Karl Hansen vekselsvis tilstede på prøvene, Maja Ratkje arbeidet fram lydiskisser til improvisasjoner i studio og prosjektet vokste fram i tett samarbeid. Arbeidet fortsatte på Oslo Teatersentrum fram mot premiere i Oslo høsten 2005.

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

NRK P2 KULTURBEITET INTERVJUET FRITZØE OG RATKJE PREMIEREDAGEN. FORESTILLINGEN BLE ANMELDT AV MARIT STRØMMEN I AFTENPOSTEN. SE S. 44

FORESTILLINGEN BLE PRESENTERT SOM EN DEL AV BLACK BOX TEATER SITT 20 ÅRSJUBILEUM. SE S. 43

MAJA RATKJE GA UT BALLETTMUSIKKEN PÅ CD PÅ DET TYSKE PLATESELSKAPET BOTTROP-BOY/ SEMISHIGURE. SE KOPPI KAP. 9.2. ANMELDelse AV CD AV KEITH MOLINÉ I MUSIKKBLADET THE VOICE S. 42

FORESTILLINGEN BLE FILMET AV SETSUKO WATANABE – DVD TILGJENGELIG.

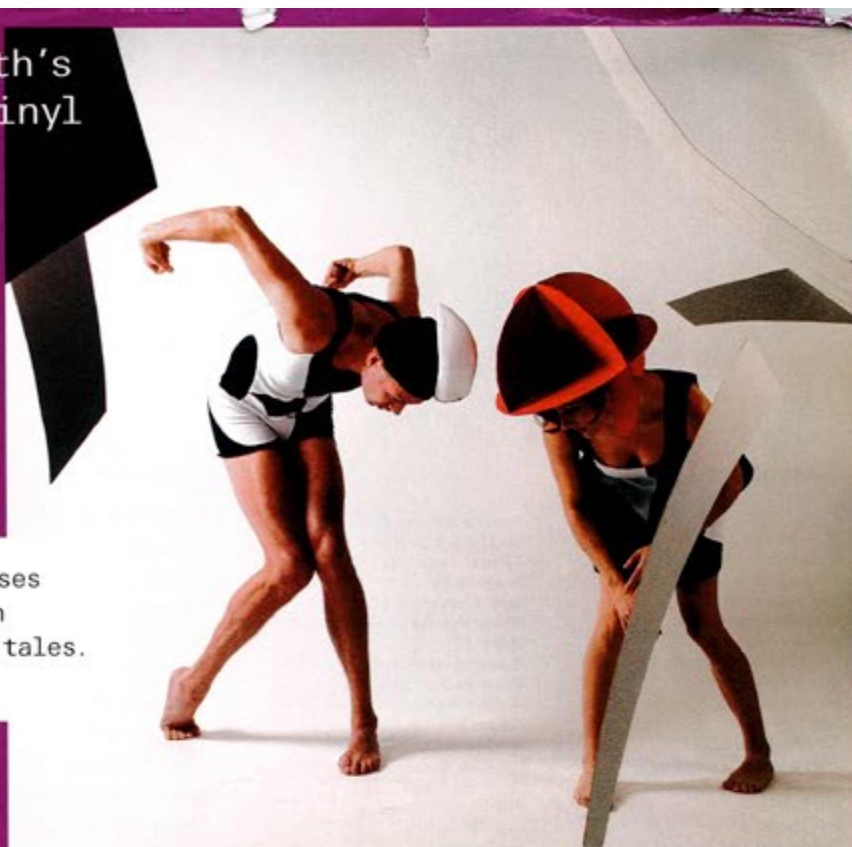
FORESTILLINGEN BLE FINANSIERT AV NORSK KULTURRÅD, FOND FOR LYD OG BILDE, FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERE OG PRODUSERT AV ODD JOHAN FRITZØE.

FORESTILLINGEN HADDE EN VARIGHET PÅ 50 MINUTTER

Soundcheck This month's selected CDs and vinyl

The Norwegian singer addresses folk's deepest fears through her noise approach to fairy tales.
By Keith Moliné

Contort yourself: Maja Ratkje, right, performing *Adventura Anatomica* with Odd Johan Fritzøe

Maja Ratkje
Adventura Anatomica
BOTTROP-BOY/SEMISQUE CO

Norwegian vocalist Maja Solveig Kjelstrup Ratkje is, to say the least, a busy woman. Her *Pippi Longstocking*-inspired Improv quartet Spunk are currently celebrating their tenth anniversary, while her noise duo with Hild Sofie Tafjord (also of Spunk) have been laying waste to concert halls far and wide for the last couple of years. Added to this, a vast number of collaborative releases with artists as diverse as Dutch sound poet Jaap Blonk and her frequently fearsome noise compatriots Jazzkammer, not to mention her work as a composer – which was in fact her first discipline – and it's clear that Ratkje is giving new meaning to the term 'driven'.

It's somewhat surprising, then, that *Adventura Anatomica* is only her third solo album; in fact even this new release is the product of a live collaboration with dancer/choreographer Odd Johan Fritzøe. Her first solo album, *Voice* (Rune Grammofon 2002), showcased her extraordinary vocal methodology, literally a whisper-to-a-scream approach that ranged from Diamanda Galás-style imperiousness to a childlike fragility reminiscent of Joanna Newsom, via the dada-inspired absurdities of Phil Minton. This new album arrives hot on the heels of this year's *Stalker* LP, on *Important*, and a run of recent solo shows in which her command of a small arsenal of electronic devices has been as impressive as her vocal technique. Ratkje may be focusing more strongly on technology with her recent material, but she's no slave to it; the simple dictaphone remains one of her favourite musical tools even as she

deploys a sophisticated live sampling system alongside it.

Adventura Anatomica is clearly inspired by folk tales and fairy stories, and it deals with how sound can take on the characteristics of narrative. The album opens with two pieces – "Ground Creature" and the wonderfully titled "Bark Up A Tree And Get Leaves In Your Mouth" – which have the sparseness and delicacy of this year's *Ballads* collaboration with Jazzkammer's John Hegre. Protracted silences are broken up with tiny lip smacks and squeaks. Here, and on "Too Many Trees", Ratkje sounds like a child exploring sound for the very first time, or perhaps trying to reassure herself that she is a manifest presence in a new and unfamiliar environment.

What makes these moments so fascinating is the fact that both the alien, unsettling atmosphere and the sounds of a central protagonist reacting to it are one and the same. This emphasises the strong connection between mythic archetypes and the individual subconscious in a startlingly effective way. It's an approach that reaches a deeply disturbing climax on "The Wolf". The piece begins as simple sonic illustration, with Ratkje's snarl sounding like it was recorded by placing contact mics in the animal's jaws. But as the piece gains density, a terrifying tension is created. It's not the fact that the piece may or may not be depicting an act of horrific violence; it's the confusion created by the fact that all the sound comes from the same (human) source. The listener is assaulted by the noise – and it is by some margin the album's most ferocious passage, matching the power of her various summit meetings with Lasse Marhaug, such as 2004's *Music For Loving*, but also somehow implicated in the attack.

But that's not to suggest that *Adventura Anatomica* is a dry, purely conceptual piece. Anyone who has seen or heard Ratkje perform live will know what a superb musician she is, and one who can genuinely be said to be extending the expressive range of the voice through technical and technological means. Her interest in the cadences of language pays rich dividends on "The Red Hooded Lady Of The Woods", where she mimics the exaggerated intonation of a children's storyteller, heightening it by layering, looping and filtering, and creating its own soundtrack by electronically manipulating the sibilants to sound like woodland birds and insects. "Floating, Hiding, Posing" shows how she is able to evoke complex emotional states by careful placement of sounds from a huge palette of extended vocal techniques. Meanwhile "Once Upon A Time" and "Woods Have Ears", which feature fragile, barely-there wisps of processed harmonica and flute rather than voice, are quietly gorgeous breaks in the tension.

Ratkje's work can be seen as an invitation to the listener to seek out the music that lurks within the noise. There's never a sense that her intentions are transgressive, a sadistic attack on culture and the petty concerns of a bourgeois audience who are viewed with pity and contempt. Instead her work is celebratory and inclusive, an energising rallying call to those who are curious enough to peek out from behind the curtain of mainstream mediocrity. *Adventura Anatomica* is not a summation of her work thus far – she's far too restless an artist for that. It's rather the latest brushstroke on the canvas of an oeuvre that becomes more impressive with each release. □

Dyriske rødhet

DANS

BLACK BOX TEATER

Adventura Anatomica

*Koreografi og dans: Odd Johan Fritzøe
Vises i kveld og i morgen.*

*Eventyr i dans og toner der lydkunstneren
Maja Ratkje stjeler showet.*

Da Odd Johan Fritzøe trengte musikk til sin nye danseforestilling «Adventura Anatomica» kunne han beholdt rampe-lyset for seg selv, og bedt komponisten om å «ta en Prokofjev». Han kunne bestilt illustrerende musikk-ledsagelse å la eventyret «Peter og Ulven», spilt den av på høyttaler og danset uavbrutt.

Jubileum. Heldigvis for publikum var det ikke en slik forestilling Fritzøe ville lage til sitt 20-års jubileum som danser på Black Box Teater. I stedet tok han, slik han har gjort tidligere med produksjonen «Innbyggerne – et byggesett», sjansen på å la en komponist få beherske hele scenerommet. I «Adventura Anatomica» utfordres nok en gang komponisten og utøveren Maja Ratkje, et samarbeid som denne gangen tar utgangspunkt i blant annet folkeeventyret Rødhet og Ulven.

Hvem som er (inspirert av) hvem på scenen, er ingen selvfølge her. Lyder, bevegelser og anatomi er ikke hva det ser ut til og høres som. Ratkje kan nok ha rødfarget hår, trippe i bildekunstner Karl Hansens forførerisk skygge kasten-

de skog og stirre henført på danser og koreograf Fritzøes dyriske bevegelser. Men det er Fritzøe som, i Torhild Bergs sort-hvite kostyme, har hette; det er han som jages av Ratkjes insisterende vokal. Hun tar tidlig fokus med sin skulpturelle kjole, senere beholder hun oppmerksomheten som forteller bak miksepulten med sitt gjentatte «Once upon a time». Snart har hun hele rommet i sin besittelse, som hvesende, smattende, knatrende støykunstner.

I motsetning til oboen i «Peter og Ulven» som blåser ut andens uunngåelige tragedie, slukt av ulven som hun blir, gir Ratkjes elektroniske musikk langt mer gåtefulle innspill til dansen. Munns spill og klokkespill bryter støyen og skaper nye rom, rom som fargelegges av Petter Steens lyssetting.

Anatomi. Odd Johan Fritzøe har likhetstrekk med den danske koreograf-danseren Kitt Johnsons uttrykk. Han går på alle fire, knekker i knær og albuer, og minner ofte mer om insekter og andre dyr, enn ulv. Innimellom siterer han bevegelser han har koreografert før, som den ristende afro-dansen. Fascinasjonen for å blande inn filmens musikalske estetikk husker vi også fra Fritzøes nyskapende forestilling «Zoom» fra 2001. Også «Adventura Anatomica» bryter vei videre, men i og med komponistens innflytelsesrike rolle i forestillingen, skjer det mer på det musikalske enn det danseriske plan.

MARIT STRØMMEN

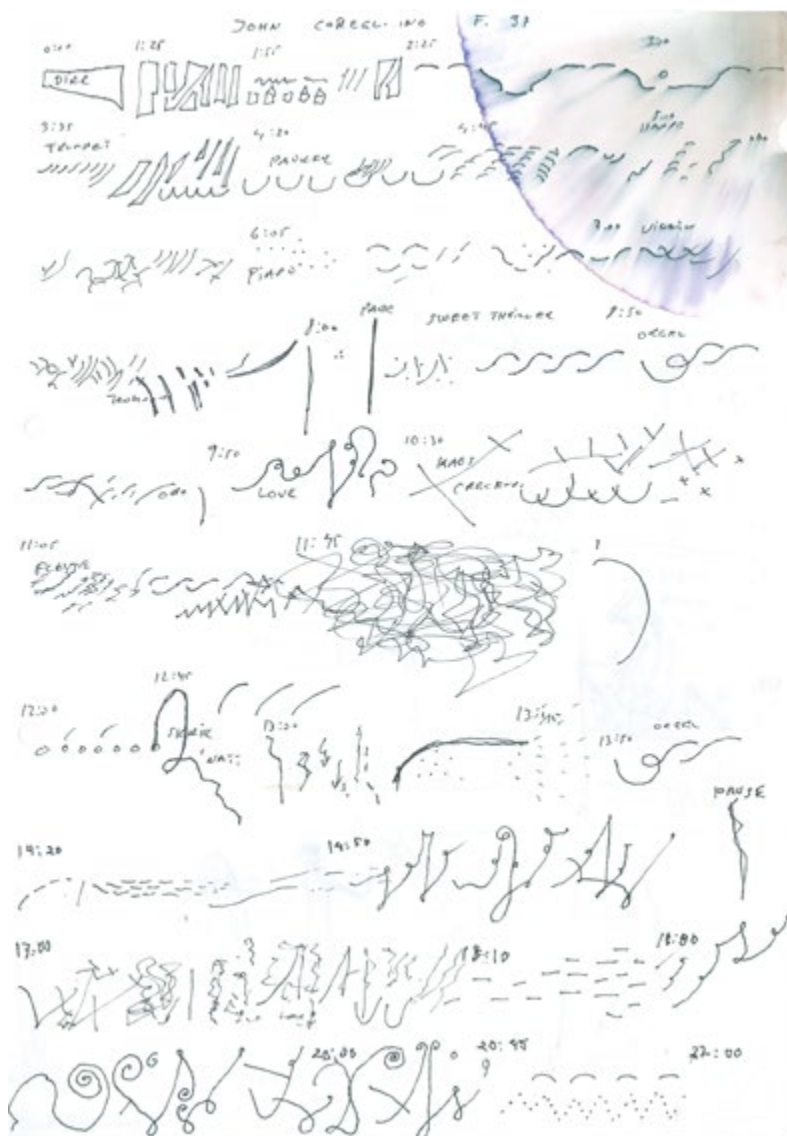
2.10 FROSSEN BLOMSTRING

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	John Corrigliano
Kostymer	Erika Turunen
Lys	Juha Westman
Dansere	Aina Ettala, Maki Kirjonen, Salla Suominen, Jaakko Eerola, Evaldas Bielinis, Adam Kazal, Aki Pakarinen, Samuli Poutanen.
Produsent	Eila Larmo ved Den finske nasjonalballetten
Premiere	Suomen Kansallisoppera 19.mai 2006

Om våre frosne nordiske landskap og den intense blomstringen

Foto Sakari Viika

Min egen målsettingen med prosjektet var foruten å produsere en interessant og god koreografi, å gi meg selv den riktige utfordringen; jeg ønsket å arbeide etter mine egne metoder, ha kunstnerisk frihet til å skape bevegelser på stedet i samarbeid med danserne og å koreografere uten faste tellinger samt ukronologisk framdrift i prosessen. Jeg be-

BALLETTEN HADDE EN VARIGHET PÅ 22 MINUTTER

FORMFULLÄNDAT. Jouka Valkama i Tommi Kittis subtilt utmejslade Pasos Nuevos.

Nordiska baletthus skapar nytt tillsammans

DANS

Nationalbaletten: NOKO - Nordiska koreografer: Kitt Johnson: Passage. Musik: Sture Ericson. Pär Isberg: Bachspace. Musik: J. S. Bach. Tommi Kittis: Pasos Nuevos. Musik: Astor Piazzolla. Odd Johan Fritzøe: Frusen blomning. Musik: John Corigliano. Premiär på Almsalen 19.5.

NOKO - Nordiska koreografer kallas ett nytt samarbetsprojekt mellan baletthusen i Oslo, Köpenhamn, Stockholm och Helsingfors. Inom ramen för det har ensemblerna i tur och ordning öppnat sig för ett samarbete med fyra inviterade koreografer från de respektive länderna. Projektet som startade i Oslo i april i fjol mynnar nu ut i Helsingfors.

Kontentan av NOKO är sex-ton uruppföranden inom fyra olika program i avsikt att skapa "ett fokus på Norden som katalysator för utvecklingen av nya koreografer till balettvärlden", som balettscheferna säger i sitt gemensamma manifest. Uppenbarligen har var och en av dem själv valt sitt program.

En snabb blick på utbudet som helhet visar att åtminstone tio av de deltagande koreograferna i huvudsak är verksamma inom samtida dans, med mer eller mindre sporadiska kreationer även för balettkom-

panierna. Många av dem är väl kända utanför det egna landet. Det är ju ofta i samarbetet med det fria dansfältet som balettensemblerna strävar att finna en ny repertoar. Alternativt främjar man framväxten av huskoreografer till exempel via workshopar för egna dansare. En debatt kring hursituationen är eller borde vara hos oss har gått het de senaste veckorna.

För NOKO-Helsingfors har danska Kitt Johnson skapat ett lika kristallklart strukturerat som mångtydigt djupt solo för Anneke Lönnroth med den beskrivande titeln *Passage*. Den butoinspirerade scenframställningen med groteskt expressiva drag och härfinas metamorfoser, har en intensitet och ett fokus som bär. Anneke Lönnroth axlar sin roll med lugn, uttrycksfullhet och vibrerande stark scenisk närvaro. Hon tangerar stora existentiella frågor som födelse, åldrande och död på ett sätt som inspirerar åskådaren till både inlevelse och eftertanke. Det finns ingenting överflödigt vare sig i koreografin eller i tolkningen. Min enda invändning är att ett så finstämt och intimt verk som detta hade krävt en mindre scen för att kunna avnjutas i detalj.

Kvällens höjdpunkt
Tommi Kittis formfulländade men samtidigt

levande och i stunden närvarande verk *Pasos Nuevos* för fyra manliga dansare till en tangosvit av Astor Piazzolla, var för mig kvällens konstnärliga höjdpunkt. I Kittis subtilt utmejslade rörelseserier med sin rytmiskhet, sina sugande dröj och sin dynamiskt varierande helhetskomposition, blir formen rent konkret fokus och innebörd. Det koreografiska greppet är analytiskt och avvägt samtidigt som tolkningen kännetecknas av en ledighet som förefaller nära nog nonchalant. Kontrasten är fascinerande från början till slut. Sampo Kivelä, Kare Lämsivuori, Jouka Valkama och Antti Keinänen dansar med pregnans och närvaro tillsammans, var för sig och ensamma tillsammans i de flytande turerna, som förmedlar stämningar av mognad och förändring.

Valet av svenska Pär Isberg och i viss mån av norska Odd Johan Fritzøe ser jag som ett mindre nyskapande och konstnärligt pregnant inslag i finska NOKO. Pär Isbergs *Bachspace* till fyra cellosviter av J. S. Bach är ett formbundet pas de deux med en klart utmejslad men på intet sätt innovativ eller distinkt klassisk rörelsevokabulär. Dynamiken och de luftigt skulpturala mönstren i dansen är i stort de samma trots att fondens

projektion och musiken växlar. Minna Tervamäki och Nicholas Ziegler dansar oklanderligt och ledigt och tar väl fram kontrasten mellan klar struktur och lätt flyt.

Frusen natur

Återhållsamhet och formbundenhet har tjänat som utgångspunkt även för Odd Johan Fritzøes gruppkoreografi *Frusen blomning* för åtta dansare till John Coriglianos symfoniska musik. Dansarna poserar i skulpturala positioner med händerna i lätt orientalistiska mönster och vridna kroppar för att tidvis bryta sig loss i olika former av flaxande och sprättande. Detta är uttryckligen ett gruppverk som inte lyfter fram enskilda dansare eller deras tolkning trots att tre gedigna solistdansare som Salla Suominen, Jaakko Eerola och Samuli Poutanen stått till förfogande.

Tänkarna går till frusen natur, kontrasterande förändringar och fåglars riter men ingenting drivs till sin spets. Jag saknar också en personlig prägel på rörelsevokabulären. På slutet bryter sig två dansare ut i mänsklig skepnad och lämnar scenen hand i hand. Det blir för mig ett frågetecken liksom de utstuckna händerna ur de svarta flankerna något tidigare.

JAN-PETER KAIKU
kultur@hbl.fi

Jäinen kukinta

► www.oddjohanfritzoe.no

JÄINEN KUKINTA

Koreografia Odd Johan Fritzøe
Musikki John Coriglianon sinfoniasta nro 2
Puvut Erika Turunen
Valaistussuunnittelu Juha Westman
Vastaava harjoittaja Joseph Kerwin

*Aino Ettala, Maki Kirjonen, Salla Suominen,
Jaakko Eerola, Evaldas Bielinis, Adam Kozal,
Aki Pakarinen, Samuli Poutanen*

*"Jäinen kukinta – teos jäisestä pohjoisen maise-
mastamme... ja sen kiihkeästä puhkeamisesta
kukkaan."*

Odd Johan Fritzøe

Norjalainen Odd Johan Fritzøe on opiskellut tanssia valtion balettikorkeakoulussa 1984–87 Henry Mülerin johdolla ja täydentänyt opintojaan Ranskassa sekä perehtynyt afrikkalaiseen tanssiin Norsunluurannikolla. Vuosina 1988–95 hän tanssi Collage-tanssiryhmässä ja on esiintynyt myös Verdensteatret- ja Scirocco-ryhmissä. Fritzøe on tehnyt yhteistyötä useiden koreografien, kuten Lise Nordalin, Sølvi Edvardsenin, Kristin Gjemsin, Giorgio Rossin ja Karine Saportan kanssa. Fritzøe debytoi koreografina teoksellaan *Hundredagsnatt* vuonna 1992. Hän on luonut koreografioita mm. Menn Danser -ryhmälle, Norjan Riksteatretille, Tromsø tanssiteatterille ja Norjan valtion balettikoululle. Installaatioteos *BLA-KI BLA-DA* sai kantaesityksensä 1995, *Rødhet* 1997 ja *Innbyggerne – et byggesett* 2002. Installaatio-
teoksellaan *Stjerne*,⁶ Fritzøe sai esittävän taiteen palkinnon taiteellisesta rohkeudesta vuonna 2000, ja teosta on esitetty peräti 300 kertaa Norjassa, Ruotsissa ja Liettuassa. Tanssilehti BalletTanz taas nimesi koreografian *Zooom* kauden innovatiivisimmaksi produktioksi vuonna 2000.

JÄINEN KUKINTA (Frusen blomning)

Koreografi Odd Johan Fritzøe
Musik ur John Coriglianos symfoni nr. 2
Kostymer Erika Turunen
Ljusplanering Juha Westman
Ansvarig repetitör Joseph Kerwin

*Aino Ettala, Maki Kirjonen, Salla Suominen,
Jaakko Eerola, Evaldas Bielinis, Adam Kozal, Aki
Pakarinen, Samuli Poutanen*

*"Jäinen kukinta – om våra frusna nordiska land-
skap... och den intensiva blomningen."*

Odd Johan Fritzøe

Norske Odd Johan Fritzøe har studerat dans vid statens baletthögskola 1984–87 för Henry Mürer samt kompletterat sin utbildning i Frankrike och bekantat sig med afrikansk dans på Elfenbenskusten. Åren 1988–95 dansade han med dansensemblen Collage och han har även medverkat i danskompanierna Verdensteatret och Scirocco. Fritzøe har samarbetat med flera koreografer, såsom Lise Nordal, Sølvi Edvardsen, Kristin Gjems, Giorgio Rossi och Karine Saporta. Fritzøe debuterade som koreograf med verket *Hundredagsnatt* 1992. Han har skapat koreografier för bl.a. ensemblen Menn Danser, Norske Riksteatret, Tromsø Danseteater och norska statliga balettskolan. Installationsverket *BLA-KI BLA-DA* uruppfördes 1995, *Rødhet* 1997 och *Innbyggerne – et byggesett* 2002. För sitt installationsverk *Stjerne*,⁶ belönades Fritzøe för sitt konstnärliga mod med priset för utövande konst år 2000; verket har uppförts hela 300 gånger i Norge, Sverige och Litauen. Danstidningen BalletTanz utsåg åter koreografen *Zooom* till säsongens mest innovativa produktion år 2000.

2.11 BALLER

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Hild Tafjord
Scenografi / kostymer	Torild Berg
Lys:	Stig Framnes
Dansere:	Thomas L. Gundersen, Chenno Tim, Trond Ándre Hansen og Mikkel Are Olsen
Produsent :	CODA Oslo International Dance Festival 2007
Premiere:	Trikkehallen på Kjelsås, Oslo 29. september 2007

De fire store ballene med innebygd lyd lager et bevegelig landskap i lyd og former. To breakere møter to samtidsdansere i et kammerspill om det uoverkommelige lette og det behagelige tunge.

Foto Christian Elgvin

Anne Berit Haavind var leder for etat for kultur og oppvekst i Bærum da Un Magritt Nordseth inviterte meg til et prosjekt med obligatorisk dans i barn - og ungdomsskoler i Bærum kommune i 1993. Senere har Anne Berit Haavind ledet kultur- og ungdomsseksjonen i bydel Grefsen - Kjelsås og er idag enhetsleder i bydel Stovner. Hun var styremedlem i CODA fra 2003 og en av pådriverne til CODA Ung - et prosjekt hvor samtidsdansen møter den unge dansescenen.

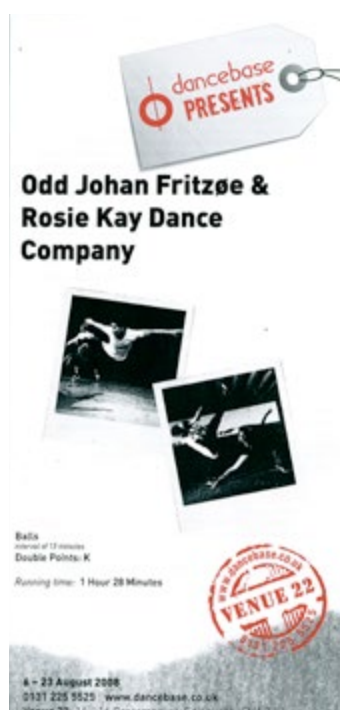
Prosjektet CODA Ung hadde arrangert workshop for breakere, workshop i capoeira og improvisasjon under CODA 2002, 2003, 2004, 2005, 2007 og 2009. På Musikkklubben Blå i Oslo produserte vi alkoholfri ungdomskveld med battle for unge breakere på lørdager i 2002, 2003 og 2004. Videre viste Fritzøe flere av sine forestillinger for barn og unge i bydel Grefsen - Kjelsås, og i møtet med de unge danserne ble ideen om en forestilling med breakere og samtidsdansere utviklet. CODA festivalen søkte midler med arbeidstittel "Baller" og mottok midler i 2005. Produksjonen ble påbegynt høsten 2007.

Møtet med den unge danserene Chenno Tim ble utslagsgivende for handlingen i den nye forestillingen. Annengenerasjons Kmer, innvandret fra Cambodja og autodidakt kunstner fra Kristiansand, hadde han danseriske kvaliteter, fysisk styrke og kreativitet som utmerket seg. Forestillingen med arbeidstittel "Baller" fikk en hovedperson og et kor, og sammen med komponist Hild Sofie Tafjord begynte en kreativ prosess hvor samarbeidet fungerte godt i alle ledd. Produksjonsstedet var Trikkehallen på Kjelsås og komponisten rigget seg til slik at hun kunne arbeide sammen med danserne i sanntid. Dermed ble kommunikasjonen mellom de involverte på et jevnt og dynamisk nivå - man ble kjent med hverandre og med de kunstneriske prosessene som foregikk på de ulike planene i produksjonen. I tidskriftet Salsa skriver Fredrik Drevon om hvordan "breakdanseren Chenno Tim hadde rollen som outsider eller utbryter, og denne karakteren kjempet hele tiden for å markere sin identitet som distinkt fra de tre andre" - se neste side. Nettopp danserens personlighet og kulturbakgrunn ble stykkets handling, de tre andre danserne framstår som tidvis tunge og med en vestlig maskulinitet som kommer under debatt under stykkets framdrift. Her triumferer den lette og oppfinnsomme, smidighet og lek triumferer over det behagelige tunge - de som bærer børen av jordens tyngde.

Videre ga møtet med de unge danserne nye oppdagelser av samkvem mellom menn, en fysisk kommunikasjon hvor menn lærer hverandre sine erfaringer om bevegelse, om kraft og om tradisjoner. Læringsmetodene hos breakerne er lite autoritære, erfaringer deles og både metode og språk bærer preg av nye tanker. I møtet med den tradisjonelle dansekunsten framstår den unge breakkulturen som intuitivt didaktisk nytenkende.

Samarbeidet mellom NOTAM ved ingeniør Hans Wimmer og billedkunstner Torild Berg resulterte i fire radiostyrte lydballer. De ble utviklet og bygget med erfaringer

fra tidligere lydskulpturer, og videreutviklet til å kunne brukes mer aktivt i rommet, kastes i lufta og manipuleres av kroppen. Under produksjonen ble de tatt aktivt i bruk, slik at komponisten kunne spille musikkforslag direkte ut fra objektene og dermed samhandle med bevegelsen og danseren. I en av scenene i forestillingen utvikles et tegnefilmspråk av danserne, de følger lyden som kommer fra sitt objekt og resulterte i en avansert komposisjon av lyd og bevegelse. Forestillingen leker omkring ballspill, om dataspråk, om underdanighet og overmakt, om flukt, kuler og om krig. Forestillingen ble presentert utad som et kammerspill for fire menn om mot og myter og som "det ubehagelige lette i møte med de behagelige tunge".

Utdrag program Edinburgh Fringe Festival

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

FORESTILLINGEN BLE OMTALT I MAGASINET SALSANOR SE S. 51
FORESTILLINGEN BLE PRESENTERT PÅ FESTSPILLENE I BERGEN
2008, SE UTDRAK PROGRAM S. 53

FORESTILLINGEN BLE FILMET PÅ TRIKKEHALLEN PÅ KJELSÅS.
DIGITAL LINK KAP. 9.1.

FORESTILLINGEN BLE PRODUSERT AV CODA OSLO INTERNATIONAL DANCE FESTIVAL, SE FLYER S. 53

FORESTILLINGEN BLE FINANSIERT AV NORSK KULTURRÅD,
FOND FOR LYD OG BILDE, FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERE,
BYDEL GREFSEN- KJELSÅS, DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN OG
BILLETINTEKTER.

FORESTILLINGEN HAR EN VARIGHET PÅ 43 MINUTTER.

Salsanor november 2007 / Fredrik Drevon “ Baller “

“ I Kjelsås trikkehall fikk jeg gleden av å se en CODA-produksjon som både var underholdende og kommuniserte på et dypere plan. Baller av Odd Johan Fritzøe, var et engasjerende møte mellom break og samtidsdans. Stykket åpnet med at en av danserne ble “klekket” ut av en eggelignende ball og beveget seg fra en organisk skapelsesberetning til utforskning av et mekanisk univers à la Charlie Chaplins film Moderns Times. Iblandt var ballene planeter, iblandt symboliserte de eksistensielle problemer. Dansernes innlevelse i den uforutsigbare og humoristiske koreografien skapte energiske basketak med temaer som konflikt, konformitet og seksualitet, samt gym i ungdomsskolen. Velplasserte referanser til mennesket som marionett og geni, og oppfinnsomme “brudd” i koreografien, ga dette stykket like stort assosiativt potensiale som en roman eller en spillefilm. På det dypere plane belyste forestillingen den politiske symbolkraft i dagligdagse bevegelser, spesielt med hensyn til hvordan mennesker anstrenger seg for å bryte ut av, og flykte inn i, konforme bevegelsesmønstre. Breakdanseren Chenno Tim hadde rollen som outsider eller utbryter, og denne karakteren kjempet hele tiden for å markere sin identitet som distinkt fra de tre andre “ ...

Daily Mirror 6. august 2008 / Mary Brennan “ Balls “ (Se s. 52)

“ Balls, choreographed by Odd Johan Fritzøe (Norway) is really a three star bout of contemporary prowess and break-dancing fun where huge balls are both props and soundsystems. The energy never flags, and it’s inventive”.

The Scotsman 11.august 2008 / Kelly Apter “ Balls “

“... To get to Kay, you must go through Nowegian choreographer Odd Johan Fritzøe and his testosteronecharged work, Balls. While the movement is entertaining - blending breakdance with sporty contemporary dance - the soundtrack features a relentless industrial noise which could easily be added to the interrogation repertoire of Guantanamo Bay. Four balls of varying size are set around the stage, each emitting the aforementioned sound giving the four male performers plenty of scope for climbing, leaping and throwing...”

FRINGE DANCE

Mary Brennan

Moving to universal themes

PARALLEL/PARALLELS

★★★★

IRISH CREAM

★★★★

ALAN LUCIEN OYEN & X FACTOR DANCE COMPANY

★★★★

ROSIE KAY DANCE COMPANY & ODD JOHAN FRITZOE

★★★★

ALL SHOWS ARE AT DANCE BASE UNTIL SATURDAY. TIMES VARY. THERE are times when Morag Deyes, Dance Base's artistic director, is like a personal shopper for Fringe-going dance fans. This year's choices are among the best she's ever hunter-gathered for her Grassmarket spaces.

Parallel/Parallels, the first new work from Plan B in six years, sees the audience having to choose which side of the (unseen) studio area to sit on. But in director/choreographer Frank McConnell's whimsical exploration of parallel universes, there is no right or wrong, only different paths and perspectives of the performance, thanks to shifting screens that mediate what each side sees. Free-floating between sectors is musician Michael Marra, interpolating wry ditties and magic tricks. Four dancers sing and speak, while voiced-over text filters in scientific facts and Malcolm Shields is an on-stage link between audience and the physical/metaphysical concepts that send bodies skipping and whirling. If the first half feels a little fragmented, the second resolves into a heartfelt celebration of what it means to be alive, a particle-person journeying through time and space, relationships and experiences. The ending, with Shields a cosmic venturer has a joyful wonderment that is magical.

Irish Cream's triple bill sees gamesmanship surface in various guises: **Beatbox Bingo** weaves it into a motivational exercise, **Match** delves into Gaelic football and **Hanging In There** runs it round the block to the tune (or rather rhetoric) of the Good Friday Agreement. Nick Bryson

COSMIC: *Parallel/Parallels* explores parallel universes.

and Damian Punch (aka Legitimate Bodies Dance Company) deploy the verbiage of political negotiations as if it was a movement primer or a choreographic tool. The sober-suited duo deliver snatches of verbatim text while physically striving for parity and balance. It's funny and perceptive on so many levels, not least in the suggestion that their contact improvisation techniques might help politicians get to grips with slippery opposing parties.

Match, choreographed and danced by Fearghus O' Conchuir with Matthew Morris, showcases combative strengths, but with more than macho athleticism. The rivalry is gladiatorial. If only **Beatbox Bingo** (performed by Cata-pult Dance, choreographed by Rebecca Walter with live music by Justin Carroll and Edward Rosenberg III) had delivered its ideas as succinctly as the other pieces, this would have been a full measure of crackingly good dance. Instead, this take on corporate teambuilding games sprawled, with too many sections dulling the original edge. A pity, because the three dancers have class and the two musicians are prepared to interact with the tongue-in-cheek action.

Edinburgh-based **X-Factor Dance Company**, Steinunn Ketilsdottir (Iceland) and Alan Lucien Oyen's company (from Norway) all use text in their performances, yet each work touches on matters not to be spoken about: death, terminal illness, the loneliness of waiting for the ideal life-partner. This last piece, **Crazy in love with MR PERFECT**, is a bitter-sweet duet – Ketilsdottir joined by Brian Gerke – in which the togetherness of a dance rehearsal becomes a dialogue of wishes and confessions. In time and it will snow – choreographed and danced by Oyen with Suzie Davies – is a delicate vignette: the words are diary entries written by a terminally-ill patient, the movement furthers the sense of heightened awareness.

In between, **X-Factor** revisits **Unbroken** (2000) with choreographer Alan Greig joined by the lithe Peter Kyle in a wistful piece that touches on the spirit world. Though Greig's comic-couthy medium jolts the reverie, her presence reinforces the underlying yen that there is "something there" unbroken, after death. **Balls**, choreographed by **Odd Johan Fritzoe** (Norway), is really a three-star bout of contemporary prowess and break-dancing fun where huge balls are both props and sound-systems. The energy never flags, and it's inventive. No such problems for **Rosie Kay** and Morgan Cloud in **Double Points:K**. Based on a work by Emilio Greco/PC – the original was part of the Edinburgh Festival programme in 2001 – this exacting duet is an Everest of synchronicity, timing, defined body lines and stamina. All this, and an adherence to Greco's mantras of breathing and the dynamic relationship between forms. **Double Points** is not about emotional interactions, indeed in its own way it's as much about parallels (mirror images, echoes, amplifications) as McConnell's "other-worldly" construct. For Kay, this choreographic re-interpretation is a triumph. Catch it if you can.

Et ballspill der to breakere kjent fra Dansefeber samspiller med to erfarne samtidsdansere i en forykende og leken forestilling.

Forestillinger:
Torsdag 27. september kl 19.00
Lørdag 29. september kl 15.00 og 18.00

Produsert av CODA med støtte fra:
Norsk Kulturråd, Fond for lyd og bilde, Fond for utøvende kunstnere
Samarbeidspartnere:
Bydel Nordre Aker, NOTAM

BALLER

CODA 2007 UNG

Dansere: Thomas Lægred Gundersen, Trond André Hansen, Mikkel Are Olsen, Chenno Tim
Koreograf: Odd Johan Fritzøe
Design: Torild Berg
Prosjektledere: Anne-Berit Havnind

OSLO INTERNATIONAL DANCE FESTIVAL
CODA 2007

Trikkehallen på Kjelsås, Midtoddvn. 12 (Trikk 12) | Bill.: 100,- | trikkehallen@trikkehallen.no

N^o NORDISKE
FESTSPILLENE I BERGEN
IMPULSER

Nystemt 2008

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN
PÅ FESTSPILLENE I BERGEN

26.-27. MAI

DE 56. FESTSPILLENE I BERGEN
THE 56TH BERGEN INTERNATIONAL FESTIVAL 2008

FORESTILLING **Baller**

Scenekunst, (8.-10. trinn)
Peer Gynt-salen, mandag kl. 11.30-12.15 og kl. 13.15-14.00

I produksjonen *Baller* møtes dansere innen moderne dans og breakdans i et spill med nettopp baller. Danserne utfolder seg i en leken koreografi inspirert av bevegelse i ballspill, breakdans, hiphop og moderne dans. Fire lydballer ruller og kastes mellom de fire mannlige danserne. Forestillingen er et kammerspill om menns rytmer, lek, spill og mannlig identitet. Målet med produksjonen er å lage et utfordrende møtepunkt mellom profesjonell dans og ungdommens eget danseuttrykk innen en solid kunstnerisk ramme.

Koreograf Odd Johan Fritzøe danset sist i Grieghallen med Collage dansekompani i 1994. Siden 1988 har han både danset og koreografert på de fleste scener i landet. Edinburgh Festival Fringe er neste stopp for *Baller*.

KOREOGRAFI: Odd Johan Fritzøe | MUSIKK/LYDDSIGN: Hilde Sofie Tafford | SCENOGRAFI: Torild Berg | UTØVERE: Trond André Hansen, Thomas Lægred Gundersen, Mikkel Are Olsen og Chenno Chim | LYS: Stig Framnes | PRODUSENT: CODA – Contemporary dance festival Oslo Norway | www.oddjohanfritzoe.no

2.12 SNE

Koreografi	Odd Johan Fritzøe
Musikk	Bjarne Kvinnslund
Animasjoner	Espen Tversland
Lys	Yngve Sandboe
Scenografi	Karl Hansen
Kostymer	Kathrine Tolo
Dansere	Åshild Thinn, Thomas Gundersen, Chenno Tim, Cecilie Lindemann Steen, Pernille Bønkan, Hanna Mjåvatn og Torunn Robstad
	Unge dansere fra Kirsti Skullerud sin ballettskole
Musikere	Markus Hernes og Eirik Raude
Produsent	Odd Johan Fritzøe
Premiere	Bærum Kulturhus 26. februar 2009

Inspirert av eventyr og myter fra snødekte landskap. Breer, ekspedisjoner, frosne hjert-er og snøstormer i en helt hvit ramme. Den vakre scenografien og grafiske animasjoner gir bevegelse i lys, farger og skygger sammen med små og store dansere.

Foto Nicki Twang

Produksjonen var tidlig tenkt som en hyllest til H. C. Andersen under 200 års jubileet i 2005. De første søknadene ble sendt i 2003, men ble ikke innvilget av Norsk kulturråd. Etter at Fritzøe og Kvinnsland samarbeidet i Ballettlaboratoriet i 2005, kom prosjektet på glid igjen og sammen med Bettina Ford Jebsen arbeidet vi fram en ny søknad til Norsk kulturråd i 2007. Til denne søknaden hadde vi inngått en samarbeidsavtale med Kirsti Skulleruds ballettskole på Kolsås i Bærum om bruk av 16 barn på scenen og med Bærum kulturhus som arena for premiere.

Da finansieringen ble innvilget våren 2007, ønsket vi å bruke lang tid til forarbeidet og sammen med Kultura-rena Bærum valgte vi 26. februar 2009 til premieredag. En stor scenografi skulle produseres, og animasjoner på grunnlag av scenografiskisser skulle arbeides fram. En erfaringsmessig tidkrevende og tett dialog mellom de involverte skapende kunstnerne. Denne gang ønsket vi en mer ferdigstilt visuell dramaturgi samt musikk til prøvestarten og utifra disse skissene skape koreografi sammen med danserne. Videre ønsket vi å gi forestillingen en tydelig karakter til bruk i markedsføring og videre salg. Til dette arbeidet ble Ottilia Kaufmann fra H&M gruppen og Klara Oppdal fra Reklamebyrået Ernø AS invitert inn til en markeds- og pressestrategigruppe. Denne ressursgruppen hadde jevnlig møter i 2008 og fram mot premiere i 2009.

En henvendelse fra Porsgrunn kommunale kulturskole om å koreografere til elevkompaniet vinteren 2008 ble en anledning til å prøve ut animasjons- og kostymeskisser. Til forestilling i Skien kulturhus 29. og 30. mars 2008 ble koreografien "Snøball" (se plakaten denne side) arbeidet fram med forsøk på bruk av de runde hodeplaggene og med koreografi til yngre dansere. Prosjektet hadde som målsetting å balansere det visuelle videobildet med det koreografiske og de grafiske formene i hodeplaggene. Til musikk av Györgio Ligeti ble 40 minutter koreografi arbeidet. Da prøvene med de 16 unge danserne på Kirsti Skulleruds ballettskole begynte høsten 2008 var dermed en del bevegelser allerede ferdigstilte. Med 10 tretimers arbeidsøkter med de unge jentene i Bærum ble prosjektet videreutviklet både koreografisk og sosialt, baner og bevegelser kunne omformes, innstudies og bearbeidet til målgruppen. Formasjoner skulle koordineres til scenografi og de profesjonelle danserne, musikkskisser ble prøvd ut og tilrettelagt til de koreografiske utfordringene. Både Hannah Mjåvatn og Torunn Robstad overvar og assisterte arbeidet på noen av prøvene. På juleforestillingen til Kirsti Skullerud presenterte elevene en av scenene med orginalkostymer, hodeplagg og animasjon og på denne måten ble de tryggere og bedre kjent med det framføringen av det nye koreografiske materialet.

Til markedsføring av forestillingen SNE valgte vi en visuell profil hvor vinteren og naturen sto i fokus. Det ble arrangert fotografering med snøkanoner for å skape illusjon om snøstorm i Kirkerudbakken i Bærum i mars 2008. Med isbjørnkostymer, gevær og kostymer til danserne, ble resultatet behandlet av Anne Katrine Rognerud i Månelyst AS, og fotografiene ble utgangspunktet for en visuell markeds-

profil. Postkort, annonser, program, frimerker og reflekser ble produsert i samarbeid med markedsføringsgruppen og senere distribuert til utvalgte målgrupper. Den kulturelle skolesekken i Akershus og Bærum kommune ble presentert for prosjektet og kjøpte to forestillinger på dagtid i spilleperioden.

Da prøvene med danserne begynte i januar 2009 var prosjektet godt igang, Bettina Ford arbeidet som produksjonsleder og scenografi var allerede ferdigstilt. Slik kunne vi i samarbeid med Bærum kulturhus montere scenografien 6. januar, prøve ut animasjonene inn i scenebildet, fotografere danserne i kostymer og skape bilder for de utøvende kunstnerne i forkant av den forestående kreative prosessen. Til prøveperioden hadde Fritzøe forberedt både bevegelser, egne koreografiske skisser og improvisasjonsideer. Til det fysiske arbeidet hadde koreografen utarbeidet ideer og øvelser som tok sikte på å involvere danserne både fysisk og mentalt i en prosess som omhandlet tema det kalde og opptiningen. Metoden tar utgangspunkt i kroppen som en foranderlig materie og om hvordan bevegelse og tanke kan utvide kroppens muligheter og bevegelsespotensiale.

I "Snedronningen" av H.C. Andersen er det nettopp metamorfosen som står i sentralt i eventyret. Gjennom eventyrlige reiser i fantastiske landskap gjennomgår hovedpersonene en forandring. I lys av et knust speil og en vinterdronning tvinges barna til adskillelse, erkjennelse og videreutvikling. På denne måten framstår H. C. Andersen som en forløper til Carl Gustav Jung sine teorier om arketyper, sagn og felles menneskelig bevissthet og eventyrene som formidlingsform utvikles til nye perspektiver.

SE FORESTILLINGSOVERSIKT KAP. 7.0

ET PROGRAMTIL FORESTILLINGEN BLE PRODUSERT AV MÅNELYST AS, SE KAP. 9.3

FORESTILLINGEN BLE ANMELDT AV INGER MARGRETHE LUNDE I AFTENPOSTEN. SE KOPPI AV KRITIKK, S. 56
LINK VIMEO, SE KAP. 9.1.

FORESTILLINGEN BLE GJENOPPTATT TIL BØLGEN KULTURHUS 6. MARS 2010. SE OMTALER S. 56 OG 57

HØSTEN 2009 MOTTOK ODD JOHAN FRITZØE KRITIKERPRISEN 2008/2009 FOR FORESTILLINGEN SNE. SE OMTALE KAP. 6.3

SNE HADDE EN VARIGHET PÅ 60 MINUTTER

Strålende i sneødet

Dans

Bærum Kulturhus

Sne

Koreografi: Odd Johan Fritzøe

Musikk: Bjarne Kvinnsland

Scenograf: Karl Hansen

Kostymer: Kathrine Tolo

Animasjon: Espen Tversland

Lys: Yngve Sandboe

● Odd Johan Fritzøe har tatt et syvmilssteg i sin kunstneriske karriere. Eksotisk norsk dans kan bli god eksportvare.

Dette er eksotisk, eventyrlig, fascinerende og meget imponerende håndtert. Koreograf Odd Johan Fritzøe og et kobbelt dyktige medarbeidere har skapt *Sne*, en produksjon som både overrasker og forfører.

Vinterland. Koreografen har gått inn i snøriket, eventyr og fortellinger, sanne som usanne historier, latt seg inspirere av Scott, Amundsen og Nansen. Vesaas Isstøttet, Ibsens Rosmersholm, H.C. Andersens Snedronningen og Hvite Jade Dragejomfru fra Kinas mystiske fjelldaler.

Tidløs. Sne balanserer overbevisende de forskjellige elementene. Den monumentale, modernistiske scenografien av Karl Hansen, Espen Tverslands dataanimasjon, som skaper mer og mindre abstrakte uttrykk for is, fjell og snø over scenelandskapet, Bjarne Kvinnslands rike musikalske arrangement, med særlig bruk av trommer og slagverk live, ikke minst Kathrine Tolos lekne oftest hvite kostymer, skaper gode forutsetninger for dette oppholdet i vinterland.

Sne oppleves som tidløs. Danserisk er det på samme tid løssluppet og strengt. Formalistisk som scenografien; rette linjer, vinkler, ofte kantede bevegelser, samtidig er det feiende medrivende og mangfoldig. Særlig i partier hvor de syv danserne tenderer det synkron. Fritzøe sveiper innom forskjellige genre og uttrykk uten at han mister sin egen signatur.

Polfarere. Scotts kamp. Selv om overgangen er glidende, er forestillingen delt i tydelig definerte deler. Fra det mer abstrakte til kostelig lekende og dramatiserte tabåer. Et høydepunkt er Scotts kamp over isen. Det vaiende hvite, slitne flagget og de enda mer utslitte polfarerne uttrykkes gjennom sterke visuelle bilder. Stille, mer klassiske partier, danset av Torunn Robstad, står i fin kontrast til det mer vilde og spretne, representert ved blant andre Cecilie L. Steen og Hannah Mjåvatn. Som i Nøtteknekken har også Fritzøe hentet inn snøfugg. 15 unge dansere fra Kirsti Skulleruds ballettskole og tre svært unge akrobater utkledd som isbjørner gjør en imponerende innsats.

Fritzøes bruk av dram og virkelighet og isdekte tinder og fjell, gjør dette til frydefull dans. Sne er generøs, den gir og den generer glede og begeistring. Ypperlig Norges reklame hvis Utenriksdepartementet tar seg råd.

INGER-MARGRETHE LUNDE

Suksess: Stående applaus etter en flott forestilling i Bølgen lørdag. (Foto: Bjørn-Tore Sandbrekkene)

Vakker vinterstemning i Bølgen

Med solide proffer, dyktige amatører og en delikat helhet, ble forestillingen «Sne» i kulturhuset lørdag en nydelig opplevelse. En ny bekreftelse på at Larvik er en danseby.

Dansen har fått en stor plass i det nye kulturhuset. Etter vår mening et svært riktig valg, med Studio Nilles mangeårige innsats som bakgrunn, og med et stort og entusiastisk danse miljø på laget. Lørdag kveld tok dansen i Larvik et nytt skritt videre, og tilførte profesjonalitet som vil bidra til ytterligere utvikling.

Danseforestillingen «Sne» er koreografert av Odd Johan Fritzøe fra Sandefjord, og han mottok i 2009 Dansekritikerprisen for forestillingen. «Sne» tar publikum med på en reise i vinterens verden, spekket av sagn og eventyr, dalende snø, snødekte landskap og dramatik.

Verket er et samtdsverk som tar opp i seg utfordrende elementer som skaper spennende bilder, og ikke minst gjør den nyskapende musikken, fra to slagverkere med et uttall av instrumenter til rådighet, forestillingen spesiell. Rytmisk storslagen og svært fengende.

I første del av forestillingen er det det solide laget av dansere som preger forestillingen. Vakker dans med elementer fra en lang rekke danseformer, preget av spektakulære innslag av scenisk akrobatikk tar publikum med på en intens reise innrammet av vakre kulisser, sofistikert lyssetting og nydelige farger. Galant samspill mellom danserne, og imponerende koordinering mot musikken, der musikerne selv

også er et viktig innslag i settingen.

Så trår Studio Nilles dyktige dansere scenen etter innledningsvis å ha være beskjedne statister i forestillingen. Et solid lag fra Kompani Kick Off, og breakdansere fra danseskolens yngste. Raskt er de med på laget, og faller naturlig inn i de profesjonelles rekke på scenen. Til tider overtar de publikums konsentrasjon fullstendig, og vil bli stående som like store hovedelementer i forestillingen som rekken av profesjonelle dansere var det.

Studio Nilles dansere bidro lørdag i høy grad til å lage «Sne» til en smilende, formidende og vakker oppsetting. Vakre og med

ungdommelig uttrykk danset de med smilene vendt mot publikum, og med evne og vilje til formidling som var imponerende. I vakre kostymer smeltet de unge danserne sammen med både pastellfargede kulisser og settingen totalt, og viste dans av første klasse.

Danserne fra Studio Nille holder et svært høyt nivå. Lørdag fikk de vist seg fram sammen med profesjonelle utøvere i en krevende og stor oppsetting. Det klarte de på en utmerket måte, og vi tror møter som dette ytterligere vil manifestere at Larvik har et danse miljø i særklasse i norsk målestokk.

Vi gleder oss til neste anledning.

Flere bilder fra den store forestillingen i Bølgen kan du se på ØP-snettavis www.op.no.

Bjørn-Tore Sandbrekkene
97 70 90 98 • bts@op.no

Vakkert: Nydelige uttryksformer med Studio Nilles dansere i spiss i Bølgen lørdag kveld.

Viktig møte for Nille

– Når våre dansere møter profesjonelle på denne måten opplever de en ny dimensjon, sier Studio Nilles leder, Elin Rusti. Nå ønsker hun Larvik som et kompetansesenter for dans.

Lørdag kveld danset 19 unge dansere fra Studio Nille sammen med seks profesjonelle utøvere i den kritikerroste forestillingen «Sne» på Bølgens hovedscene. En oppgave Elin Rusti sier var en utfordring: de sjelden står overfor ellers, og en stor mulighet for læring og inspirasjon.

– Dette var et møte som var svært viktig for våre dansere. Det å møte dansere som har blitt så gode etter mange års trening gir inspirasjon og trigger til innsats videre, sier Elin Rusti.

Hun sier også at de nye mulighetene Bølgens og danseskolens nye lokaler gir, åpner for muligheter til å gjøre slike ting oftere, og at ensemblet som kommer til Larvik skryter hemningsløst av de nye lokalene byen har fått.

– Mange ønsker å få komme hit nå, og det er utrolig hyggelig. Vi har en stor danseskole med 390 elever og 16 pedagoger, og håper slike samarbeidsprosjekter kan høyne standarden ytterligere. Jeg drømmer om at Larvik skal bli et kompetansesenter for dans, og nå ligger mulighetene åpne for det, sier Elin Rusti.

Også Studio Nilles entusiastiske dansere var svært godt fornøyd etter samarbeidet lørdag. Før

forestillingen lå det også flere dager med øvelse bak, og Inga Elvira Fiske Guren (17) sier til ØP at det var utrolig morsomt å få være med.

– Det var en utrolig morsom forestilling, men ikke minst gøy og inspirerende å få danse sammen med de profesjonelle danserne. De var fantastisk dyktige, jeg føler jeg har lært masse av hvordan de arbeider. Vi fikk jobbe flere dager sammen med dem, og jeg håper vi får sjansen til å prøve tilsvarende igjen, sier Fiske Guren, som legger til at hun ikke er sikker på om hun vil satse på dans, men at hun nå har mer lyst til det enn noensinne.

– Etter dette vil jeg i alle fall ikke kutte ut å danse. Dette var kjempemorsomt, sier hun til ØP.

I garderobene etter forestillingen var det langt fra lett å se hvem som var profesjonell og hvem som var amatør. Gleden over en vellykket forestilling var like stor i

begge leire, og det var utveksling av gratulasjoner og kommentarer på tvers av garderobene.

– Det gir virkelig massevis av energi å få jobbe med unge entusiaster på denne måten, sa Cecilie Lindemann Steen og Hannah Mjåvatn fra det profesjonelle ensemblet til ØP.

– Dere har utrolig dyktige dansere her i Larvik, og vi håper bare de får slippe til for å utvikle det talentet de har framover. Lokalene dere har er i alle fall de aller beste, så da gjelder det bare at det legges til rette godt nok. Det fortjener Studio Nille, sa de to til ØP.

De to dansesolistene trivdes på scenen i Larvik, og med stykket de danset.

– Et flott stykke med store utfordringer, men vi tror det ble en bra oppsetning. Det gjorde det i tilfelle takket være et utmerket samarbeid med de lokale danserne, og ikke minst det å ha mennesker med så ulik erfaringsbakgrunn på scenen. Morsomt for oss, og forhåpentligvis nyttig for danserne fra Larvik, sa Cecilie Lindemann Steen og Hannah Mjåvatn.

I salen var i alle fall publikum fornøyd, og takket for opplevelsen med solid trampeklapp.

Bjørn-Tore Sandbrekkene
97 70 90 98 • bts@op.no

Vakkert forestilling: Lokale amatører og tilreisende profesjonelle i en storslagen danseforestilling i Bølgens lørdag kveld. (Foto: B)

Fornøyd: Godt samarbeid i Bølgens. Bak fra venstre: Cecilie Lindemann Steen, Pernille Bankan og Hannah Mjåvatn. Foran fra venstre: Kim Robin J. Malchholm Jakobsen og Karl Fredrik Førli.

Spennende: Fra venstre: Sunniva Løil

FAKTA

Danseforestillingen «Sne»

• Koreografi: Odd Johan Fritzøe

• Musikk: Bjarne Kvinnslund

• Scenografi: Karl Hansen.

• Kostymen: Kathrine Tolo

• Dansere: Cecilie Lindemann Steen, Torunn Robstad, Thomas Gundersen, Chenno Tim, Pernille Bankan og Hannah Mjåvatn, og dansere fra Studio Nille.

• Musikere: Eirik Råde og Markus Hernes.

• Splitt for halvfull storsal i Bølgens lørdag kveld.

3.0 ANNEN KUNSTNERISK VIRKSOMHET

3.1 ANNEN KOREOGRAFISK VIRKSOMHET

RØDE SANGER

Produsert av Statens Balletthøgskole til tredje klasse danse-linje i 1992. Musikkmix med sanger fra Voix mysterieux de Bulgarie - med bl.a studentene Kristine Øren, Jo Strøm-gren, Line Tørmoen, Brynjar Bandlien. Varighet 12 minutter.

FLIGHT 1001 TIL ISLAMABAD

Produsert av Statens balletthøgskole til første klasse peda-gogstudenter 1995. Musikk Nusrat Fateh Ali Khan. Varig-het 14 minutter.

BALL

Produsert av Bærum kommune 1996 for Etat for oppvekst og kultur. Elever fra Ruud ungdomskole møtte profesjo-nelle dansere til forestilling i Sandvika kino. Med Camilla Myhre og Fredrik Otterbech som profesjonelle ut-øvende kunstnere. Varighet 45 minutter. Se kapittel 7.o.

MANN I FALL

Produsert av Menn Danser 1995 med støtte fra Kassett-avgiftsfondet, Fond for utøvende kunstnere og Norsk kul-turråd. Med Jan Ivar Lund, Terje Tjøme Mossige, Reidar Sjøseth, Vidar Hansen og Gaute Grimeland som utøvende kunstnere. Musikkcollage av Peter Gabriel og Lou Reed. Premiere Black Box Teater juni 1994. Varighet 15 minutter. Se utdrag kritikk Morgenbladet 23. juni 1995 av Liao Ran.

HELLO - AUDIOVISUELL RAPPORT

Produsert av Odd Johan Fritzøe under treårig arbeidssti-pend 1997 - 2000. Premiere København 1997 og senere vist på Trøndelag Teater i 1998. Til forestillingene på Trøndelag Teater ble det produsert en animasjon av Ivar Kjellmo som ble projisert inn i svennerommet. Senere vist i Mosjøen og Atelier de Monde / Montpellier 1997 uten animasjon. Varighet 20 minutter. Se kopi av presseopp-slag fra Mosjøen s. 75. En dokumentarfilm fra visningen på Trøndelag Teater ble laget av Fredrikke Finne Seip, fra Kultur- og medialinjen/avdeling fjernsynsproduksjon på Høgskolen i Stavanger.

JE & YOU

Produsert av Turnéorganisasjonen for Hedmark i 2001 for turneer i ungdomsskoler. Med skuespiller Ingrid Vollan, dikt og dans til diktere/ musikk fra Hedmark fylke. Pre-miere Alvdal barne - og ungdomsskole 23. mars 2001, se forestillingsoversikt kapittel 7.o. Varighet 43 minutter.

VERKSTED

Produsert av Statens balletthøgskole 2000 i samarbeid med studentene i r.kl. Komposisjons/ improvisasjonsverksted.

SOLO

Produsert av Statens Balletthøgskole for tredje klasse av-gangsstudent i 1999. Varighet 5 minutter.

BLÅ

Produsert av Statens Balletthøgskole for tredje klasse av-gangsstudent i 2000 til musikk av Nils Petter Molvær. Va-righet 5 minutter.

FLIGHT 1002 TIL ISLAMABAD

Produsert av Den norske balletthøgskolen i 2000 for av-gangstudentene - gjenopptagelse fra Statens Balletthøg-skole 1995.

UTEN TITTEL

Ballettlaboratoriet / Den Norske Opera samarbeidspro-sjekt med komponist Gisle Kvendokk 2002.

UTEN TITTEL

Ballettlaboratoriet / Den Norske Opera samarbeidspro-sjekt med Bjarne Kvinnsland 2005.

AFRICAN REGGAE

Produsert av Kunsthøgskolen i Oslo 2004 til to utveks-lingsstudenter fra Zimbabwe til musikk av Nina Hagen. Varighet 12 minutter.

SNØBALL

Produsert av Porsgrunn kommunale kulturskole til elev-kompaniets forestilling i Skien kulturhus 29. og 30. mars 2008. Musikk av György Ligeti, animasjonsskisser av Espen Tversland og kostymer / hodeplagg av Katrine Tolo. DVD tilgjengelig. Varighet 40 minutter.

PEER GYNT PRISUTDELING

Vinstra 2009 - Oppdrag for Peer Gynt festivalen, regi og kunstnerisk innslag i forbindelse med Ole Gunnar Solkjær som prismottager for Peer Gynt prisen 2009. Varighet 90 minutter.

4.0 INTERNASJONAL VIRKSOMHET

4.1 CODA

Som tidligere nevnt i kap. 2. 7 ga det treårige arbeidsstipendiet nytt pågangsmot og initiativ. Savnet etter teater- og dansefestivalen "Gjøglerne kommer" og det siste sommerkurset i regi av Norsk Ballettforbund, som begge forsvant på tidlig nittitallet, gjorde at mange norske dansekunstnere reiste til Wien Tanzwochen for inspirasjon og nye impulser. Denne festivalen vokste stadig i omfang og tilbød workshop, danseklasser, forelesninger og forestillinger med noen av verdens ledende kunstnere og pedagoger innen samtidsdans. Festivalen hadde en sosial profil med tilbud for amatører og for dansere med fysiske bevegelseshindringer. Jeg hadde stort utbytte av to lengre opphold på festivalen i 1995 og 1996.

Collage Dansekompani hadde tidligere på åttitallet turnert internasjonalt med norske koreografer, og samtidig invitert betydningsfulle koreografer som bl.a. finske Jorma Uotinen, italienske Giorgio Rossi og franske Karine Sapporta til Norge. Samarbeidene, utvekslingen av ideer, tanker og bevegelser er viktig for utviklingen av det norske kunstlivet, for utdanningen, for kvalitetsdebatten og for det norske publikum. Internasjonale koreografer er fremdeles ukjente i Norge, og historikk og referanser er lite utviklet hos politikere, presse og kulturarbeidere. Med bakgrunn i dette tok jeg i våren 1997 kontakt med Senter for dansekunst ved Anne Britt Kjelsrud, Ultimas kunstnerisk leder Åse Hedstrøm og Black Box Teater ved Inger Buresund for et samarbeide om en dansefestival i Oslo.

Først to år senere kunne koreograf Lise Nordal og jeg invitere til dannelse av interrimstyret for CODA - contemporary dance festival Oslo Norway på Den norske balletthøgskolen i Borggata i Oslo. Interimstyret bestod av Susanne

Svensen, Magne Antonsen, Randi Punsvik, Trine Bendixen, Ragnvald Dahl, Odd Johan Fritzøe, Thor Greni, Johannes Jaastad og Lise Nordal. Den 11. mai 2001 ble festivalen stiftet med riksmeglingsmann Reidar Webster som styreleder og styremedlemmene Trine Bendixen, Ragnvald Dahl, Odd Johan Fritzøe, Elizabeth Føllesdahl, Thor Greni og Kristian Seltun. I september 2002 åpnet festivalen med "Event" av Merce Cunningham Dance Company i Oslo Konserthus og festivalen inneholdt foruten den legendariske amerikanske koreografen og hans dansere en rekke gjestespill, workshops, CODA Ung og CODA Blå. Se kopi av programsider og beskrivelse av arrangenter s. 60 til s. 66.

Festivalen har fram til 2005 arrangert årlige festivaler for deretter å bli en biennale med festivaler i 2007 og 2009. Festivalen har produsert gjestespill på de største scenene i Oslo og Bærum og er idag landets største dansefestival med koreograf Lise Nordal som kunstnerisk leder og en administrativ leder på Dansens Hus i Oslo. Målsettingen med festivalen er ifølge vedtektene pr. 15. april 2010 å styrke dansekunsten i Norge ved å presentere et mangfold innen nasjonal og internasjonal samtidsdans gjennom en biennale på høyt kunstnerisk nivå. Festivalen ønsker å gi norsk dans utviklingsmuligheter gjennom forestillinger, workshops og seminarer, og skal rette søkelys mot Oslo og Norge som arena for samtidsdans.

Navnet på festivalen ble 30. august 2006 endret til CODA Oslo International Dance Festival. Festivalen er idag støttet av Kulturdepartementet, Oslo kommune, de norske fondene og private samarbeidspartnere. Se uttalelse kap. 6.4.

Reykjavik City Theatre Tue Sept 24 at 20:00

Merce Cunningham Dance Company (US)

RAINFOREST
 Choreography: Merce Cunningham
 Dancers: Carlos Acosta, David Rosenberg, Holly Farmer, Justin Smith, Dany Dier, Robert Swartz
 Music: David Tudor
 Lighting: Janet Carr
 Musicians: Stephen King, James McAlister

BIPED
 Choreography: Merce Cunningham
 Dancers: Carlos Acosta, David Rosenberg, Holly Farmer, Justin Smith, Dany Dier, Robert Swartz
 Music: David Tudor
 Lighting: Janet Carr
 Musicians: Stephen King, James McAlister

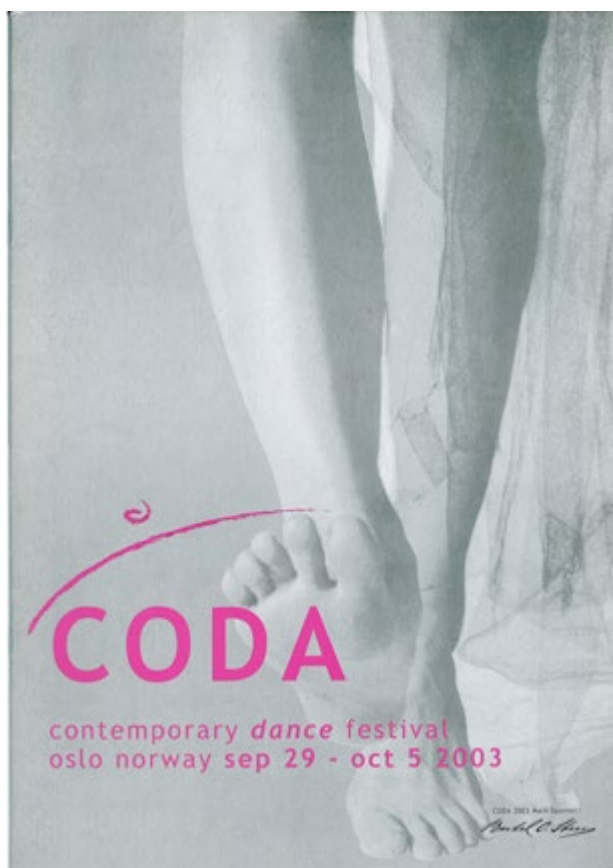
EVENT
 Choreography: Merce Cunningham
 Dancers: Carlos Acosta, David Rosenberg, Holly Farmer, Justin Smith, Dany Dier, Robert Swartz
 Music: David Tudor
 Lighting: Janet Carr
 Musicians: Stephen King, James McAlister

The American dance choreographer and performer **Merce Cunningham** is one of our times' greatest artists and a trailblazer for the development of modern dance. It is with deep respect and great pleasure that CODA has the opportunity to present him and his world-renowned **Merce Cunningham Dance Company** to Norway and Iceland for the very first time. Cunningham is constantly in motion, he seems never to stop surprising, neither himself nor his audience. In Reykjavik the company will perform **RAINFOREST** and in Oslo two different **EVENTS**.

EVENT is a collage, made up of elements from the repertory and new material developed especially for the particular "EVENT", which involves the entire company. Each "EVENT" is arranged specifically for the space it will occupy and is presented without intermission. There is the possibility of several separate and independent activities happening at the same time. Each one is unique, to allow for the most an evening of dances, as the experience of dance.

Supported by:
 US Embassy in Norway and Iceland,
 American Scandinavian Foundation,
 Main sponsors:
 Rolf O. Steen, Randi Høiby and
 Lundbergline

See also page 10-11

Dear Audience!

From rehearsal "Tobacco" College Dance, September 1993. Dan John Fritz and Lisa Nordal

Contemporary dance focuses on issues as freedom to move and on the moving body. These are values most of us have in common. After some second thoughts, we are convinced that this year's festival will provide some related new images for you as an audience.

CODA 2003 consists of a mixture of international and national ideas and creativity. In the art of dance we share our experiences cross borders and languages, by participating in festivals, workshops and by making new friends. This is an important part of international exchange of arts. Together with trade and ideas - arts fill our lives with new qualities. Contemporary dance provides not only new images of beauty and ethics, but also the focus on something we all have in common - the cultural body.

Our collaboration with foreign embassies has provided not only financial support, but also the necessary moral help to understand the importance of this work. For decades Norwegian dancers and dance companies have been guests on the international art scene. It feels quite natural to welcome the international dance world to Norway to our studios and theatres, and especially to our capital, Oslo.

The understanding for cultural exchange seem now to be growing in our political bureaucracy for many years this task was solved by sending or exporting Norwegian artists abroad. According to known ethics, it is quite polite to invite someone back, too. As a general social life. After the reception in honour of the grand dance legend Merce Cunningham and his company's 50 years anniversary at Oslo Concert Hall last year, dance enthusiasts claimed this event has created a new area for dance in Norway!

When you are reading this programme, there have just been an important public release from political bureaucracy "Kulturmeldingen". A statement of how our cultural life is going to be organized in the future. Since the infrastructure in the art of dance has been neglected for years and years, the whole dance community is now waiting for better times. All over the country, officials and movement lovers work hard to increase the understanding of the importance of moving and dance.

We expect good news.

We hope that this year's festival communicates many of our needs and our dreams.
 Welcome to CODA 2003!

Odd Johan Fritzøe
 Odd Johan Fritzøe

Lise Nordal
 Lise Nordal

Initiators of the CODA festival & Program Committee

contemporary dance festival Oslo Norway | 20 September - 1 October 2004 **CODA**

Siobhan Davies Dance Company (Great Britain) **Bird Song**

Thurs 23 Sept 19.30 Oslo National College of the Arts / Kunstshøgskolen i Oslo
Fri 24 Sept 19.30 Oslo National College of the Arts / Kunstshøgskolen i Oslo

Choreography: Siobhan Davies
Movement material: The Company Dancers
Contributing artist: David Ward
Lighting design: Adrian Plaut
Sound score and design: Andy Pink
Production design: Sam Collins
Costume design: Genevieve Barozzi
Dancers: Tamara Arjona, Laurent Cavallina, Henry Montes,
Pari Naderi, Marlene Raczynski, Sasha Roudikova, Deborah Seale,
Sarah Waring

Tickets: www.ticket.no, tel + 47 815 11 500
or at the venue

Bird Song is the company's second major work to bring the audience strikingly close to the dancers and is presented 'in the round'. Eight extraordinary performers move through different layers of light, images, music and sound. Revealed at the centre of this complex and entertaining work is the inspiration for *Bird Song*, the clear call of the Australian Pied Butcher bird.

Featuring Critics Circle National Dance Award Winner 2002 Henry Montes, who was awarded the prize for outstanding male artist for his performance in *SDC's Plants and Ghosts* (premier in Oslo, CODA 2002).

«A soft glow pours over the bodies, throwing scalpel-sharp shadows, and you blink, unable to believe your eyes.»
- The Daily Telegraph

Siobhan Davies formed her company after having created more than 17 works for London Contemporary Dance Theatre. Her style of choreography comes from an interest in the way energy moves through the body and her Company is committed to developing new movement material. The most important element of the work is the relationship between the movement and the music, set and lighting as well as the relationship between the dancers themselves. All of Siobhan Davies' work is visually arresting and she regularly works with internationally and nationally acclaimed set, lighting and costume designers and composers.

«Siobhan Davies makes us see movement rather than just watch it.»
- The Financial Times

«Siobhan Davies' status as one of Britain's top choreographers is based on extreme dedication to craft, plus salutary doses of sheer inspiration. Her latest work *Bird Song*, received its world premiere as part of the third edition of Dance Northern Ireland's Earthquake Festival of International Dance.

Devised in collaboration with eight members of Davies' company, the hour-long piece is laced with felicitous discoveries and quiet marvels. None of her exemplary dancers are pretending to be one of our feathered friends. Rather, the impetus behind their efforts is an investigation into how sound shapes movement. The performance heightens and blends our senses in a way that enables us to watch closely what we hear and listen intently to what we see.

Davies's starting point was the Australian Pied Butcher bird, whose alluring call is heard midway. The dance fans out in either direction from this concentrated centre point. The unusual structural choice is paralleled by unconventional seating, with the audience three rows deep on all sides of a square performing space. Such proximity, Davies rightly feels, fosters a greater intimacy between the dancers and ourselves.

The ensemble's range of motion operates on different levels against a rich, varied aural landscape assembled by Andy Pink. The opening moments have a witty efficiency

and spark, with the dancers responding as a unit to ten second sound-bites - a motor that won't kick over, a sustained whistle, a rewinding tape. Davies sends all of them into quicksilver queues, like hot notes dropped onto a stove. Certain sections are improvised, during some of which focus is lost.

The filigree of fidgety rhythms eventually subsides, inducing an alert calm that is the heart of the *Bird Song*. It's the solos that got me. The wonderful Gill Clarke lends two, both beautifully cast in a combination of David Ward's floor-filling video projections and Adrian Plaut's masterful lighting. In one, set to a soundtrack of clicks, Clarke keeps reaching up in a manner that is at once nervous, insouciant and joyous. In his solo, Henry Montes is pure poetry in motion, alternating between arching back with raised arms, twitching his middle and sudden stillness. Clarke and Montes also pair up, melding their superbly attuned bodies together. There's the kind of dancing that seems to make time stand still. This is what Davies' work, at its best, is made for. In our noisy, hyperactive world, her meticulous subtlety is a cause for genuine excitement.»

Donald Hutten - The Times

CODA CONTEMPORARY DANCE FESTIVAL OSLO NORWAY

TORS DAG 23.09

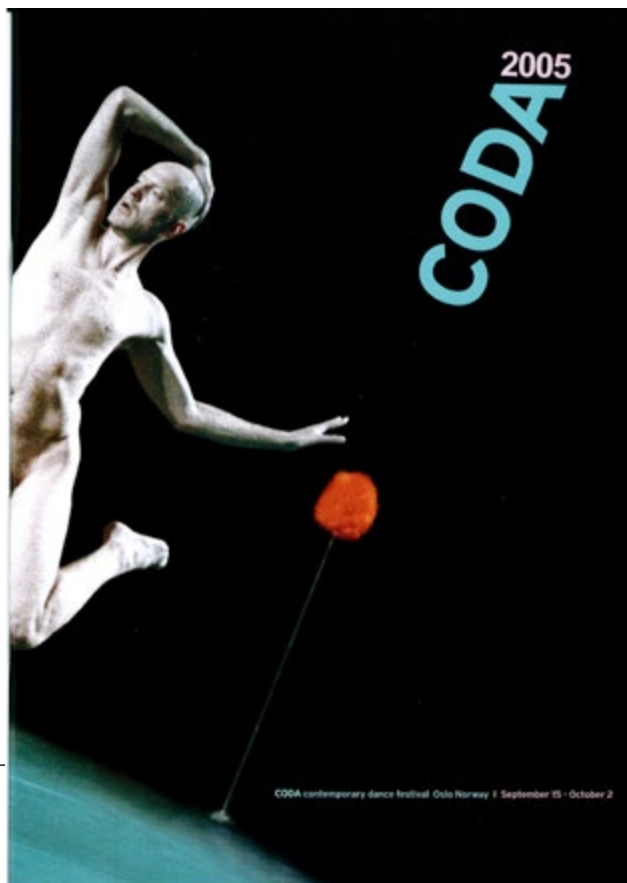
CONTEMPORARY DANCE FESTIVAL

CODAMå

KL 2100	ENTRÉ 120	MEDL 70
---------	-----------	---------

CODAMå er å betrakte som en "festival i festivalen" og fyrer av denne dagen med den suksessfulle improvisasjonsgruppa **L.U.N.**, bestående av Sissel Bjørkli, Erlend Samnøen, Gaute Storsve, Pål Hausken, Ketil Einarsen og Jan Martin Smørdal. Igjen er en trio fra Telemark invitert: sanger Agnes Buen Garnås, danser Ingebjørg Vesaas og fiolinist Peter Garnås. Seinere baller det på seg med duoen Siri Jøntvedt og Snelle Hall i samnære med Ivar Grydeland og Ingvar Zach. Men vær snar med billetten! Denne kvelden forventes ikke mindre enn 20 000 mennesker traskende forbi på den andre sida av elva i anledning den årlige Elvelangs-kulturløypa langs Akerselva. Her kan fort bli fullt. DJ for kvelden er Ariane.

www.codadancefest.no

Sasha Waltz & Guests (Germany) **Körper** Norwegian premiere

Thu Sep 15 20:00 Det Norske Teatret
Fri Sep 16 20:00 Det Norske Teatret

Tickets: Det Norske Teatret T: +47 22 42 43 44
www.dntr.no

Dance/Choreography: David Campany, Lisa Demers, Juan Cruz Delgado, Carlos Enríquez, Luc Dubarry, Clémentine Deluy, Nicole Moxis, Grayson Miller, Yvonne Pionchon, Claudio de Serpa Soares, Basil Shi, Tessa Sussan, Laurie Young, Sagar Zohar-Meyer
Music/Choreography: Sasha Waltz
Stage: Thomas Schenk, Heide Schreppel, Sasha Waltz
Costumes: Bernd Sandig
Masks: Hans Peter Kuhn
Light: Volker Gölz, Martin Hauk

Sasha Waltz & Guests in co-operation with Schaubühne am Lehniner Platz.
A co-production with Théâtre de la Ville, Paris.

Sasha Waltz

Photo: André Rühl

Photo: Bernd Ullrich

In 1993 she founded Sasha Waltz and Guests together with Jochen Sandig, which found a home in 1996 at the Sophiensäle in Berlin. She earned international recognition with her "Travelogue" trilogy, which went on world tour, as did "Klee Of The Commonists" and "Na Zemi".

From September 1999 she was part of the artistic management at Berlin's famous stage, Der Schaubühne am Lehniner Platz together with Jens Hillje, Thomas Ostermeier and Jochen Sandig. In connection with the new artistic management, the premiere of "Körper" was the opening performance of the theatre in the year 2000. The performance was invited to the 37th Theatre meeting in Berlin the same year. "Körper" was awarded the "Grand Prix 2000" in connection with the Belgrad BITEF Festival.

Sasha Waltz began her studies in Karlsruhe with the Wigman student Waltraud Kronhaas. In 1983, she went to the School for New Dance Development in Amsterdam. Three years later she moved to New York where she worked with Pina Baus, Yoshiko Chuma & School of Hard Knocks and Lisa Kravitz & Dancers. In 1988, she returned to Europe and began what became her symbiotic style: the improvised collaboration with other artists and musicians such as Laurie Booth, Frans Poethof, Mark Tanguin and the improv group Klock Kluge with Dietmar Driesner, Sven Åke Johansson and David Moss - well known greats from the new music scene.

Photo: Bernd Ullrich

The film "Körper" received the "Grand Prix Scènes d'Écran" 2001 in Brussels. This was a co-production with ZDF, and nominated for an Emmy Award 2000. The same year, Sasha Waltz received the critic's review prize from the German Critics Federation.

In 2004 the world premiere of "Improvisus" took place at Schaubühne am Lehniner Platz. During the same year she withdrew from the artistic management, and Sasha Waltz & Guests now work as an independent company under a collaborative contract with Schaubühne. In the autumn 2005 she will stage the opera "Dido and Aeneas" by Henry Purcell at the Grand Theatre of Luxembourg.

"Körper" engages thirteen dancers in a particularly rich variety of movements, linking architecture and body. "Körper" asks the questions: What is the body? How is it constructed? The dance analyzes morality, the quest for immortality and investigates reproduction in the age of genetic manipulation.

"For an hour and a half, the company whacks out an encyclopaedic list of corporeal facts and fairy tales. The work flashes out myriad images of the body in art, in prosthetics, in medicine, in sport, in love, in secrets, in violence, in religion. At times there are bursts of pure, liquid dance, at others performers are grabbing handfuls of skin and carrying each other around. If you are ever lucky enough to see these Körper, you might want to pinch yourself at the end and check that you're still there."

Alice Bain

The performance with Sasha Waltz & Guests is a co-operation between the German Cultural Events in Norway 2005 (Auswärtiges Amt and Goethe-Institut), CODA contemporary dance festival, Dansens Hus and Det Norske Teatret, and is part of Sæmstedsfestivalen 2005.

Supported by Norsk kulturråd

OSLO INTERNATIONAL
DANCE FESTIVAL
Sept 18 - Oct 12

www.codadancefest.no

ANATOMIES

A photograph of three dancers in dynamic, low-to-the-ground poses, possibly from a contemporary dance performance. They are wearing light-colored, form-fitting clothing. The background is dark.

A stunning work of choreographic writing

La Presse, Montreal, 2006

Five bodies in movement revealing the mechanical precision of the human anatomy. In a space stripped of all décor, three women and two men give themselves to a wave of movement. In solos and trios, in duos and a quintet, the bodies dance the silence of an interior peace. They are living channels for a meditation in movement. They are agents of humanity.

José Navas collaborates once more with Montreal composer Alexander MacSween, who pushes still further his work with the voices of the dancers. The composer contributes to creating the poetry of the present moment that is unique to *Anatomies*.

José Navas was born in Venezuela in 1965 and began his dance training in Caracas and continued it in New York at the Merce Cunningham Dance Studio. During that period, he collaborated with Stephen Petronio, Michael Clark, Lucinda Childs and various independent choreographers. Among them, William Douglas created for him *While Waiting*, a magnificent solo that garnered him a prestigious Bessie Award. Together the two artists left New York for Montreal where Navas has been based since 1991. The creator of nearly two dozen works as an independent choreographer or as the artistic director of *Compagnie Plak*, he now focuses his artistic research on the body and its purity in movement. Abstraction, sobriety, intensity and depth are the words that best characterize his current work.

VERY VERY

...blixtrande rörelse med hyperskarpa dansare... makalösa i sin finslipade elegans.

To kvinner danser med svimlende hastighet, uavbrutt og konsentrert. Bevegelsene er vevet sammen i hverandre, glitrende fremført i overraskende bevegelsesmønstre. Et skarpt, elektronisk lydbilde skjærer gjennom stillheten og fyller rommet. En spillekonstruksjon reflekterer lys og bevegelse. Et digitalt kodet samspill velter fram, very very dans, overeksponert og stakkadett.

Cristina Caprioli er født i 1953 og vokste opp i Nord Italia. Hun begynte tidlig å studere dans og utviklet raskt en spesiell interesse for den moderne dansen. På 80-tallet jobbet hun som danser i New York, Sverige, Tyskland og Østerrike. Etter 25 år i Stockholm regnes Cristina Caprioli i dag som en av de ledende koreografene i Sverige og hennes arbeider er anerkjent både nasjonalt og internasjonalt. Fra 1996-97 var Caprioli virksom som Choreographer in Residence ved Dansens Hus i Stockholm. Cristina Caprioli driver i tillegg en utstrakt pedagogisk virksomhet ved siden av sitt arbeid som koreograf. I 2006 mottok hun Cullberg Priset for sitt kunstneriske virke.

...dazzling movement with supremely sharp dancers..
incomparable in its finely tuned elegance.
 Örjan Abrahamsson DN 12/1.06

Two women dance at a dizzying speed, uninterrupted and with concentration. The movements are interwoven, breathtakingly executed in surprising movement patterns. A sharp, electronic sound image cuts through the silence and fills the space. A mirror construction reflects light and movement. A digitally coded interaction tumbles forth.

Cristina Caprioli was born in 1953 and raised in Northern Italy. She studied dance in early age and soon developed a particular interest for modern dance. She worked as a professional dancer in New York, Sweden, Germany and Austria. After twentyfive years in Stockholm, she is reckoned to be one of Swedens leading choreographers and her works have been acclaimed nationally and internationally. In 2006 the city of Stockholm conferred The Cullberg Prize upon Cristina Caprioli with the motivation: *Her choreography is a blend of intellectual severity, complexity and the body's own movement.*

IMPROMPTUS

Uppremiere Schaubühne am Lehninger Platz Berlin april 2004
World premiere Schaubühne am Lehninger Platz Berlin
April 2004
Forestillingen er produsert av Schaubühne am Lehninger
Platz Berlin og presentert av Sasha Waltz & Guests. En
samproduksjon med Teatro Comunale di Ferrara.
Støttet av Hauptstadtkulturfonds
A production of Schaubühne am Lehninger Platz Berlin
presented by Sasha Waltz & Guests in coproduction with
the Teatro Comunale di Ferrara.
Sponsored by Hauptstadtkulturfonds

Regi/koreografi/Direction/choreography: Sasha Waltz
Scene/Stage: Thomas Schenk, Sasha Waltz
Kostymer/Costumes: Christine Birkle
Lys/Light: Martin Haug
Dans/koreografi/Dance/choreography: Maria Marta Colusi, Clementine Deluy, Juan Krusz Diaz de Garaio Ensnaol, Luc Dunberry, Michael Mualem, Claudia de Serpa Soares, Xuan Shi, Yael Schnell
Piano: Cristina Marten
Sang/Song: Ruth Sandhoff
Musikk/Music: Franz Schubert
Lenge/Length: 90 minutter
Foto/Photo: Jochen Sandig

Forestillingen presenteres i samarbeid med Kulturarena Bærum/
The performance is presented in collaboration with Kulturarena Bærum
Gjestespillet er støttet av/ Supported by: Goethe-Institut, Norsk kulturråd
Aasen/Instituttet, Bærum

Impromptus er en intim og danserisk forestilling, hvor dansen og kroppens bevegelse står i fokus og hvor rommet legger føringer for koreografiens utvikling. Det teatrale aspektet, som i stor grad dominerer *Körper*, er trådt i bakgrunnen. I møte med Franz Schuberts billedrike musikk, skisserer Sasha Waltz en vidtgående abstrakt og emosjonell opplyst atmosfære. Syv dansere, en pianist og en sanger medvirker i denne poetisk vakre forestillingen.

Sasha Waltz er født i Karlsruhe i 1963. I årene 1983 – 1987 studerte hun dans og koreografi i Amsterdam og New York. I 1993 grunnla hun Sasha Waltz & Guests i Berlin sammen med Jochen Sandig. Fra 1999 og fram til 2004 var hun en del av den danske kunsteriske ledelsen på Schaubühne am Lehniner Platz i Berlin. Trilogien *Körper* (2000), *S* (2000) og *nBody* (2002) ble til der. I 2005 oppførte Sasha Waltz & Guests Purcell's opera *Dido & Aeneas* sammen med Akademie für Alte Musik ved Staatsoper Unter den Linden. Sasha Waltz har laget en rekke koreografier, som har turnert i store deler av verden.

Impromptus is never less than absorbing
Financial Times

Impromptu is an intimate and dance-lyrical performance, where the focus is on dance and the body's movement and where the space sets the parameters for the development of the choreography. The theatrical aspect, which to a large degree dominated *Körper*, has receded into the background. In an encounter with the wealth of images in the music of Franz Schubert, Waltz sketches a wide-reaching, abstract and emotionally charged atmosphere. Seven dancers, a pianist and one singer contribute in the creation of this beautifully poetic production.

Sasha Waltz was born in Karlsruhe in 1963. Between 1983 – 1987 she studied Dance and Choreography in Amsterdam and New York. In 1993 she founded *Sasha Waltz & Guests* in Berlin together with *Jochen Sandig*. From 1999 until 2004 she was a member of the artistic direction committee of *Schaubühne am Lehniner Platz* Berlin. Her trilogy *Körper* (2000), *SUM* (2000) and *noBody* (2002) came into being there. Ending 2004 *Sasha Waltz* and her company again became independent and realized their first opera *Dido & Aeneas* in conjunction with *Akademie für Alte Musik* at the Staatstoper Unter den Linden. Presently the inventory of *Sasha Waltz* works comprises twelve internationally acclaimed major choreographies and films thereof.

Danseriske Samtaler

Dancing like Samaras
Lørdag 22. september 15.00 – 17.00 Kunsthøgskolen i Oslo
Cristina Caprioli og José Navas i samtale med Carol Skåra
Arrangør: Senter for Dansekunst og Dansens Hus
Fri entré

Dancing Conversations
Saturday 22 September 15.00 – 17.00 Kunsthøgskolen i Oslo
Cristina Caprioli and José Navas in conversation with
Carol Skåra
Organizer: Centre for the Art of Dance and Dance House Norway

Dancing Conversations

Saturday 22 September 15.00 – 17.00 Kunsthøgskolen i Oslo
Cristina Caprioli and José Navas in conversation with
Carol Sklar
Organizer: Centre for the Art of Dance and Dance House Norway
Free entrance

FREDAG 9. OKTOBER/FRIDAY 9 OCTOBER 20.00 **DANSENS HUS**
LØRDAG 10. OKTOBER/SATURDAY 10 OCTOBER 20.00 **DANSENS HUS**
MEET THE ARTISTS: SAT 10 OCT. FREE TO SAME-DAY TICKET HOLDERS AFTER THE
PERFORMANCE. MODERATOR: MARIE-CLAUDE POULIN

FREDAG 9. OKTOBER/FRIDAY 9 OCTOBER 20.00 **DANSENS HUS**
LØRDAG 10. OKTOBER/SATURDAY 10 OCTOBER 20.00 **DANSENS HUS**
MEET THE ARTISTS: SAT 10 OCT. FREE TO SAME-DAY TICKET HOLDERS AFTER THE
PERFORMANCE. MODERATOR: MARIE-CLAUDE POULIN

"Is You Me brings elegance to the fleeting, the virtuosic and the awkward."

MJ Thompson, *Dance Magazine*

Is You Me er en innovativ og lekende duett, og det andre samarbeidsprosjektet mellom kanadiske **Benoit Lachambre** og **Louise Lecavalier**. To fantastiske utøvere på en kritthvit scene, belyst av en serie fargerike og overraskende dataproeksjoner utført av **Laurent Goldring** og til musikk av **Hahn Rowe**. Streker tegnes interaktivt rundt damernes kropp, flater fylles med farger og forvandles til menneskeformer, dyr og objekter. Et helt enkelt samarbeid utspiller seg i en uforglemmelig visuell fest.

Benoît Lachambre (CA) er koreograf, danser, improvisator og pedagog. I 1996 dannet han kompaniet Par B.L.eux, som er viet tværfaglige produktioner og som har medvirket i en lang række projekter med bl.a. Meg Stuart & Damaged Goods. Lachambre har modtaget Canada Councils pris Jacqueline Lemieux (1999) samt Bessie Award for sin præstation i *Forgeries, Love and Other Matters* (2006).

Louise Lecavalier (CA) ble i 1981 en del av La La La Human Steps og medvirket i alle kompaniets forestillinger frem til Salt i 1999. Louise medvirket på David Bowies *Sound and Vision* turné og *The Yellow Shark Concert* med Frank Zappa og Ensemble Modern. I 1999 mottok Lecavalier *Jean A. Chalmers National Award*, Kanadas mest prestisjetunge pris for dans. Siden 2003 har hun samarbeidet med koreograf Tedd Robinson.

Laurent Goldring (FR) studerte filosofi før han gikk over til fotografi, video og mediakunst. Han har samarbeidet med performancekunstnere som Xavier Le Roy, Jean-Michel Rabeux og Saskia Holbling i til-

Hahn Rowe (USA) er foliolinist, gitarist, komponist og plateprodusent med base i New York City. Rowe arbeider innenfor sjangrene rock, elektronisk musikk, improvisasjon og ny musikk. Han har samarbeidet med navn som Moby, David Byrne, Antony & the Johnsons og R.E.M. Rowe komponerer også for film og scene, bl.a. for Meg Stuart. Rowe har mottatt tre Bessie Awards for sitt arbeid.

Is You Me is a highly inventive duet and the second collaboration for Canadian **Benoît Lachambre** and Louise **Lecavalier** – two amazing performers on an all white stage, in the midst of a kinetic, colourful and visually riotous series of video projections by **Laurent Goldring** and music by **Hawn Rowe**. Lines are drawn around and across the dancer's bodies. Spaces are filled with color and imitate human forms, animals and objects – a unique collaboration in a startling visual feast.

Benoit Lachambre (CA) is choreographer, dancer, improviser and teacher. In 1996 he founded his company Par B.L.E.u.x, devoted to contemporary and interdisciplinary choreographic creations. Lachambre has received the Jacqueline Lemieux Award from the Canada Council (1999) and Bessie Award for his performance in *Forgeries, Love & Other Matters* (2006) in collaboration with Meg Stuart/Damaged Goods.

Louise Lecavalier (CA) joined La La La Human Steps in 1981 and went on to perform in each of the company's productions until *Salt* in 1999. She also performed in David Bowie's *Sound and Vision* tour, *The Yellow Shark* concert by Frank Zappa and Ensemble Modern. In 1999, Lecavalier was awarded the *Jean A. Chalmers National Award*, Canada's most distinguished dance prize. Since 2003 she has collaborated with choreographer Tedd Robinson.

Laurent Goldring (FR) studied philosophy before turning to photography, video and media art. He has collaborated with performance artists including Xavier Le Roy, Jean-Michel Rabeux and Saskia Holbling as well as with Benoît Lachambre.

Hahn Rowe (USA) is a New York City violinist, guitarist, composer and record producer who works in the fields of rock, electronic music, improvisation and new music. He has collaborated with names like Moby, David Byrne, Antony & the Johnsons and R.E.M. and he also composes electronic music for film and dance performances, including collaborations with choreographer Meg Stuart. Rowe has received three Bessie Awards for his work.

FREDAG 9. OKTOBER/FRIDAY 9 OCTOBER	18.00	DANSENS HUS
LØRDAG 10. OKTOBER/SATURDAY 10 OCTOBER	18.00	DANSENS HUS
SØNDAG 11. OKTOBER/SUNDAY 11 OCTOBER	18.00	DANSENS HUS
MANDAG 12. OKTOBER/ MONDAY 12 OCTOBER	18.00	DANSENS HUS
MEET THE ARTISTS: SAT 10 OCT. FREE TO SAME-DAY TICKET HOLDERS AFTER THE PERFORMANCE IS: YOU ME. MODERATOR: MARIE-CLAUDE POULIN		

Etter et lengre opphold i Japan i slutten av 2006, begynte **Fabrice Planquette** å arbeide med 30-minutters moduler i samarbeid med den japanske koreografen og danseren **Yoko Higashino**. *Loss – Layers* utgjør de to første delene av en trilogi, som utforsker ulike former for tap. Fra en intim scene vokser det fram et visuelt lydlandskap, der danseren er lyssatt kun av en vertikal videoprojeksjon, sterkt påvirket av den elektroniske story-musikken. En rå og intens opplevelse for alle sansene.

Fabrice Planquette er kunstnerisk leder av prosjektet A.Iter. Sessio og komponist innenfor eksperimentell og elektronisk musikk. Han arbeider med performance hvor han bruker musikk som visuell kunst, og anvender spektrale lyder fra elektronisk-akustiske materialer som gjenspeiler ulike typer rom. I tillegg skaper Planquette egne videoværk. Siden 1997 har han samarbeidet med UNCorporated, So Wei'er (Fr), Pal Frenak (Hu), Eric Languet (Fr) og Yoko Higashino, Babv-O Dance Company (Jp).

On his return from Japan, Villa Kujoyama Grant in Kyoto at the end of 2006, **Fabrice Planquette** began work on 30-minutes modules in collaboration with choreographer and dancer **Yoko Higashino**.

Loss - Layers are the two first parts of a trilogy yet to come which questions a situation of hypnotic loss. From an intimate stage, an indoor landscape grows and transforms. The fragile dancer is lit up only by a video projection, coming out of the experience haunted or contaminated by the electronic music of noise, dedicated to both electro-rock and dance scene.

Fabrice Planquette is artistic director of the project *A.lter S.essio*. He is also a composer in experimental electronic, cinematic ambient, collage, field recordings. Open to performing arts working on spe-

tral and infiltration sounds from electronics-acoustic materials, reflecting urban or intimated spaces using music as a visual art. In the meantime, he is creating his own video sets. Since 1997, he has collaborated with UNCorporated, So Weiter (Fr), Pal Frenak (Hu), Eric Languet (Fr) and Yoko Higashino, Baby-Q Dan Company (Jp).

Concept, lydbilde, video/Concept, sound creation, video: Fabrice Planquette
Koreografi, kostymer/Choreography, costumes: Toko Higashino, Yum Utsuero/Performer(s): Yum Higashino (9. og 10. oktober), Yum Utsuero (11. og 12. oktober)
Visuelle effekter/Visuals: Matthieu Levst, FP Foto, grafik design/Photo, graphic design: Cécile Attagnant
Audiovisuel rådgiver/Audiovisual advisor: Erik Loré, Thier Wilmont
Video inspisient/Video stage manager: Thier Wilmont
Producent/Production: Association Panem et Circesen (PEC)
Samproduktion/Coproduction: Maison de la Culture d'Amiens, Nui Blancie Amiens 2007, Conseil Régional de Picardie, ASSERCAM
Residencies: La Lune des Pirates, Fées d'Hiver, La Tannerie.
Længde/Length: 60 min.

Forestillingen presenteres i samarbeid med Dansens Hus
Gjestespillet er støttet av Norsk kulturråd
The performance is presented in
collaboration with Dansens Hus Norway
Supported by Arts Council Norway

FREDAG 16. OKTOBER/FRIDAY 16 OCTOBER 19.30 OPERAEN
LØRDAG 17. OKTOBER/SATURDAY 17 OCTOBER 19.30 OPERAEN

Koreografi/Choreography: José Navas
Dancers: Alejandro De Leon, Sarah Fregier, Leon Kupferschmid, Hanakichi-Himey Caines, Jordan McHenry, Lindsey Parker, Eldon Pulak, Lauren Semeschuk, José Navas
Pianist: Claire Chevallier
Musik/Music: Erik Satie
Lyts/Light: Marc Parent
Kostymer/Costumes: José Navas/
Compagnie Flak
Koreografisk assistent/Rehearsal Director: Ami Shulman
Samproduksjon/Coproduction: Concertgebouw Brugge (Belgium), the CanDance Network Creation Fund, Dance Dance (Montreal), The Canada Dance Festival (Ottawa), The National Arts Centre (Ottawa) and The Centennial Theatre (Sherbrooke).
Lengde/Length: 60 min.

Forestillingen presenteres i samarbeid med Den Norske Opera & Ballett.
Gjestespiilet er støttet av: Norsk kulturråd, Dance Section of the Canada Council for the Arts

The performance is presented in collaboration with The Norwegian Opera & Ballet
Supported by: Arts Council Norway, Dance Section of the Canada Council for the Arts

Etter å ha trollbundet CODA-publikummet med *Anatomies* i 2007, er **José Navas** nå tilbake med forestillingen *S* – en meditasjon i bevegelse inspirert av Erik Saties uoddelige *Gymnopédies* og *Gnossiennes*. Ni dansere, slående i sitt tilstedeværende, fremfører en koreografi med kalligrafisk eleganse og presisjon. Strukturen er som en musikalsk orkestrering til Saties eteriske melodier, fremført live av den anerkjente franske pianisten **Claire Chevallier**. Et abstrakt, organisk og pulskent verk.

José Navas blev født i Venezuela og begynte sin danseundervisning i Caracas før han dro til New York og the Merce Cunningham Dance Studio. I denne perioden samarbeidde han med Stephen Petronio, Michael Clark, Lucinda Childs og William Douglas. Sistnevnte laget *While Waiting* til ham, som de fikk den prestisjefulle Bessie Award for. Sammen flyttet de til Montreal hvor Navas har bodd og arbeidet siden 1991. Navas har koreografert over 20 forestillinger både som uavhengig koreograf og som kunstnerisk leder av Compagnie Flak, hvor han fokuserer på kunstnerisk fordyppning og betydningen av den rene bevegelse. Abstraksjon, nøkternhet, intensitet og dybde er ord som best karakteriserer Navas' nåværende arbeider.

After captivating CODA audiences with *Anatomies* in 2007, **José Navas** now returns with his new piece *S* – a meditation in movement inspired by Erik Satie's immortal music *Gymnopédies* and *Gnosiesmes*. Eight dancers, stunning in their presence and vulnerability, present a choreography with the precision of calligraphy and structured like a musical score to Satie's ethereal melodies, performed live by the acclaimed French pianist **Claire Chevallier**. An abstract and organic

work. An encounter with grace.

Jose Navas was born in Venezuela and began his dance training in Caracas, continued it in New York at the Merce Cunningham Dance Studio. During that period, he collaborated with Stephen Petronio, Michael Clark, Lucinda Childs and various independent choreographers. Among them, William Douglas created for him *While Waiting*, a magnificent solo that garnered them a prestigious Bessie Award. Together they left New York for Montreal where Navas has been based since 1991. The creator of nearly two dozen works as an independent choreographer or as the artistic director of Compagnie Flak, he now focuses his artistic research on the essence and purity in movement. Abstraction, sobriety, intensity and depth are the words that best characterize his current work.

CODA FESTIVAL 2002-2009 FESTIVAL & WORKSHOP

Alan Lucien Øyen/winter guests (NO)
Alien Ness (US)
A.lter S.essio/Fabrice Planquette (FR)
Baby-Q Dance Company (JP)
Bibbi Winberg (NO)

Candoco Dance Company (UK)
Carte Blanche (NO)
Cie Michèle Anne De Mey (BE)
CCN Roubaix Nord-Pas de Calais/Carolyn Carlson (FR)
Claudia de Serpa Soares (PT/DE)
Cristina Caprioli/ccap (SE)

Christina Klissiouni (GR)
Cristina Moura (BR)
Christine Gaigg (AT)
David Swenson (US)
David Zambrano (NL)
Deborah Saxon (UK/AU)
Ella Fiskum Danz (NO)
Erlend Samnøen (NO)
Frans Poelstra (NL)
Impro Ensemble (NO)

Ingun Bjørnsgaard Prosjekt (NO)
Ivan Wolfe (CH)
Henry Montes (UK)
Jahn Magnus Johansen (NO)
Jeannie Steele (US)

Jo Strömberg Kompani (NO)
Jorma Uotinen (FI)
José Navas/Compagnie Flak (CA)
Juan Kruz Diaz (ES/DE)
KarmaConsult/Ellen Johannesen (NO)

Keren Levi (IL/NL)

Kjersti Engebretsen (NO)
Kreutzerkompani/Eva Cecilie Richardsen (NO)
Kumiko Hayakawa (NO/JP)
Laurent Cavanna (FR/UK)
Lotte Henriksen (NO)
Louise Lecavalier (CA)
Marit Ødegaard (NO)

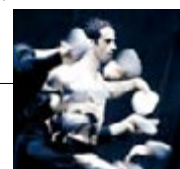

Marta Lopez Zaban (US)
Martin Sonderkamp (DE)
Massive Monkeys (US)
Merce Cunningham Dance Company (US)

Michael Jahoda (US)
Nasjonalballetten (NO)
Nils Jakob Johannesen (NO)
Odd Johan Fritzøe (NO)
Panta Rei Danseteater (NO)
Par B.L.eux/Benoît Lachambre (CA)
Pari Naderi (UK)
Path Nguyen Tan (NO)
Paul Old (UK/AU)
Reveal (US)

Robert Steijn (NL)
Rune Garberg (NO)
Samir Akika & Les Petits Poissons (DE)
Sanna Myllylahti (FI/NL)
Sarah Warsop (UK)
Sasha Roubicek (UK)
Sasha Waltz & Guests (DE)
Shelley Washington (US)

Siobhan Davies Dance Company (UK)
Sissel M. Bjørkli (NO)
Tero Saarinen (FI)
Torkjell Leira (NO)
Ty Boomershine (US)
Ugo Dehaes (BE)

Wee/Francesco Scavetta & Gry Kipperberg (NO)
Zero Visibility Corp./Ina Christel Johannesen (NO)
Øyvind Jørgensen (NO)

Photo: Marcus Tomlinson

4.2 INTERNASJONAL KUNSTNERISK VIRKSOMHET

Foruten mange gjestepill som danser i Collage Dansekompani til Italia, Danmark, Færøyene, Frankrike, Sverige, Danmark og med koreografene Ina Christel Johannessen / Un Magritt Nordseth til Sverige og Island mottok jeg min første invitasjon som koreograf fra Danmark i 1997. Den danske koreografen Kamma Siegumfeldt, idag ansatt ved Denmark Dance Informations Centeret i København, var en av arrangørene av Kæmpeexpo, en mønstring av ung nordisk samtidsdans på Medborgerhuset i Nansensgade i København. Mine soloforestilling "Hello - audiovisuell rapport" ble vist der 27. 28. og 29. juni 1997. Forestillingen ble senere vist i ny utgave på Festival de Montpellier juli 2001 etter en invitasjon fra Sophie Renaud i Culturfrance / Ministère des affaires étrangères et de la culture et de la communication pour les échanges culturels internationaux (Kulturavdelingen i fransk utenriksdepartement). Tretti kunstnere fra hele verden ble invitert til workshop og visning av forestillinger under den fjorten dager lange festivalen. Finansiert av Culturfrance og Centre culturel française i Oslo.

Videre ble "Stjerne.* - en lydinstallasjon for to dansere" vist to ganger på den 10. festivalen for moderne dans i Kaunas i Litauen 6. oktober 2000. Invitasjonen kom i august samme år og forestillingen ble bearbeidet og vist som en solo med videoanimasjonene til Nina Bergström på gulvet. Gjestespillet ble finansiert med reisestøtte fra Utenriksdepartementet. Den samme forestillingen ble vist med Thomas Gundersen og meg som dansere på ASSITEJ festival i Falun i Sverige (Association Internationale du theatre pour l'Enfance et la Jeunesse) i 2001. Også denne gangen med animasjon på gulvet. Se utdrag program s. 27.

I 2004 ble forestillingen "innbyggerne - et byggesett" invitert til ASSITEJ festival i Reykjavik på Island. Thomas Gundersen og jeg presenterte to forestillinger på Idrottarhus Austurbæjurskola 16. og 17. mai. Sammen med

scenografen Karl Hansen deltok vi også på en nordisk workshop for scenekunstnere på Nordens Hus. Se utdrag program s. 34.

Som tidligere nevnt arbeidet jeg i Helsinki med balletten "Frossen blomstring" fra februar til mai 2007. Se kap. 2.10.

Forestillingen "Baller" ble invitert til Showbox - Norsk scenekunstbruk sitt årlige marked for scenekunst på Black Box Teater i Oslo, høsten 2007 - Morag Deyes; kunstnerisk leder ved Dance Base - Scotland's National Centre for dance i Edinbourg overvar forestillingen og inviterte den til sin scene under Edinbourg Fringe Festival i 2008. Fra 6. - 16. august danset de fire danserne 10 forestillinger. Se utdrag program s. 50 og utdrag fra kritikker s. 51 og s. 52.

I tillegg til disse gjestespillene vil jeg gjerne framheve mine studiereiser til Kina med tog sammen med min mor i 1996 med Transsibiriske jernbanen til Beijing og videre til Hong Kong, og senere i 2006 fra Helsinki til Kazakstan og Shanghai - også med tog. Videre har to båtferder sammen med min far fra Norge gjennom kanalene i nord Europa fram Paris, gitt nye forhold til tid, til avstand og til foreldre. Disse reisene har inspirert og vært viktig bakgrunnsmateriale til utvikling av forestillinger. Sammen med flere opphold i Paris, studieoppholdet på to måneder i 1991 hos Peter Goss, som danser med Collage Dansekompani på Théâtre de la Ville i Paris med forestillingen "Morte fôret" i 1995, senere de fem måneder i 1997 og arbeidsøkten i 2005 har utenlandsoppholdene gitt inspirasjon om ny kunst, ny språkkunnskap og nye perspektiver på eget samfunn og identitet.

I perioden 2004 – 2010 har webdesigner Matt Bagguley og undertegnede arbeidet fram sidene www.oddjohanfritzoe.no på norsk, fransk og engelsk. Disse sidene har også vært utgangspunkt for denne søknaden.

5.0 PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Som student ved Statens ballettskole begynte jeg å arbeide som dansepedagog. På Forsøksgymnasiet i Lakkegata i Oslo underviste jeg en ukes workshop i samarbeid med medstudent Torild Jahren i 1985, og i 1986 på Teaterverkstedet - en ettårig teaterutdannelse ledet av regisør og skuespiller Kenneth Dean.

Etter endt studieoppholdet i Vest Afrika i 1988, kombinerte jeg arbeidet i Collage Dansekompani med undervisning kveldstid på Spinn Off Studio ledet av Liv Greli. Jeg underviste i jazzdans, moderne dans og i afrikansk dans fra 1989 - 1993, og senere et semester i moderne dans ved Ettårig forstudium i dans i 1999. På Dansoteket i Kristiansund underviste jeg helgekurs jazz, moderne og afrikansk sammen med trommeslager Gustaf Zamblé fra Elfenbenskysten i 1991 og i 1992, og senere hos Studio Nille i Larvik i 1995. På Riksteaterets turne underviste jeg klasser i klassisk ballett, i moderne dans og i afrikansk dans på ballettskolerne fra Alta og sørover til Sogndal.

Fra 1994 - 1999 underviste jeg enkeltklasser og hele semester i moderne dans på Statens balletthøgskole, og enkeltstående ukeskurs i moderne dans på faglærerutdanningen ved Høgskolen i Bodø 1995 og 1998. I 2000 arrangerte Statens balletthøgskole det nordiske utdannelsessamarbeidet Assemblé og underviste jeg en tredagers workshop med avsluttende arbeidsvisning for nordiske studenter.

Etter turneen med "Zoom" i Bodø i 2001, ble jeg oppfor-

dret til å søke stillingen som høskolelærer ved faglærerutdanningen på Høgskole i Bodø og ble ansatt fra 2002.

Undervisningen i moderne dans har utviklet seg fra 1985 til 2010. Til en forestående workshop for PRODA - stiftelsen som arbeider for kontinuerlig gratis trening for profesjonelle dansere - beskrives undervisningen som "releasebasert moderneteknikk som gir økt forståelse av funksjonalitet i anatomi - den er fysisk, musikalsk og gir god innsikt i hans arbeid som både koreograf og danser". Med bakgrunn i Martha Graham sin danseteknikk, studiene i afrikansk dans og videre studier av Jose Limons teknikk hos Peter Goss i Paris, har forholdet til bevegelsene og didaktikken utviklet seg videre. Det muntlige og skriftlige fagspråket og begrepene er nå knyttet til begreper i anatomi, til funksjonalitet og til naturvitenskapelige begreper fra fysikken. Sammen med teoriene til Bonnie Bainbridge Cohen og hennes School of Body-mind centering (BMC) om barnets utvikling, om evolusjonsteoriene og danserens bevissthetsnivå har undervisningen endret didaktikk. (Linda Hartley: "The Wisdom of the Body Moving", North Atlantic Books 1989.)

Videre er mine koreografiske ideer og metoder med på å forme undervisningen, liksom undervisningen er med på å forme koreografiene.

Sammenhengen mellom utviklingen av bevegelse, begreper og fagspråk i det utøvende, pedagogiske eller koreografiske arbeidet er et tema jeg ønsker å fokusere nærmere på i videre forskningsprosjekter.

6.0 UTTALELSER OG OMTALER

6.1 DINNA BJØRN

ODD JOHAN FRITZØE

I started to follow the artistic career of ODD JOHAN FRITZØE already when I was still in Oslo, directing The Norwegian National Ballet. So when I should choose a choreographer for the inter-nordic choreography project NOKO in Helsinki (where I had then become artistic director for The Finnish National Ballet) I was not in doubt about who I wanted as the Norwegian representative. And the reasons for that are the very same reasons I have now for not hesitating to give him my warmest recommendations.

I needed a choreographer with the right kind of open-mindedness and courage to work with a larger group of classically trained dancers, that he did not know on beforehand, and in a rather limited time create a work, that he could also stand for himself. Odd Johan Fritzøe was the right person for this challenge, because he saw it as a positive challenge and not a restriction.

He immediately showed his ability to make the dancers calm down and relax their tense minds, and open up to his guidance. And he showed his ability to use, creatively, what he saw in each of them as their special potential. He made the dancers part of the creative process without losing his own over-all aim and pattern of ideas. He just did not impose his aim on the dancers; he rather let them discover it by themselves little by little.

Even though he had a large group of very different dancers, he managed to use each one of them in an individual way. They all had their own, personal place and importance in the final picture.

His way of working as a choreographer shows, I think, that he has a remarkable talent for teaching, too, because the dancers, who work with him, are – gently –forced to discover things in themselves, their own creative potential, that they were not aware of before, and they learn something new both about themselves and about the art form, they are working with, in that process.

For me a big danger in a creative process between choreographer and dancers is very often, if the dancers are either too sure about, that the result will be good or too sure about, that this does not work at all! To keep the dancers involved in the process, and make them work on the very delicate tight-rope between these two opposites, just wanting to get forward and not wasting too much time looking down on either side of this tight-rope, that is what Odd Johan Fritzøe very successfully achieves.

He can combine firmness about his intentions with great patience and compassion.

Even though his works look very different, there is always a continuity somewhere. All his works are linked together by some very specific, personal artistic ideas, that he keeps working on, using the different kinds of opportunities, circumstances and conditions, he gets, and the different personalities and artistic abilities, he is faced with, in a constructive way, to continue developing the vocabulary, through which he can express his ideas.

The creation, he did in Helsinki for NOKO was called "Jäinen Kukinta" ("Ice Blossoms"), and the ballet master, who worked as his assistant during the process, JOSEPH KERWIN, describes his impressions of and experience with Odd Johan Fritzøe like this:

"He was positive and upbeat in rehearsal. He came prepared and was confident about what he wanted. His choreography was musical. He got to know the dancers quickly and saw immediately their strengths and weaknesses, using what he learned to his advantage."

Diina Björn
10. february 2010

6.2 MAJA SOLVEIG KJELSTRUP RATKJE

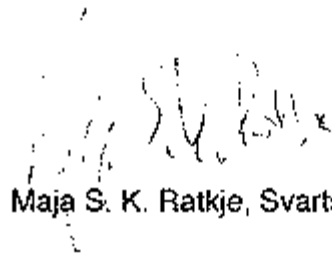
UTTALELSE

Undertegnede har samarbeidet med danser og koreograf Odd Johan Fritzøe siden vi gjorde barneforestillingen «Innbyggerne - et byggesett » i (2002). Fritzøe viste seg fra første stund som en dyktig og usedvanlig inkluderende kunstner som vet å hente ut det beste fra omgivelsene. Dette bekreftes ved at hans samarbeidspartnere har en tendens til å være trofaste og svært positivt innstilt til nye prosjekter.

«Innbyggerne - et byggesett » er et godt eksempel på hvordan Fritzøe arbeider: han har gjerne klare ideer tidlig i prosessen, og inspirerer alle rundt seg til å ta del i disse, og gjøre dem til sine. Her resulterte dette i en eventyrlig reise inn et landskap bestående av Karl Hansens tredimensjonale, mobile figurer med innebygde høyttalere, ledsaget av to aktører som bygget, danset og lekte seg fra et kubistisk landskap til et slott, til en sjøorm. Det at Fritzøe er både skapende og utøvende selv er positivt i den forstand at han vet å dra nytte av utøvernes medskapende potensiale, en moderne måte å skape på som også bekreftes gjennom valget av komponister som også er musikere i forestillingen.

Forestillingen «Adventura Anatomica» kom til kjernen i denne måten å arbeide på, da det var koreografen selv og undertegnede som komponist som også stod for utførelsen av verket. Som komponist følte jeg meg hele tiden ivaretatt og respektert for mine kunstneriske valg. Samtidig såpass inspirert at jeg faktisk valgte å gi ut hele verket på CD i ettertid. Fritzøe viser en positiv grunnholdning til sin kunst og til omgivelsene, en smittende kreativ galskap ligger til grunn for et solid håndtverk. Fritzøe viser en trygghet og sikkerhet i valgene sine som gjør at man kan stole på ham om man er medskaper, medarbeider eller publikum.

Det er derfor med positive forventninger om nye utfordringer at undertegnede går inn i neste prosjekt sammen med Fritzøe. Vi gleder oss til «Adventura Botanica» med SPUNK fra 2011.

Maja S. K. Ratkje, Svartskog Mai 2010

6.3 INGER-MARGRETHE LUNDE

Utdelingen av årets kritikerpriser for Seksjon for teater, musikk og dans fant sted 3. september i Litteraturhuset. Kritiker Inger-Margrethe Lundé i Aftenposten holdt talen for årets dansevinner, koreograf og danser Odd Johan Fritzøe.

Tale til Odd Johan Fritzøe under utdelingen av Dansekritikerprisen 2008/2009:

Odd Johan Fritzøe er født 1962 i Drøbak. Han har bodde i Liberia, Vest Afrika, fra han var fem til han ble 10 år. (1967–72) Kanskje er det på grunn av Liberia at du er litt rar. Jeg mener - deg selv.

Kanskje er det fra de årene han fikk åren til det eksotiske, det som er typisk Fritzøe. Det typiske er det imidlertid ikke så enkelt å gripe, man vet aldri helt hva man får med Fritzøe – bortsett fra scenografien av Karl Hansen, en årelang makker med klar signatur.

Det er som om Fritzøe ser på verden, den store og særlig den lille verden, med litt undrende, forundrete øyne. Lekent og ganske så fritt. Og jeg vil si upretensiøst – litt henslengt. Fritzøe er ganske stillferdig i uttrykket, men samtidig gir han seg aldri. Han er ikke en koreograf som pranger verken i sitt verk eller som kunstner. Han står i en ganske avslappet armelengdes avstand til tradisjonene og de koreografiske trendene som merker det ene tiåret og det andre.

Odd Johan Fritzøe ble utdannet ved Statens Balletthøgskole 1984–87 under Henny Mürer. Senere studerte han afrikansk dans (1987–88) hos Rose Marie Guiraud. Derfra hoppet han rett inn i produksjoner bl.a. med Verdenstreatet. Fra 1989–95 var han del av Collage dansekompani, i forestillinger som Giorgio Rossis *Filo d'erba* og Karine Saportas *Morte Foret*.

Han laget selv en meget forfriskende *Bla-ki Bla-da*, en bevegelig lydinstallasjon, vist på Henie Onstad Kunstsenter i 1996. Seks år senere fulgte han opp i samme gate med *Stjerne*, en lydinstallasjon for to dansere – og åtte kassettpillere. Det ga ham Sceneprisen 2000 av Danse – og Teatersentrum for kunstnerisk mot.

Så nå nærmer vi oss: Det var med stor forventning vi gikk til senvinterens urpremiere. Dette var det største Fritzøe hadde laget, det var på tide, men vi vet også at det er vanskelig å lage store produksjoner i Norge. Her dreide det seg ikke bare om syv profesjonelle utøvere, men også femten unge dansere fra Kirsti Skulleruds ballettskole.

Fritzøe gikk med Sne inn i snøriket, eventyret og fortellingen, sanne som usanne historier, han lot seg inspirere av: Scott, Amundsen, Nansen, Vesaas' *Isslottet*, Ibsens *Rosmersholm*, H.C. Andersen *Snedronning* og Hvite Jade *Dragejomfru* fra Kinas mystiske fjelldaler.

Ikke lite! Sne balanserte overbevisende de forskjellige elementene: Den monumentale, modernistiske scenografien til Karl Hansen, Espen Tverslands grafiske animasjon, som skapte mer og mindre abstrakte uttrykk for is, fjell og snø over scenelandskapet, Bjarne Kvinnslands rike musikalske arrangement, ikke minst Kathrine Tolos lekne oftest hvite kostymer, til tider helt crazy, preget av lystig overskudd. Alt dette skapte gode forutsetninger for oppholdet i vinterland.

Men det kunne også ha vippet over. Hvert element krevde stor plass og fikk mye oppmerksomhet. Likevel klarte Fritzøe å binde det sammen, skape en komposisjon som var både løssluppen og streng, overgangene var glidende, men hver av delene bar sitt eget særpreg, mer eller mindre formalistisk eller teatralt. Fra det mer abstrakte til kostelig lekende. Både visuelt og danserisk.

Fritzøes bruk av drøm og virkelighet; isdekte tinder og fjell, gjorde dette til frydefull dans.

Fritzøe får Kritikerprisen 2008/2009 for Sne, prisen er et trykk med tittel "Akerselva" av Øyvind Torseter.

Sne er en generøs forestilling, som genererer glede og begeistring. Den er eksotisk og annerledes og ville etter mitt syn fungere som ypperlig Norges reklame, hvis UD hadde tatt seg råd. Sne forsterker kanskje myten om det rare landet med de rare menneskene langt der nord, men selvironien er til stede, i hver lille bevegelse og bak hver snurrige idé.

Gratulerer!

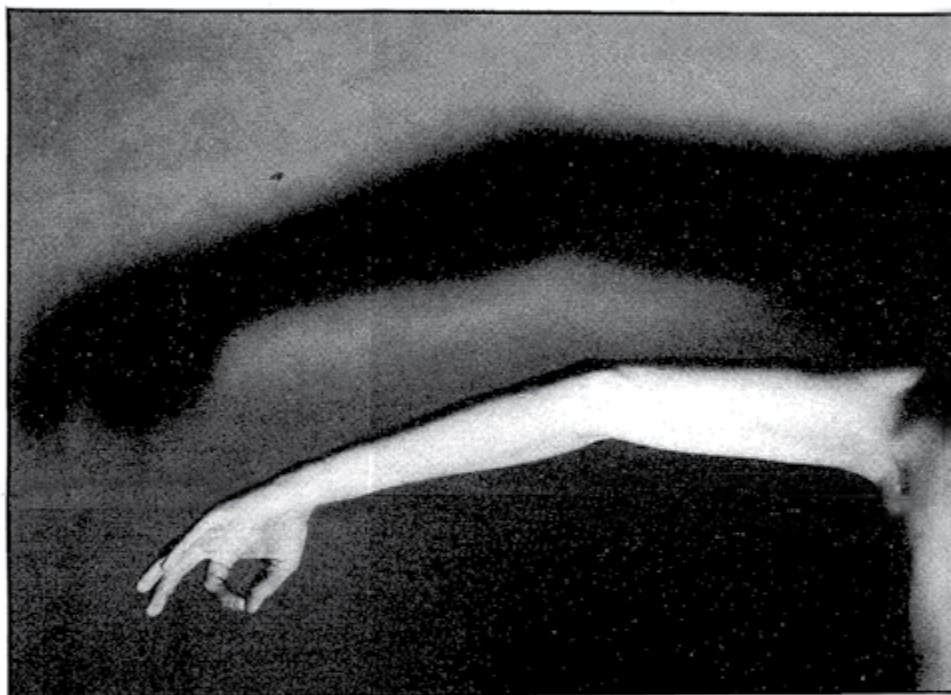
MENN DAN

– også ein annan

M
E
N
N
•
D
A
N
S
E
R

– Dans er ei nærliggjande kunstform om ein vil utforske mannsrolla og menns livsvilkår. Dansen gir rom for både rå muskelkraft, øm lengt og menns smerte, seier Odd Johan Fritzøe og Øyvind Jørgensen, to av hovudmennene bak ballettforestillinga **Menn danser** som snart har premiere i Oslo.

Øystein S. Ziener

Kva skjer når den tyllkledd primaballerinaen ikkje får vere med i dansen, men vert vist ut, ikkje berre i kullissane, men frå scenerommet i det heile? Kva skjer når den kvinnelege koreografen pent må finne seg i å innta ein tilskodarposisjon på første benkerad?

Da dansar mennene. Dei dansar likevel og berre fordi. Dei dansar for, mot og frå kvarandre. Mennene dansar, og dei dansar ein annan dans.

– Vi hoppar og sprett; vi smiler og ler, gjer oss forunderlege, rare og vakre. Vi leikar og er lyriske. Vi strekkjer oss mot det vi aldri kan nå. Vi gir oss både smerten og nyttinga i vald. Å finne uttrykk for smerten kan også vere ei nytting, og da tenkjer vi ikkje på vassblemme på tærne som er ei av dansaranes mest trivielle slitasjeskader. Som yrke og som kunst er jo dans framfor alt hardt arbeid.

Det er Odd Johan Fritzøe og Øyvind Jørgensen som seier dette. Dei to har i fellesskap drive fram prosjektet **Menn danser** som førstkomande søndag har premiere på Black Box på Aker Brygge i Oslo.

Utforsking

– Prosjektet er ei utforsking og ei utprøving av forholdet menn imellom, forkla-

rar Øyvind Jørgensen. – Å arbeide forestillinga fram har vore berre starten på ein prosess, og kanskje har vi funne nokre løysingar på vegen også. Dansen fannar eit breitt spekter av kropplege uttrykk, frå det muskuløse, rå og brutale til det forfina, ømme og kjenslevar. Derfor er det heilt naturleg at manlege dansarar gir seg i kast med ei problematisering av si eiga kjønnsrolle, og at vi gjer det heilt og fullt ut frå eigne føresetnader.

– Moderne dans har jo alltid vilje til å stille spørsmålsteiken, til å finne fram til nye og uprøvde vegar som ein sjølvsgd del av sin kunstnariske intensjon, skyt Odd Johan Fritzøe inn. – Men den moderne dansen har vore dominert av kvinner. Det var dei kvinnelege dansarane og koreografane som var først ute som nyskaparar. Kvinnenamna er mange og store i moderne balletthistorie: Isadora Duncan, Martha Graham, Mary Wigman og Doris Humphrey. Mennene kom i skuggen av desse pionéranne og frontfigurane. Den einaste mannen som dansa seg fram frå dette pionérmiljøet og vart ein barnebrytar for moderne dans i det heile, var Nijinskij, men først med Rudolf Nurejev fekk ballettdansen sin første eigentlege manlege stjernedansar. Derfor er det noko heilt nytt når norske manlege dansarar og koreografar no lagar si eiga forestilling med mannen i sentrum, både som tema og som utøvarar.

Kjønnsroller

– I dansen kjem dei maskuline verdiane svært ofte i bakgrunnen for dei feminine slik dansen som kunstnarisk uttrykk også

FOTO: IVAR ØYSTEIN HOLT

ISAR

n dans

FOTO: JENS SØLVBERG

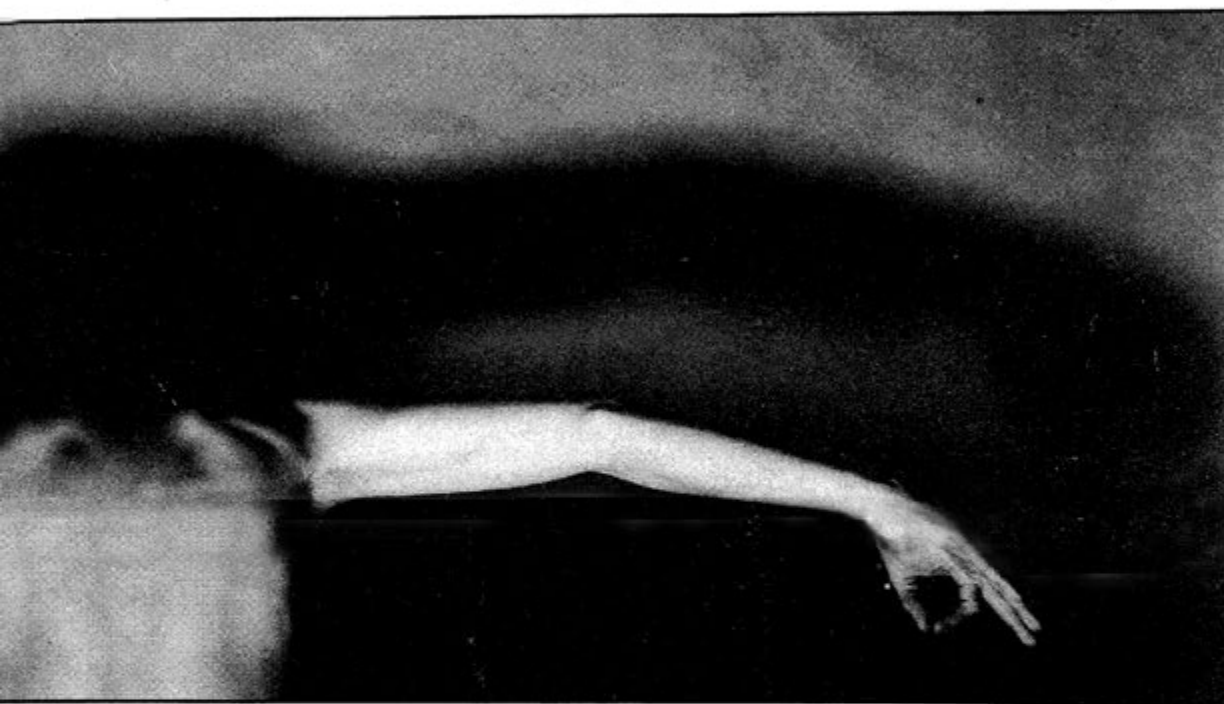

FOTO: MORTEN BRUN

MENN • DANCER

ligg det kvinnelege nærmare enn den maskuline styrken, meiner Øyvind Jørgensen. – I eit ballettstudio arbeider ein som oftast ut frå vedtatte kjønnsroller. Ja, meir enn det; dei tradisjonelle kjønnsrollene vert endatil forstørta: Mannens oppgave er først og fremst å løfte kvinna. Innimellom får han lov til å brille, vise seg fram i ei utovervendt rørsle. Sjølv har eg no også fått eit medvit om at kvinnelege og mannelege dansarar arbeider ulikt. Kvinnene går inn i og gjennom rørsle; vi menn går meir direkte og rett på. Det har vore ei fruktbart og medvitsskapande røynsle berre å arbeide saman med menn. Samstundes har vi fått høve til å rette merksemda meir innover mot oss sjølve som menn. Vi har funne fram til ein ny rørslefridom; vi har fått lov til å vere der vi er, på eit maskulint plan. Vi har fått høve til å gjennomarbeide dei mannelege kvalitetane på eigne premiss, og la dei få lov til å stå aleine.

Abstrakt

Ja, *Menn danser* er eit prosjekt der mannens indre liv står sentralt; der den dansende mannen får framstå som sjølvstendig subjekt, skyt Odd Johan Fritzøe inn. – Slik sett er nok forestillinga eit tidstypisk teikn ikkje berre balletthistorisk, men også i større samfunnsmessig samanheng. Vi lever i etterkant av ei kvinnefrigjering, og *Menn danser* kan nok sjåast som ein del av menns oppgjær med si eiga rolle, ikkje fordi vi har kome i ein forsvarsposisjon, men fordi vi treng å problematisere kva det vil seie å vere mann. Framfor alt synst vi at vi har funne fram til den lei-

kande mannen i dei fire koreografiene vi no presenterer.

Dei meiner mykje, og dei meiner det fort og entusiastisk og gjerne i munnen på kvarandre, dei to hovudmennene bak *Menn danser*. Samtalen går kast i kast og er full av luftige tankesprang, spenstige splithopp og verbale piruetter. Når ein sirompa og kroppstung intervjuar på jakt etter journalistiske poeng ymtar fram på om at kanskje, kanskje det gjekk an å vere litt meir konkret, vert han venleg set på plass med at nei, dansen, dansen er ein abstrakt kunst.

– Ordet er ikkje vår uttrykksform, slår Øyvind Jørgensen fast. – Kan ein setje ord på ei rørsle? Dansen tar til, der ordet forstummar. Det språket ikkje kan fortelje, det fortel vi. Slik sett ligg dansen musikkens nærast. Ingen spør etter eit meningsinnhald i ein symfoni; det er forma, fraseringsane, utviklinga, rørsle ein rettar merksemda mot. Det er også den mest fruktbare måten å møte dansen som uttrykksform på.

Verdiforankring

– Likevel har dette prosjektet ei klar og einstydig verdiforankring, påpeikar Odd Johan Fritzøe. – Vi vil sjølvstendig underhalde publikum og vonaleg gi dei ei estetisk oppleving, men vi vil også få dei til å stoppe opp ein times tid, kaste fram nokre problemstillingar som vi sjølve ikkje kan gi svaret på. Forundringa er eit godt startpunkt om ein vil kome vidare.

Menn danser vil som framsyning falle saman med dei årlege homodagane i Oslo, og forestillinga var da også i ut-

gangspunktet tenkt som ei markering av homoseksuelle dansekunstnarar i fri utfolding. – Nei, for det er ingen grunn til å nekte for at svært mange ballettdansarar er homoseksuelle, seier Odd Johan Fritzøe. – Det gjeld i Noreg som i andre land. Truleg er ballettmiljøet det kunstneriske miljøet som har vorte hardest ramna av aids. Når New York no langt frå er det same kreative og nyskapande kraftsenteret i moderne dans som før, heng det saman ikkje berre med økonomiske nedgangstider, men også med at fleire ensemble bokstaveleg tala er utdøyande.

Fire opptrinn

Likevel, når dei dansande menn tok til å arbeide med denne idéen som utgangspunkt, syntte dei homoseksuelle perspektivet seg raskt å bli altfor snevert. Slik forestillinga har utvikla seg, opnar ho seg no mot ei meir allmenn problematisering av mannens livs- og dansevilkår og mot ein meir generell kjønnsrolleproblematikk. – Men, legg Odd Johan Fritzøe til, som homoseksuelle har vi kanskje særlege føresetnader for å problematisere dei rolleforventingane menn må forholde seg til. Det er ein velsigna posisjon å stille spørsmål ut frå, også til oss sjølve som homoseksuelle. Derfor representerer denne forestillinga også ei problematisering av den bastante aksjonsforma som dei homofile organisasjonane står som arrangør av nett desse junidagane. Truleg vil også mange homoseksuelle kjenne seg litt foruroliga av at *Menn danser* og ikkje berre går i demonstrasjonstog. Det vonar vi. Forestillinga *Menn danser* er sett saman

av fire sjølvstendige koreografier. Kvar av dei fire iscenesettingane er utforma innafør svært ulike formspråk og tradisjonar. Derfor trur Odd Johan Fritzøe at dei dansande menn vil ha brei publikumspæll. Sjølv koreografidebuterer han no under titelen *Hundredagsnatt*, og med fleire studieopphald i Afrika bak seg er det forståeleg at hans debutarbeid har eit etnisk utgangspunkt med stum song frå sikadar som lydakkompagnement.

Øyvind Jørgensen har kalt sin koreografi *Arme riddere* og har som intensjon å syne menns einsemd, menns rivalisering, lengt og styrke omsett i rytmisk rørsle. Han har mottatt avgjerande impulsar frå Martha Graham-skolen i New York der han var student i to år, og meiner han arbeider i forlenginga av denne tradisjonen i moderne dans. Dei to andre koreografiene er signerte Marius Kjos/Karstein Solli og Oskar Ruvalcaba. Prosjektet omfattar også ei fotoutstilling med menn i rørsle som tema.

Menn danser har premiere på Black Box søndag 21. juni, og dei dansande menn vil vere mogelege å sjå kvar kveld den følgjande veka.

DANSEREN: Odd Johan Fritzsche. Foto: Odd Johan Fritzsche. Karl Hansen.

NAVN: Odd Johan Fritzsche
ARBEIDSPASS: Diverse teatre og scener
PROFFDANSER SIDEN: 1985

yrke: danser

I Travoltas tåspor

Jeg er ikke spesielt god i pardans.

Når jeg er på fest, trækker jeg partneren min på tærne hele tiden.

Fortalt til KARINE ØSTVEIT Foto CARL MARTIN NORDBY

Å VÆRE DANSER er ikke alltid så glamorøst. Da jeg danset «Vildanden» i Paris, hadde vi med fire ender, to gjess og en greit. Dyrene ble så nervøse at de bæsjet hele tiden på scenen. Og det må jeg si, at gjess har noe av den mest slimete og ekle mælka som finnes.

Man har jo en forestilling om mannlige dansere som homofile menn i hvite tights. Virkeligheten er jo ikke sånn. Jeg har ikke engang hvite tights. Men homofil, det er jeg. Og det er klart at det er mange som er det. Jeg er jo en av dem som smatt inn dansedøra som et resultat av «Grease» og Travolta-bølgen. Men jeg vokste opp i en av disse små, norske byene. Det var ikke noe ballettundervisning for gutter, for å si det sånn. Jeg gikk på alt annet av dansekurs, fra folkedans til cha-cha-cha.

Jeg tenker forresten egentlig ikke på meg selv som danser. Det blir litt smalt. Jeg kaller meg helst kunstner. Og inspirasjon finner jeg overalt. Fra billedkunst. Hvordan planter grov Tivoli. Sirkus. Og tegnefilmer. Jeg drømmer om å danse i en tegnefilm en gang. Aller helst Walt Disneys «Fantasia».

Det blir mange fine kostymer i denne jobben. Jeg har dem på

loftet. Men de mister fullstendig glansen når forestillingen er over. Da blir de bare triste og tomme og fulle av svette. Det er nesten ubehagelig å se på dem. Det blir litt som å titte i klesskapet og tenke «My God, jeg har ingenting å ha på meg!».

De siste syv årene har jeg vært på turné på norske skoler. Nå har jeg danset for 60 000 elever. De minste er bare seks år. Det er veldig tilfredsstillende å danse for barn, for det er jo ikke et høflig kunstpublikum som vet hva som er riktig og ikke riktig. Men jeg føler at vi får god kontakt. De ler og måper og tar abstraksjonen. «Hadde jeg visst at det var så moro, hadde jeg tatt med popcorn», var det en liten gutt som sa her om dagen.

Men folk reagerer jo forskjellig på moderne dans. Det finnes alltid noen «kulturanters», som forsøker så godt de kan å late som om de liker det de ser – selv om de egentlig ikke skjønner hva det er. Og så har vi dem som tolker veldig, og ser et helt livsløp i en helt ubetydelig

detalj. Enkelte har jo også direkte motstand mot moderne dans. Jeg tror det er kaoset i bevegelsene de reagerer på. For mange ligner moderne dans på det man gjør på dansegulvet i fylla.

Dans er jo ellers et liv i fysikk. Vi er på toppidrettsnivå. Men jobben krever mye privat stell av kroppen. Alternativ trening. Uendelig mye tøying. Og selvmassasje. Hvis du kikker under sofaen min, ligger det fullt av massasjeapparater og massasjeballer der. For meg er det helt naturlig å ligge på gulvet og se på TV mens jeg har massasjeballer under lårene. Og nå nylig har jeg begynt å gå til fotpleie. Det var på tide. Jeg danser mye barbeint, og føttene mine hadde jo omtrent samme farge som norske stavkiker. Brungule, altså.

Hvor lenge jeg kan holde på? Det er jo nærmest et trusselspørsmål. Jeg er jo en veteran. I år er det jo tyve år siden debutforestillingen min. Og jeg er jo allerede over pensjonsalderen på Nasjonalballetten.

Vi dansere bruker nok kroppen litt annerledes enn andre. Vi er så vant til å være i dansestudio uten møbler, så vi bretter oss ut på gulvet i rare stillinger i stedet for å sette oss i sofaen. Måten dansere beveger seg på, ligner mye på hvordan et barn på tre år bruker rommet. Vi krabber og kryper og ruller, og vi liker oss generelt godt på gulvet.

Og så får vi jo et spesielt nært forhold til kroppen. Jeg føler at hver kroppsdell har sin egen identitet – fra underarm til føttene. Spesielt føttene, egentlig. De kan jeg gjerne snakke litt til før en forestilling. «Nå gir jeg dere ti minutters massasje, og så gjør dere ikke noe tull under forestillingen», sier jeg.

Det er forresten slitsomt å være på fest når man er danser. Jeg blir konstant dratt opp av sofaen for å danse. Det er veldig tøft for knærne mine. Kroppen min er jo vant til en times oppvarming først.

karine.ostveit@afsenposten.no

«Jeg føler at hver kroppsdell har sin egen identitet – fra underarm til føttene»

Odd Johan Fritzøe

Han former kroppen

Jeg har kendt Odd Johan Fritzøe siden Odd Johan Fritzøe. Det var på et af de Ståler i Hørdhøjsgade i 1988, hvor jeg og et vækkel fra København mødte. Det var første gang jeg havde set Odd Johan Fritzøe og han var så frisk og på sin bedste danserform, som jeg havde set ham på tv. Det var fantastisk.

af Odd Johan Fritzøe

Odd Johan har været danser og koreograf siden efter Ståler i Hørdhøjsgade. Han har været på mange forskellige steder, men han har altid været på sin bedste danserform, som jeg havde set ham på tv. Det var fantastisk.

Da seneste produktioner var på vej, så jeg ham på tv. Han var så frisk og på sin bedste danserform, som jeg havde set ham på tv. Det var fantastisk.

Det var i 1988 at publikum begynte at se Odd Johan Fritzøe for alvor. Han kom på tv i Hørdhøjsgade med første danserform. Det blev en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark. Det blev en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Han danser i Odd Johan Fritzøe fra 1988 til 1992. Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

produktioner med den danske danserform. Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Op til Odd Johan Fritzøe. Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Så kom den anden produktion. Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Jeg var så frisk og på sin bedste danserform, som jeg havde set ham på tv. Det var fantastisk.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Så kom den anden produktion. Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Det var en stor succes og han blev kendt som en af de bedste dansere i Danmark.

Odd Johan Fritzøe i Hørdhøjsgade

af Odd Johan Fritzøe 24.25

Med kropp som kunst

Dans er ikke alltid vakkert. Noen ganger er det direkte heslig. Men det som noen vil kalle vulgært, ville andre kalle sexy. Og også i moderne dans er det kroppens utrolige uttryksmuligheter som slår en uøvd seer.

Odd Johan Fritzøe og Camilla Myhre ga hver for seg sterke opplevelser fra en moderne kunstform på åpningsforestillingen til Bevegelse i nord i Mosjøen kino i går kveld.

– Du trenger ikke nødvendigvis forstå noe hvis du ikke vil.
– Ikke tenk for mye underveis. Men opplev!, oppfordret konferansier Sally Ellertsen i introduksjonen.

Camilla Myhre danser jazzdans. I «Super» viste hun oss kontrastene mellom lyd og stillhet, mellom mørke og lys, mellom bevegelse og ro.

Odd Johan Fritzøen hadde ikke gitt sitt innslag noen tittel. Men også kontraster var et hovedelement i hans dans - i språk og kultur og mellom kjønn. Han danset til sin egen stemme - pusten, tildels meningsløse lyder og et uhyre enkelt tekstbudskap formidlet via seks kasettspillere bak på scenen. Sterkt og rått, men med en intens kroppskontroll. Jo, det er så menn også vakkert.

Men forestillingen viste variasjonen og bredden innenfor begrepet dans på en forbilledlig måte. Fra vakker tåspissdans med Kjersti Wilschow i «Svanen», danset av store ballerinaer for henne, til tradisjonsdans fra Helgeland med Irene Gulbrandsen og Paul Hansen akkompagnert av Ståle Paulsen på fele og afrikansk dans til hissige rytmer fra trommer som Adolphe Gueu Flan og Yancoumba Diomande dels fikk til å duellere og dels samarbeide.

– All karakterdans har elementer fra folkløse, sa Ellertsen om det russiske innslaget, der fem unge jenter fra Drammen innledet rolig og avsluttet i forrykende tempo. Og først og sist var det jenter fra Mosjøen som danset havdanser, undersjøisk i «Draug» og med hodet over vannet i «Sangen om havet».

Asbjørg Sande

SVANESANG: En elegant dissekering av homofile menns begjær og skyldfølelse

Menn danser '95 er dans og politisk påstand.

DANS
LIAO RAN

Det som følger av den sosiale diskrimineringen av homoseksualitet som «umoralisk» og «unaturlig», er at mange homofile heller vil prøve å skjule sine seksuelle preferanser, forholde seg skjult eller dekke seg til, enn å komme ut av skapet for å bli sett ned på. Homokulturen er dermed en verden skipt for de på utsiden. Folk forstår ikke homofile, deres glæder og sorger, deres lengsel og ensomhet, hva de har oppnådd og hva de har mistet med, på samme måten som folk ikke forstår fisken i vannet som et gammelt kinesisk flumstikk ordspråk sier.

Siden alle områder deler felles historiske og sosiale fordommer overfor homofile, vil man finne ut at homofile har forskjellige måter å tilnærme seg sine problemer på. Homoseksuelle i USA for eksempel, luter til å konsentrere seg om homoseksuell subkultur og militante aksjoner, mens homofile i Norge er mer politiserte og mindre adskilt fra andre i samfunnet. *Menn danser '95*, som en del av de ekstravagante *Skæve dager* som finner sted i Oslo i denne uken, er en slik utaktig politisk påstand.

Det man har følt mest nødvendig å fokusere på i brets *Menn danser*, er på den ene siden truselen fra AIDS, og på den andre siden å gjøre det norske samfunnet mer oppmerksom på homofile kunstnere som har oppnådd berømmelse for sin virke.

Menn danser '95 er et gjensyn med fem homofile kunstners produksjoner, hvor man kan se hvordan de har reflektert over det spesielle ved deres sosiale status, deres problemer ved å tilegne seg en tilsvarende hussart måte å se verden på som de som tar heteroseksualitet for gitt som det eneste naturlige og normale.

Med den fiendtligheten som uttrykkes av religionen, medisinen, lovmaker, og samfunnets holdning til homoseksualitet, lider mange homoseksuelle av en sterk skyldfølelse, de tør ikke ytre sine seksuelle preferanser offentlig. På denne måten kan Øyvind Jørgensens *Svanesang* best sees som en elegant dissekering av homofile menns begjær og skyldfølelse, behov og avvisning. Når man ser dette stykket er det lett å se at Jørgensen, utdannet ved Martha Graham School, fremviser en evne for teatret materiale realisert i en dansestil preget av sensuositet for emosjonelle nyanser. I denne produksjonen spilles Tsjajkovskijs besynderlig poetiske Svane og Stravinskys mytoheriske Ildfugler som en visuelt og musikalsk vibserende kjærlighetslegende, dannede av homocentrisk.

Dypt influert av de eleverte kvalitetene ved Martha Grahams moderne dans, med sin vektlegging på bevegelse, og med en personlig lidenskap for drama, har Jørgensens arbeid med dans vært preget av en distinkt visuell smak og en livlig sans for det vigerose. Hans koreografi er lyrisk og dramatisk, den realiserer i bevegelse hver løstøse og tanke hos karakterene. Den vellyst-

levende avtegnet i Kjos og Sollis produksjon. *Tatt... 'Nok en scenesetning'*.

Opprinnelig inspirert av Kjos og Sollis observasjoner av homofile menn på seksuelle ladede møteplasser, som homosaunier og bestemte hang-outs, fremføres *Tatt... 'Nok en scenesetning'* på en helt tom scene i Black Box Teater - Kjos og Sollis produksjon har publikum med på en opplevelsesutveiende reise gjennom et limbo av skjult sex mellom menn for å nedskrive et liv de på utsiden av dets grenser knapt kan forestille seg. På scenen benytter de fem mannlige utøvere minimalt med utstyr for å antyde en rekke forskjellige settings - en sauna, eller en skog - men det er gjennom minimalistiske og intensivt fysiske handlinger at vi oppdager det mangfold av homofile muligheter hvor det hele finner sted.

Kjos og Sollis mislykkes aldri med å tilfredsstille forventningene hos den som går og ser danseforestillinger. Ved å styre unna en lineær historie til fordel for en kjede interaktive men uavhengige episoder, presenterer de sitt publikum for en strippet, knokkellignende teaterstil; fokus befinner seg ikke i historien, men i følelsen eller «the image», i mask/sakte, stoppstart-rammene til en samling sammenkomster med åpen slutt. Disse vangerer fra de dypstående - en elsker som dør av AIDS - til de søtt underholdende: en kort, med-buksa-nede, eller-dusjen håndkløddans for tre menn.

Kjos og Sollis dramatiske arbeid skiller seg ut ved hvordan de med klarhet fanger emosjonelle tilstander og anner frem sinnsstemninger. Kombineringen av dansere, skuespillere og dukker sammen med

en kraftfull dans på dens egne premisser, ikke kun som spektakulær underholdning. For å oppnå dette bruker han hopp og sprett for å fremkalle en sprek skapning og å komme under overflaten til handlinger og oppførsel for å vise «hvorfrom like nye som «baww». I dette stykket prøver Messige å utfolde en stil preget av sterk musikalitet, rytmesans og en original tilnærming til bevegelse.

Mens AIDS-spøkelset idag herjer verden, kunne det ha vært interessant å se hvordan homofile menn forholder seg til dette. Odd Johan Fritzøe presenterte et sterkt og personlig videsbyrd om temnet AIDS og død ved den formen han hadde gitt dansen ut i fra sin forståelse, noe som gav den emosjonell styrke. *Mann i Fall* er et intenst menneskelig portrett av smerte og tap hvor homofile menn spørger over tapet av venner som har dødd av AIDS. Begravelsesstemningen og konflikten mellom ønsket om liv og frykten for døden i en epoke med AIDS, som truer alle mennesker og homokulturen spesielt, utforskes og berettes inngående med en nesten romantisk intensitet, noe som gir en kontrast som hjelper til å poengtere koreografisk følelsen av smerte og personlig tap. Under deres kamp for burgerrettigheter på 60-tallet, kom mange homofile ut av skapet og sa offentlig: «glad to be gay». Men tretti år etterpå når skyggen av AIDS innhyller mennesket, har det frimodige utsagnet blitt forandret til: «glad and sorry to be gay».

Oversett fra engelsk av Kjetil Kordland

Menn danser
Div. koreografer
Skæve dager '95, Black Box

UTØVERE

Mossige / Myhre / Ødegaard / Slorer
Mossige / Myhre / Ødegaard / Slorer

Myhre / Otterbech
Myhre / Otterbech

Myhre / Otterbech
Myhre / Otterbech

Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe (se avisomtale kap. 6.5)
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe

Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe (se avisomtale kap. 6.5)
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe

Steen
Steen
Steen
Steen

Steen
Steen
Steen
Steen

[illegible][illegible]

FORESTILLING STED**UTØVERE**

24.11.1999 Nittedal fritidsklubb kl. 19 00
13.4. 2000 Teatermarkedet i Sandefjord kl. 11 45

Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Bråthen

ZOOOM

17.9.2000 Black Box Teater kl. 20 00
18.9.2000 Black Box Teater kl. 20 00
19.9.2000 Black Box Teater kl. 20 00
20.9.2000 Black Box Teater kl. 20 00
21.9.2000 Black Box Teater kl. 20 00

Gundersen / Myhre / Flak / Austvoll / Velten
Gundersen / Myhre / Flak / Austvoll / Velten
Gundersen / Myhre / Flak / Austvoll / Velten
Gundersen / Myhre / Flak / Austvoll / Velten
Gundersen / Myhre / Flak / Austvoll / Velten

STJERNE.*

6.10.2000 Kaunas International Dancefestival, Litauen kl. 15 00 & 18 00
24.10. 2000 Engebråthen ungd. skole, Oslo kl. 20 00
27.10. 2000 Assitej festival/Agder teater, Kristiansand kl. 20 00 & 22 00
28.10.2000 Agder teater kl.13 00
31.10.2000 Lindeberg skole, Oslo kl. 11 00 & kl. 13 00
1.11.2000 Hauge skole, Oslo kl. 12 15
3.11.2000 Hoveseter skole, Oslo kl. 10 30 & kl. 12 00
8.11.2000 Ellingsrud skole, Oslo kl. 12 00
9.11.2000 Ellingsrud skole, Oslo kl. 10 00 & kl. 12 00
10.11. 2000 Gran skole, Oslo kl. 10 00 & kl. 12 00
13.11. 2000 Skreia ungd. skole, Oppland kl. 11 25 / Lena skole kl. 13 35
6.3.2001 Lambertseter skole, Oslo kl. 10 00 kl. 12 30
7.3. 2001 Høyenhall ungd. skole, Oslo kl. 10 30 & kl. 11 30
9.3.2001 Uranienborg skole, Oslo kl. 11 00 & kl. 12 15
16.3.2001 Marienlyst skole, Oslo kl. 10 40 & kl. 12 10
21.3.2001 Hauketo skole, Oslo kl. 11 00 & kl. 13 00

Fritzøe
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen

JE & YOU

23.3.2001 Alvdal barne- og ungdomsskole kl. 13 00
26.3.2001 Sør - Odal ungd.skole kl. 12 00
27.3.2001 Sør - Odal ungd. skole kl. 10 00 & kl. 12 20
28.3.2001 Nord - Odal ungd. skole kl. 10 20 & kl. 12 15
29.3.2001 Holt ungd. skole kl. 11 45
30.3.2001 Holt ungd.skole kl. 10 30 & kl. 12 40
2.4.2001 Eidsskog skole kl. 10 25 & kl. 12 40
3.4.2001 Eidsskog skole kl. 10 25
4.4..2001 Austmarka barne - og ungd.skole kl. 10 45
5.4.2001 Tråstad skole kl. 10 30 & kl. 12 35
6.4.2001 Roverud skole kl. 10 30

Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan

STJERNE.*

14.5.2001 Engebråthen ungd. skole, Oslo kl. 8 15 & kl. 10 00
15.5.2001 Engebråthen ungd. skole kl. 8 15 & kl. 12 15
18.5.2001 Assitej i Falun, Sverige kl. 10 00 & kl. 13 00

Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen

JE & YOU

21.8.2001 Furnes ungd. skole, Hedmark kl. 12 30
22.8.2001 Furnes ungd. skole kl. 10 15 & kl. 12 30
23. 8.2001 Moelv ungd. skole kl. 12 35
24.8.2001 Moelv ungd. skole kl 10 00 & kl. 12 25
27..8.2001 Nes skole på Ringsaker kl. 9 40 & kl. 12 00
28.8.2001 Brøttum skole kl. 10 40 & kl. 12 50
29.8.2001 Brumunddal ungd. skole kl. 10 30 & kl. 12 35
30.8.2001 Brumunddal ungd. skole kl. 10 30 & kl. 12 35
31.8.2001 Grue skole kl. 10 45 & kl. 12 55

Fritzøe/Vollan
Fritzøe/Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan
Fritzøe / Vollan

ZOOOM

4.10.2001 Festiviteten, Haugesund / Riksteatret kl. 19 00
6.10.2001 Stord kulturhus kl. 19 00
7.10.2001 Stavanger konserthus kl. 19 00
8.10.2001 Agder Teater, Kristiansand kl. 19 00
9.10.2001 Grimstad kulturhus kl. 19 00
10.10.2001 Bø kulturhus kl. 19 00
11.10.2001 Skien kulturhus kl. 19 00
12.10.2001 Borre kulturhus, Horten kl. 19 00
15.10.2001 Hjertnes kulturhus, Sandefjord kl. 19 00
16.10.2001 Jessheim kulturhus kl. 19 00
17.10.2001 Gjøvik kulturhus kl. 19 00

Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten

FORESTILLING STED**UTØVERE**

19.10.2001 Olavshallen, Trondheim kl. 19 00
20.10.2001 Mølla kulturhus, Steinkjær kl. 19 00
23.10.2001 Bodø kulturhus kl. 19 00
24.10.2001 Harstad kulturhus kl. 19 00
25.10.2001 Hålogaland Teater, Tromsø kl. 19 00
29.10.2001 Teatergarasjen, Bergen kl. 19 00
30.10.2001 Sogndal kulturhus kl. 19 00
31.10.2001 Ål kulturhus kl. 19 00
1.11.2001 Drammen teater kl. 19 00
2.11.2001 Elverum kulturhus kl. 19 00

Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten
Fritzøe / Gundersen / Flak / Øren / Velten

STJERNE.*

9.11.2001 Vegårshei ungd.skole kl. 10 00
Tvedestrand ungd. skole kl. 13 00
12.11.2001 Froland skole kl. 10 00 & kl. 13 00
13.11.2001 Birkenes skole kl. 11 00
14.11.2001 Nevenes skole, Arendal kl. 11 15
15.11.2001 Valle kulturhus kl. 19 00
16.11.2001 Bykle skule kl. 12 00
19.11.2001 Årdal, Sogn og Fjordane kl. 19 00
20.11.2001 Førde kulturhus kl. 19 30
21.11.2001 Høyanger barne - og ungd. skole kl. 10 15
22.11.2001 Sogndal ungd. skole kl. 12 00
23.11.2001 Øvre Årdal vid. skule kl. 12 30

Fritzøe / Gundersen

Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen

JE & YOU

24.11.2001 Hamar konferansesenter kl. 18 00

Fritzøe / Volla

STJERNE.*

26.11.2001 Stryn skule kl. 11 / Olden skule kl. 13 00
27.11.2001 Florø kulturhus kl. 19 00
28.11.2001 Vinjar skule, Suldal, Rogaland kl. 19 00
29.11.2001 Tysvær idrettshall kl. 19 00 (avlyst)
30.11.2001 Orstad skule, Klepp kl. 12 30
1.12.2001 Ognå skule, Hå kl. 13 00
4.12.2001 Hellesvik skule, Egersund kl. 12 30
6.12.2001 Øystebø folkehøgskole , Marnadal kl. 12 00
7.12.2001 Vennesla skole kl. 13 15
10.12.2001 Vassmyra skule, Mandal kl. 9 25 & kl. 11 25
11.12.2001 Sirdal skule, Tonstad kommune kl. 9 30
12.12.2001 Kvinnesdal ungd. skule kl. 12 00
19.1.2002 Ålesund kulturhus, kl. 13 15

Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen
Fritzøe / Gundersen

INNBYGGERNE – ET BYGGESETT

11.10. 2002 Black Box Teater, Ultima festivalen kl 12 00 Premiere
12.10.2002 Black Box Teater kl. 12 00
13.10.2002 Black Box Teater kl. 14 00
14.10.2002 Black Box Teater kl. 12 00
15.10.2002 Black Box Teater kl. 12 00
16.10.2002 Papirhuset, Tønsberg kl. 20 00
17.10.2002 Papirhuset, Tønsberg kl. 20 00
24.10. 2002 Verdensteateret, Sandefjord kl. 20 00

Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen

STJERNE. *

18.11. 2002 Sør- Fron skole, Oppland kl. 10 35
19.11. 2002 Herland vid. skole, Dovre kl. 10 30 & kl. 12
20.11. 2002 Vargestad vid. skole , Lillehammer kl. 10 30 & kl. 12 30
21.11. 2002 Vargestad vid. skole kl. 12 00
22.11. 2002 Åretta vid.skole Lillehammer kl. 10 30 & kl. 12
25.11.2002 Gausdal vid. skole kl. 10 00 & kl. 12
26.11.2002 Gausdal vid. skole kl. 12 00
27.11.2002 Gjøvik skole kl. 13 00
28.11.2002 Gran skole kl. 09 15
29.11.2002 Gran skole kl. 09 15
2.12..2002 Øystre Slidre vid. skole kl. 10 00
3.12.2002 Valdres vid. skole kl. 12 00

Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen

INNBYGGERNE - ET BYGGESETT

13.1.2003	Kongsvinger skole, Hedmark kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
14.1.2003	Kongsvinger skole kl. 11 45 & kl. 13 15	Fritzøe/ Gundersen
15.1.2003	Kongsvinger skole kl. 10 15 & kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
16.1.2003	Roveren skole kl. 11 05 & kl. 12 35	Fritzøe/ Gundersen
17.1..2003	Lundesæter skole kl. 11 35	Fritzøe/ Gundersen
20.1.2003	Langeland skole kl. 10 30 og kl. 12 30	Fritzøe/ Gundersen
21.1.2003	Langeland skole kl. 10 30 & kl. 12 30	Fritzøe/ Gundersen
22.1.2003	Langeland skole kl. 10 30 & kl. 13 00	Fritzøe/ Gundersen
23.1.2003	Brandsved skole, Kongsvinger kl. 11 45 & kl. 13 00	Fritzøe/ Gundersen
24.1.2003	Austmarka barne og - ungdomsskole kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
3.2.2003	Gjøvikhallen kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
4.2..2003	Fagerlund skole kl. 9 00 & kl. 10 00	Fritzøe/ Gundersen
5.2.2003	Fagerlund skole kl. 9 00 & kl. 10 00 / Lillehammer vid. skole kl. 17 15	Fritzøe/ Gundersen
6.2.2003	Fagerlund skole kl. 9 00 & kl. 10 25	Fritzøe/ Gundersen
7.2.2003	Rogne skole, Øystre Slidre kl. 9 00 / Tingvoll samf. hus kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
10.2.2003	Vestre Slidre skole kl. 13 00	Fritzøe/ Gundersen
11.2.2003	Dokka skole kl. 10 30 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
12.2.2003	Torpa skole kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
13.2.2003	Aurdal skole, Nord - Aurdal kl. 10 15 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
14.2.2003	Fagernes skole kl. 10 15 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
10.3.2003	Kongsvinger skole, Hedmark kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
11.3.2003	Vennersberg skole kl. 10 00 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
12.3.2003	Vennersborg skole kl. 10 00 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
13.3.2003	Skarnes, Sør - Odal kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
14.3.2003	Korsmo skole, Sør - Odal kl. 10 15 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
17.3.2003	Ullern skole, Sør - Odal kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
18.3. 2003	Disenå skole, Sør Odal kl 10 15 & kl 11 30	Fritzøe/ Gundersen
19.3.2003	Sander skole , Sør - Odal kl. 10 00 & kl. 11 15	Fritzøe/ Gundersen
20.3.2003	Sander skole kl. 10 00 & kl. 11 15	Fritzøe/ Gundersen
21.3.2003	Slåstad skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen

STJERNE.*

25.3.2003	Sunndal ungd. skole, Møre og Romsdal kl. 12 00 & kl 13 55	Fritzøe/ Gundersen
26.3.2003	Sunndal ungd. skole kl. 12 00 & kl. 13 35	Fritzøe/ Gundersen
27.3.2003	Sunndal ungd. skole kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
28.3.2003	Riksfjord skole 10 15 & kl. 13 20	Fritzøe/ Gundersen
31.3.2003	Sykkulven skole kl. 11 40 & kl. 13 20	Fritzøe/ Gundersen
1.4.2003	Sykkulven skole kl. 11 40 & kl. 13 30	Fritzøe/ Gundersen
2.4.2003	Sykkulven skole kl. 11 40	Fritzøe/ Gundersen
3.4.2003	Valldal skole kl. 9 10 / Eidsdal skole kl.13 00	Fritzøe/ Gundersen
4.4.2003	Stranda skole kl. 11 35 & kl. 13 10	Fritzøe/ Gundersen

INNBYGGERNE - ET BYGGESETT

7.4.2003	Harpefoss skole, Oppland kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
10.4.2003	Søre Ål skole, Lillehammer kl. 9 30	Fritzøe/ Gundersen
11.4.2003	Ekstrøm skole , Lillehammer kl. 10 00	Fritzøe/ Gundersen
28.4.2003	Garvik skole, Nord - Odal kl 11 00 & kl. 12 15	Fritzøe/ Gundersen
29.4.2003	Sand skole 9 50 / Sagstua skole kl. 12 25	Fritzøe/ Gundersen
30.4.2003	Sand skole kl. 9 50 & kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
5.5. 2003	Namnå skole, Grue, Hedmark kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
6.5.2003	Kirkenær skole , Grue kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
7.5.2003	Grinde skole, Grue kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
8.5.2003	Grue skole kl. 10 45 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
9.5.2003	Svulrya skole kl. 10 30	Fritzøe/ Gundersen
2.6.2003	Arneby skole, Åsnes kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
3.6.2003	Flisa skole kl. 10 30 & kl. 12 00 / Teatermarkedet i Sandefjord kl. 18 00	Fritzøe/ Gundersen
4.6.2003	Flisa skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
5.6.2003	Kilen skole kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
6.6.2003	Jara skole kl. 10 00 & kl. 11 25	Fritzøe/ Gundersen
10.6.2003	Sønstestrands skole kl. 11 35 & kl. 13 25	Fritzøe/ Gundersen
11.6.2003	Hasla skole, Våler kl. 11 40	Fritzøe/ Gundersen
12.6.2003	Nordhagen skole kl. 10 00 & kl. 11 25	Fritzøe/ Gundersen
13.6.2003	Vålbyen skole kl. 10 00 & kl. 11 25	Fritzøe/ Gundersen

UTØVERE

Fritzøe / Gundersen
Fritzøe/ Gundersen
Fritzøe/ Gundersen

15.3.2004	Sande skole, Sandefjord kl. 11 00 & kl. 12 00
16.3.2004	Store Bergan skole kl. 10 30 & kl. 12 00
17.3.2004	Virik skole kl. 11 00 & kl 12 30
18.3.2004	Krokemoa skole kl. 11 00 & kl. 12 00
19.5.2005	Unneberg skole kl. 11 00 & kl. 12 30
22.3. 2004	Sande skole kl. 11 00 & kl. 12 30
23.3.2004	Fevang skole kl. 10 30 & kl. 12 00
24.5.2004	Haukerød skole kl.11 00 & kl 12 30
25.3.2004	Framnes skole kl. 11 00 & kl 12 30
26.3.2004	Ormestad skole kl. 11 00 & kl. 12 30
29.3.2004	Gogstad skole kl. 11 00 & kl 12 30
30.3.2004	Andebu skole kl. 11 00 & kl. 12 30
31.3.2004	Høyjord skole kl. 11 00 & kl. 12 00
15.4.2004	Helgerød skole kl. 11 00 & kl. 12 30
16.4.2004	Mosserød skole kl. 11 30 & kl. 12 30

[illegible]

17.4. 2004	Håberg skole, Ørlandet kl. 11 30
20.4. 2004	Storfossen skole, Bjugn kl. 10 30
21.4. 2004	Opphogg skole kl. 10 15 kl. 11 45
22.4. 2004	Stadbygd kl. 10 45 & kl. 12 15
23.4. 2004	Åsly skole kl. 10 50 kl. 12 15
26.4. 2004	Mælen skole kl. 10 30
27.4. 2004	Fagerenget skole, Bjugn kl. 11 35
28.4. 2004	Botngård skole kl 10 30 & kl 12 10
29.4. 2004	Sandnes skole kl. 11 25
16.5. 2004	Rekjavik, Island kl. 16 00
17.5. 2004	Reykjavik, Island kl. 09 00
24.9. 2004	Kunsthøgskolen i Oslo, CODA festivalen kl. 13 00
22.10.2004	Kristiansand, ASSITEJ festival kl. 16 00 & kl. 18 00
10.1.2005	Lusetjern skole kl. 10 30
11.1.2005	Stig skole kl. 9 30 / Grorud skole kl. 13 00
12.1.2005	Møllergata skole kl. 12 00
13.1. 2005	Østensjø skole, Oslo kl. 9 30 / Manglerud skole kl. 13 00
14.1.2005	Voksen skole kl. 10 00
17.1.2005	Slemdal skole kl. 12 00
18.1.2005	Gran skole kl. 9 30 / Bakås skole kl. 13 10
25.1.2005	Bjørkelangen skole, Akershus kl. 12 00
26.1.2005	Løken skole kl. 10 00 / Bråthen skole kl. 12 30
27.1.2005	Aursman skole kl. 10 00 / Haneborg skole kl. 12 30
24.5.2005	Brevik skole, Son kl. 11 15
25.5.2005	Arsak skole. Leirsund kl. 10 15
26.5.2005	Vestbyhallen, Vestby kl. 10 15 & kl. 11 40
27.5.2005	Brånås skole kl. 11 15
28.5.2005	Gjelleråsen skole kl. 9 30 / Sagdalen skole kl. 11 45
1.6. 2005	Volla skole kl. 9 45 / Vigernes skole kl. 12 15
2.6. 2005	Sten Taruds skole kl. 11 45
3.6. 2005	Skjetten skole kl. 10 00 / Åsenhagen skole kl. 13 00
27.1.2005	Efteløt skole, Kongsberg kl. 12 00
28.4.2005	Prestefoss skole, Sigdal kl. 10 30
29.4. 2005	Eggedal skole, Sigdal kl. 10 00
2.5.2005	Gol skole kl. 10 30 & 12 00
3.5.2005	Herad skole, Gol kl. 11 30
9.5.2005	Nesbyen skole, nes kl. 10 30 & 12 00
10.5.2005	Flå skole kl. 10 30
11.5.2005	Hokksund, Øvre Eiker kl. 10 00 & kl. 12 00
12.5.2005	Hokksund skole kl. 10 00 & kl 12 00
13.5.2005	Vestfossen skole kl. 10 00 & kl 12 00
18.5. 2005	Skotselv skole kl. 10 30 & kl. 12 00
19.5.2005	Røren skole, Øvre Eiker kl. 10 30 & kl 12 00
20.5.2005	Ormåsen skole, Øvre Eiker kl. 10 30 & kl. 12 00
23.5.2005	Darbu skole kl. 12 25
25.5.2005	Tofte skole, Hurum kl 10 00 & kl. 12 00

[illegible]

FORESTILLING STED**UTØVERE**

27.5.2005	Sætre skole kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
30.5.2005	Filtvedt skole, Hurum kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
31.5.2005	Follested skole, hurum kl 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
1.6.2005	Jondalen skole, kongsberg kl. 10 00	Fritzøe / Gundersen
2.6.2005	Raudmyra skole, Kongsberg kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
3.6.2005	Raudmyra skole kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
4.6.2005	Nersland skoel, Prestfoss kl. 12 25	Fritzøe / Gundersen
5.9.2005	Madsbakken sk. Kongsberg kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
6.9.2005	Hvitvingfoss skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
7.9.2005	Kongsgårdmoen skole kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
8.9.2005	Skavanger skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
9.9.2005	Syse skole kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
12.9.2005	Vikersund skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
13.9.2005	Vikersund skole kl 10 30 & kl 12 00	Fritzøe / Gundersen
14.9.2005	Buskerud skole, Modum kl. 10 30 & kl 12 00	Fritzøe / Gundersen
15.9.2005	Stalsberg skole, Modum kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
16.9.2005	Enger skole, Modum kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
19.9.2005	Flesberg skole kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
20.9.2005	Wennergard skole , Kongsberg kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
21.5.2005	Wennergard skole kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
22.5.2005	Gamlegrendåsen skole, Kongsberg kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
23.5.2005	Gamlegrendåsen skole kl. 10 15 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen

ADVENTURA ANATOMICA

17.11.2005	Black Box Teater kl. 20 00	Fritzøe / Ratkje
18.11.2005	Black Box Teater kl. 20 00	Fritzøe / Ratkje
19.11.2005	Black Box Teater kl. 20 00	Fritzøe / Ratkje
20.11.2005	Black Box Teater kl. 20 00	Fritzøe / Ratkje

INNBYGGERNE - ET BYGGESETT

15.11.2005	Engerdalsetra skole, Hedmark kl. 10 00 & kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
16.11.2005	Tyllidalen skole kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
17.11.2005	Fåset skole kl. 10 30	Fritzøe/ Gundersen
18.11.2005	Tynset skole kl. 10 45 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
19.11.2005	Tynset skole kl. 10 00 & kl. 11 15	Fritzøe/ Gundersen
22.11.2005	Kvikne skole kl. 10 55	Fritzøe/ Gundersen
23.11.2005	Os skole kl. 10 45 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
24.11.2005	Dalsbygda skole kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
25.11.2005	Tolga skole kl. 10 20 & kl. 11 35	Fritzøe/ Gundersen
26.11.2005	Vingelen skole kl. 10 35	Fritzøe/ Gundersen
29.11.2005	Rendalen skole kl. 11 40	Fritzøe/ Gundersen
30.11.2005	Fagertun skole kl. 11 30	Fritzøe/ Gundersen
5.1.2006	Flora samfunnshus kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
6.1.2006	Flora samfunnshus kl. 10 00 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
9.1.2006	Flora samfunnshus kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
10.1.2006	Krokane skule kl. 10 15 & kl. 11 45	Fritzøe/ Gundersen
11.1.2006	Torvmyrane skule, Florø kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe / Gundersen
12.1.2006	Eikefjord skule kl. 10 30 & kl. 12 00	Fritzøe/ Gundersen
13.1.2006	Hardbakke skule kl. 9 30 & 11 30	Fritzøe / Gundersen
14.1.2006	Dalsøyra skule kl. 10 00 / Eivindsvik skule kl. 13 45	Fritzøe/ Gundersen
17.1.2006	Hyllestad skule kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
18.1.2006	Askvoll skule kl. 10 00 & kl. 12 00 / Bulandet skule kl. 18 30	Fritzøe / Gundersen
19.1.2006	Nesse skule , Balestrand kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
20.1.2006	Hafslo skule 9 30 / Gaupne skule 13 30	Fritzøe / Gundersen
3.4.2006	Flatbygd skule kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
4.4.2006	Høyangerbarne- og ungdomsskule kl. 10 15 & 12 15	Fritzøe / Gundersen
5.4.2006	Kyrkjebø skule kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
6.4.2006	Lavik skule kl. 10 30	Fritzøe / Gundersen
7.4.2006	Bjerdal skule kl. 11 35	Fritzøe / Gundersen

JÄINTA KUKINTA

19.5.2006	Helsinki Kanalliopperra kl. 19 00	Finske nasjonalballetten
20.5.2006	Helsinki Kanalliopperra kl. 19 00	Finske nasjonalballetten
23.5.2006	Helsinki Kanalliopperra kl. 19 00	Finske nasjonalballetten
24.5.2006	Helsinki Kanalliopperra kl. 19 00	Finske nasjonalballetten
25.5.2006	Helsinki Kanalliopperra kl. 19 00	Finske nasjonalballetten

INNBYGGERNE - ET BYGGESETT

15.1.2007	Bekkelaget skole, Oslo kl. 10 30	Gundersen / Glette
16.1.2007	Ljan skole kl. 10 30 (se avisoppslag s. 37)	Gundersen / Fritzøe
17.1.2007	Bjørndal skole kl. 10 20	Gundersen / Glette
18.1.2007	Prinsdal skole kl. 10 30	Gundersen / Glette
19.1.2007	Skøyen skole kl. 10 30 / Gamlebyen skole kl. 13 00	Fritzøe / Gundersen
22.1.2007	Uranienborg skole kl. 10 30	Gundersen / Glette
23.1.2009	Lysejordet skole kl. 10 30	Gundersen / Glette
24.1.2009	Vinderen skole kl. 10 30	Gundersen / Glette
25.1.2007	Ekeberg skole kl. 10 30	Gundersen / Glette
26.1.2007	Ammerud skole kl. 10 30	Gundersen / Glette

BALLER

27.9.2007	Trikkehallen på Kjelsås, Oslo, CODA 2007 kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
28.9.2007	Trikkehallen på Kjelsås kl. 12 00 & kl. 13 45	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
29.9.2009	Trikkehallen på Kjelsås kl. 15 00 & kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
8.10.2007	Nordberg ung.skole Oslo kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
9.10.2007	Abildsø ungd.skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
10.10.2007	Lambertsseter ungd. skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
11.10.2007	Øraker ungd. skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
12.10.2007	Sagene skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
15.10.2007	Karlsrud ungd skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
16.10.2007	Rommen skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
17.10.2007	Bjørnsletta skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
19.10.2007	Årvoll skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
20.11.2007	Black Box Teater, Showbox kl. 14 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
25.5.2008	Griegghallen, Festspillene i Bergen kl. 11 30 & kl. 13 15	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
12.6.2008	Kulturfestival Kristiansand kl. 15 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
6.8.2008	Dance Base, Edinburgh Fringe Festival, England kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
7.8.2008	Dance Base kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
8.8.2008	Dance Base kl. 14 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
9.8.2008	Dance Base kl. 16.30	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
10.8.2008	Dance base kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
12.8.2008	Dance base kl. 14 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
13.8.2008	Dance base kl. 16.30	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
14.8.2008	Dance base kl. 19 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
15.8.2008	Dance base kl. 14 00	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre
16.8.2008	Dance base kl. 16 30	Gundersen / Tim / Hansen / Myhre

SNE

26.2.2009	Bærum kulturhus kl. 12 & kl. 19 30	Gundersen/Steen/Mjåvatn/Robstad/Thinn/Tim /Bønkan
27.2.2009	Bærum kulrhus kl. 12 & kl. 19 30	Gundersen/Steen/Mjåvatn/Robstad/Thinn/Tim /Bønkan
28.2.2009	Bærum kulturhus kl. 18 00	Gundersen/Steen/Mjåvatn/Robstad/Thinn/Tim /Bønkan

BALLER

9.3.2009	Andebu skole, Vestfold kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
10.3.2009	Høyjord skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
11.3.2009	Kodal skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
12.3.2009	Hof skole, Hof kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
13.3.2009	Botne skole, Holmestrand kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
16.3.2009	Ekeberg skole, Holmestrand kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
17.3.2009	Hillestad skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
18.3.2009	Kleiverud skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
19.3.2009	Granly skole, Horten kl. 11 00 & kl. 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
20.3.2009	Fagerheim skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
23.3.2009	Lysheim skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
24.3.2009	Lillås skole kl. 11 00 & 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
25.3.2009	Åsgården skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
26.3.2009	Nordskogen skole kl. 11 00 & kl. 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
27.3.2009	Lardal skole kl. 11 10	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
30.3.2009	Føynland skole, Nøtterøy kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
31.3.2009	Sentrum skole, Horten kl. 11 00 & kl. 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
1.4.2009	Brattås skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
2.4.2009	Grindløy skole kl. 11 00 & kl. 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
3.4.2009	Herstad skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
14.4.2009	Torød skole kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
15.4.2009	Steinerskolen i Vestfold kl. 12 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen
16.4.2009	Oserød skole kl. 11 00 & kl. 13 00	Gundersen / Tim / Hansen / Olsen

FORESTILLING STED

UTØVERE

17.4.2009	Vestfossen skole kl. 12 00
20.4.2009	Lindhøy skole kl. 11 00 & kl. 13 00
21.4.2009	Hvasser skole kl. 12 00
22.4.2009	Svelvik samfunnshus kl 12 00
23.4.2009	Svelvik samfunnshus kl. 12 00
24.4.2009	angen skole kl. 12 00
27.4.2009	Ebbestad skole kl. 12 00
28.4. 2009	Kirkestadskole kl 12 00
29.3. 2009	Ramnes skole kl. 12 00
30.4. 2009	Røråstoppen skole kl. 12 00
4.5. 2009	Sannisdal ungd.skole kl. 11 30
5.5. 2009	Langesund ungd. skole kl. 11 30 & kl 13 00
6.5. 2009	Grasmyr ungd. skole kl. 11 30
7.5. 2009	Herre 10 årig skole kl. 10 30 og kl. 13 00
8.5. 2009	Kragerø ungd. skole kl. 12 00
12.5. 2009	Akkerhaugen skole kl. 11 30 og kl. 13 00
13.5. 2009	Bø ungd. skole kl. 11 00
14.5. 2009	Ulefoss kl. 10 30 og Holla skole kl. 13 00
14.5. 2009	Notodden ungd. skole kl. 11 30

[illegible]

ELFENBEN

6.12.2009	Stenersenmuseet kl. 15 00
13.12.2009	Stenersenmuseet kl. 15 00

Fritzøe
Fritzøe

SNE

6.3. 2010 Bølgen kulturhus kl. 18 30

Gundersen/Steen/Miåvatn/Robstad/Tim/Bønkan

STJERNE. * - EN LYDINSTALLASJON FOR TO DANSERE

15.1.2012	Mosvik idrettshall kl. 19 00
17.1.2012	Inderøy kulturhus kl. 19 00 Kvarme/ Hansen
26.4.2012	Dks Møteplassen Stiklestad, Verdal kl. 13 00
4.5.2012	Gjestespill Nord-Trøndelag Teater k.l 19 00
7.5.2012	Dans i Värmland, Kristinehamn, kl. 10 00 og kl 12 00
27.06.2012	Kortreist dansefest, Sund Folkehøysk, Inderøy, kl 17 00
15.10.2012	Halsen ungdomsskole kl. 10 00 & kl. 12 00
16.10.2012	Halsen ungdomsskole kl. 10 00
17.10.2012	Hegra ungdomsskole kl. 10 00
18.10.2012	Stokkan ungdomsskole kl. 10 00 & kl. 12 00
19.10.2012	Stokkan ungdomsskole kl. 10 00 kl. 12 00
22.10.2012	Lokstallen kl. 20 00
24.10.2012	Lokstallen kl. 20 00
25.10.2012	Olav Duun Videregående skole, kl. 10 00
26.10.2012	Snåsa kl. 10 00 & kl. 13 00
29.10.2012	Inderøy videregående skole kl. 12 15
30.10.2012	Steinkjer videregående kl. 10 00 & kl. 13 00
31.10.2012	Verdal videregående skole kl. 10 00
1.11.2012	Ole Vig videregående skole kl. 10 30
2.11.2012	Dansit, Trondheim kl. 19 00
28.10.2013	Sodin skole kl. 10 00 & kl. 12 00
29.10.2013	Krokstadøra Oppvekstsenter kl. 12 00
30.10.2013	Sistranda skole kl. 12 00
31.10.2013	Fillan skole kl. 10 00 & 12 00
1.11.2013	Skaun ungdomsskole kl. 10 00
4.11.2013	Skaun ungdomsskole kl. 10 00 & 12 00
5.11.2013	Tydal barne- og ungdomsskole kl.12 00
6.11.2013	Selbu ungdomsskole kl.10 00 & kl. 12 00
7.11.2013	Klæbu ungdomsskole kl. 10 00 & kl. 12 00
8.11.2013	Klæbu ungdomsskole kl.12 00
11.11.2013	Mære landbruksskole kl.11 00 & kl. 13 00
12.11.2013	Levanger Videregående skole kl.11 00 & kl. 13 00
13.11.2013	Ole Vig Videregående skole kl.11 00 & kl. 12 00
15.09.2014	Åset skole, Åfjord kl. 09 00 & kl. 10 30
16.09.2014	Stokksund Oppvekstsente. Åfjord kl.09 00

Hansen/ Husby
Kvarme/Hansen

Hansen / Husby
Husby/Kvarme
Kvarme / Hansen
Kvarme / Hansen
Kvarme / Hansen
Kvarme / Hansen
Kvarme/ Hansen
Kvarme / Hansen
Kvarme / Husby
Kvarme / Husby
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Kvarme / Husby
Kvarme / Husby
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Husby/ Hansen
Kvarme / Hansen
Kvarme / Hansen
Husby/ Kvarme
Kvarme / Hansen
varme / Hansen
Husby/ Kvarme
Husby/ Kvarme
Husby/ Kvarme
Hansen / Kvarme
Hansen / Kvarme

ADVENTURA BOTANICA

13.09.2013	Dansens Hus, Oslo kl. 19 00
14.09.2013	Dansens Hus Oslo kl. 19 00
15.09.2013	Dansens Hus Oslo kl. 19 00

Fritzøe
Fritzøe
Fritzøe

16.09.2013	Dansens Hus kl. 19 00	Fritzøe
28. 08.2014	Stange skole kl. 12 00	Fritzøe
2.09.2014	Disenå skole kl. 11 20	Fritzøe
3.09.2014	Korsmo skole kl. 10 15 & 12 00	Fritzøe
4.09.2014	Sander skole kl. 11 30	Fritzøe
5.09.2014	Slåstad skole kl. 11 00	Fritzøe
8.09.2014	Ullern skole kl. 11 30	Fritzøe
9.09.2014	Magnor skole kl. 11 25	Fritzøe
10.09.2014	Skottefoss skole kl. 10 20 & 11 50	Fritzøe
11.09.2014	Eidskog skole kl. 11 00	Fritzøe
12.09.2014	Austmarka skole kl. 11 45	Fritzøe
22.09.2014	Vennersberg skole kl. 11 50	Fritzøe
23.09.2014	Marikollen skole kl. 10 00 & 11 00	Fritzøe
24.09.2014	Brandval skole kl. 11 30	Fritzøe
26.09.2014	Roverud skole kl. 11 25	Fritzøe
29.09.2014	Langeland skole kl. 12 00	Fritzøe
30.09. 2014	Langeland skole kl. 10 15 & 12 00	Fritzøe
1.10.2014	Finnskogen Montessorriskole kl. 12 30	Fritzøe
2.10.2014	Garvik skole kl. 10 10 & kl. 11 45	Fritzøe
3.10.2014	Sand sentralskole kl. 10 00 & kl. 11 40	Fritzøe
14.10.2014	Rollsløkken skole kl. 11 30 & kl. 12 30	Fritzøe
15.10.2014	Prestrud skole kl. 11 45 & kl. 13 00	Fritzøe
16.10.2014	Storhamar skole kl. 11 00 & kl. 13 15	Fritzøe
17.10.2014	Storhamar skole kl. 10 15 & kl. 12 00	Fritzøe
20.10.2014	Lovisenberg skole kl. 12 00	Fritzøe
21.10.2014	Lunden skole kl. 11 30 & kl. 12 45	Fritzøe
22.10.2014	Ridabu skole kl. 11 00 & kl. 12 30	Fritzøe
23.10.2014	Solvang skole kl. 11 40 & kl. 12 55	Fritzøe
24.10.2014	Greveløkka skole kl. 10 00	Fritzøe
22.11.2014	Ælvespeilet kulturhus, Porsgrunn kl. 15 00	Fritzøe

8.0 CURRICULUM VITAE

FØDT

Drøbak Norge 10. januar 1962

UTDANNELSE

Examen artium, reallinje 1980

Gloppe husflidsskole tegning, form og farge 1981

Statens balletthøgsskole pedagoglinjen 1984 - 87

L'écôle de danse et l'échange culturel de Rose Marie Guiraud, Côte d'Ivoire 1987 - 88

Examen philosophicum, Norges teknisk-naturvitenskaplig universitet i Trondheim NTNU 1997

Examen facultatum, Universitetet i Oslo 1998

UTØVENDE VIKRSOMHET (gruppe/koreograf; "tittel", premierested, turneer, årstall.)

Torild Bernatek " Det handler om mennesker " Black Box Teater, 1985

Verdens teatret; " Zanzibar ", Festspillene i Bergen, 1988

Imago Danseteater/Lise Eger ; " Jorden Drømmer ", Black Box Teater, 1989

Collage Dansekompani/Giorgio Rossi; " Filo d'erba " Black Box Teater, Norrkøping, Roma, Piza, 1989

Sølvi Edvardsen/ Kristin Gjems; " Vita " Black Box Teater, 1990

Lise Nordal; " Tidevann " Black Box Teater, Sandefjord, Færøyene, Helsinki 1991

Karine Sapporta ; " Morte Fôret " Grieghallen, Nationaltheatret, Théâtre de la ville Paris, Metz, København, 1994 & 1995

Collage Dansekompani / Riksteatret / Black Box Teater; " Pinocchio " Black Box Teater , Innvik MS, 1993

Collage Dansekompani / Den Nasjonale Scene / Black Box Teater, " Glass " 1993

Menn danser ; Øyvind Jørgensen "Arme riddere " Black Box Teater, 1992

Beavvas Sami Theater " Solsønnens ferd mot jettenes land " Hålogaland Teater, Tromsø, 1991

Karene Lyngholm " Skikk og bruk " Black Box Teater, 1991

Lise Nordal, 3-D ballett til åpningen av Elektra / Henie Onstad kunstsenter, 1994

Un Magritt Nordseth; " Da-ba-da " Scenehuset i Oslo, 1991

" Barokk Frise " Festspillene i Bergen og Scenehuset i Oslo, 1992

" Alf " Black Box Teater, 1995

Anne Grete Eriksen / Leif Hernes, Olympiske leker - åpning/avslutningsseremoniene, Lillehammer, 1994

Lise Ferner; " Fruen fra havet " Black Box Teater, 1996

Kathy Bresse; " Desert mapping " Black Box Teater, 1999

Odd Johan Fritzøe ;

" N.O.D.A.M " Scenehuset i Oslo, 1994

" Stjerne. * - en lydinstallasjon for to dansere " turnéer, Black Box Teater, 1998 - 2004

" Je&You " turnéer, 2001

" Innbyggerne - et byggesett " Black Box Teater / turnéer, 2002 - 2011

" Adventura anatomica " Black Box Teater , 2005

" Hello - audiovisuell rapport " København, Trøndelag Teater, Mosjøen, Montpellier, 1997 & 2001

" Elfenben " Stenersenmuseet Oslo, 2009

SKAPENDE VIRKSOMHET ("tittel", premierested, årstall for premiere.)

" Hundedagsnatt ", Black Box Teater, 1992

" Røde sanger ", Statens balletthøgskole Oslo, 1992

" Det står en neger på tunet - mor lille ", Riksteatret, 1993

" N.O.D.A.M " Scenehuset i Oslo, 1994

" Firekuzinska " Stellaris Dansekompani, Hammerfest, 1994

" Mann i fall ", Black Box Teater, 1995

" Ad astra ", Tromsø Danseteater, 1995

" Bla -ki bla-da - språklig forvirring " Henie Onstad Kunstsenter, 1996

" Ball " Sandvika kino, 1997

" Hello- audiovisuell rapport " København, 1997

" A car and a house " Trøndelag Teater studioscene, 1998

" Rødhet " Black Box Teater, 1998

" Stjerne. * - en lydinstallasjon for to dansere " Våler ungdomsskole, 1998

" Zoom " Black Box Teater, 2000

" Flight 1001 til Islamabad " Den Norske Balletthøgskole, 2000

" Verksted " Statens balletthøgskole, 2000
" Solo " Statens balletthøgsskole, 2001
" Je&You " Alvdal, 2001
" Blå " Statens balletthøgskole, 2001
" Innbyggerne - et byggesett " Black Box Teater, 2002
" African reggae " Kunsthøgskolen i Oslo, 2004
" Adventura anatomica " Black Box Teater, 2005
" Frossen blomstring " Helsinki, 2006
" Baller " Trikkehallen på Kjelsås Oslo, 2007
" Snøball " Skien kulturhus, 2008
" Sne " Kulturhuset i Bærum, 2009

PRISER, STIPENDIER OG STUDIEREISER

Reise- og studiestipend fra Statens stipendier og Etterutdanningsstipend fra Statens Lånekasse til Vest-Afrika og Paris 1991
Reise- og studiestipend fra Statens stipendier til Wien Tanzwochen 1995
Reise- og studiestipend fra Statens stipendier til Kina 1996
Treårig arbeidsstipend for kunstnere 1997 - 2000
Danse- og teatersentrum Scenekunstprisen 2000
Reise- og studiestipend fra Statens stipendier til Kina 2006
Finn Tveitos stipend for mannlige dansere 2002
Reisestipend fra Fond for utøvende kunstnere 2007
Oslo bys kulturstipend 2008
Norsk kritikerlag dansekritikerprisen 2008/2009

VERV

Styremedlem Gratis Daglig Trening 1989 - 1994
Sommerkurskomiteen Norsk Ballettforbund 1988 - 1993
Norsk kulturråd Fagutvalg for den kulturelle skolesekken 2004 - 2005
Styremedlem CODA 2001 - 2010
Festivalsjef CODA 2004
Styreleder Ungdommens selvbyggerlag 2002 - 2006

9.0 VEDLEGG/DOKUMENTASJON

9.1 LINK VIMEO /YOUTUBE

«Stjerne.* - en lydinstallasjon for to dansere» <https://vimeo.com/80027560>

«Innbyggerne - et byggesett» <https://vimeo.com/94938760>

«Baller» https://www.youtube.com/watch?v=MZyOi0PK4_I

«Sne» <https://vimeo.com/94249689>

«Adventura botanica» <https://vimeo.com/82956574>

9.2 LINK CD-UTGIVELSE

<http://www.discogs.com/Maja-Ratkje-Adventura-Anatomica/release/1000607>

<http://www.runegrammofon.com/artists/spunk/rcd2163-spunk-adventura-botanica-cd-lp/>